

glasilo delavcev
sozd
rudarski elektro-
energetski kombinat
edvarda kardelja

Celje - skladišče

D-Per

539/1987

1119870985,2

COBISS o

OSREDNJA KNJ. CELJE

februar 1987

eto XXIII

št.2

srečno

VSEM DELAVKAM NAŠEGA KOMBINATA ISKRENE ČESTITKE OB 8. MARCU – DNEVU ŽENA

Samoupravni, poslovodni organi,
družbenopolitične organizacije SOZD
REK EK ter uredništvo glasila Srečno

Ob 8. marcu

Ženske se vključujejo tudi v rudarske poklice. Študentki rudarstva na srečanju s štipendisti kombinata pred ogledom jame na rudniku Trbovlje.

Foto: Bojan Škrlep

V nekem smislu je bila naša zgodovina tudi zgodovina boja za osvoboditev in enakopravnost žena. Ta boj pa ni bil niti malo lahak. Njegove kali zasledimo že v upornosti grobo eksploatiranih žena v stari Jugoslaviji. Poceni so prodajale svojo delovno silo, veliko breme jih je čakalo doma pri številnih družinah. Svoja revolucionarna čustva so izražale ob mnogih podporah stavkajočim delavcem. V revirjih imamo bogate izkušnje upornih žena, ki so aktivno podpirale rudarje, ko so ti s stavkami razgalili svoj nevzdržen družbenoekonomski položaj. To je bila velika šola za še večja bremena, ki so naše žene čakala v narodnoosvobodilni vojni. Hrabro in pogumno so jih prenesle in s tem veliko prispevale k zmagi nad okupatorjem.

Današnji čas pred žene prinaša nove in nove naloge ter zahteve, kajti vse bolj se uveljavljajo na različnih področjih. Naša družba jim mora nuditi vse pogoje za to, saj s tem uveljavlja tudi sebe. Osmi marec je še vedno predvsem dan rož, poklonov in čestitk. Njegovo sporočilo, ki je dosti globlje, bi moralo postati naš vsakdanjik, naše življenje, ne enodnevni dogodek, ovit s cvetjem.

UVODNIK

Sanacijski ukrepi v SOZD REK EK

V zadnjih mesecih v kombinatu Edvarda Kardelja namenjamo veliko pozornosti analizam in razpravam o poslovanju vsake OZD pa tudi celotne SOZD. Vzroka sta najmanj dva:

- že leta ponavljajoča se izguba ob zaključku poslovnega leta in
- sklepi skupščine SRS, ki je ob sprejemu Zakona o pokrivanju izgube zavežala vse OZD elektrogospodarstva in premogovništva, da izdelajo programe ukrepov za učinkovitejše in uspešnejše poslovanje.

O tej problematiki smo pisali v decembrski in januarski številki glasila Srečno. Na to temo smo imeli mnogo sestankov v okviru strokovno-poslovnih struktur, delavskih svetov, Zveze komunistov, Zveze sindikatov in mladinske organizacije ter nenazadnje tudi na zborih delavcev. Prepričan sem, da je večina zaposlenih seznanjena s problematiko izgube in njenimi osnovnimi vzroki.

Med zunanje vzroke večkrat omenjamo zaostajanje prodajnih cen premoga in električne energije za lastno proizvodno ceno, izpad planiranega prihodka, nerešeno vprašanje obratnih sredstev, pomanjkanje investicijskih sredstev in problematiko plasmaja energetskega premoga. Naši bistveni notranji vzroki za težave pa so: premajhna materialna in moralna motiviranost zaposlenih za čim večjo proizvodnjo, zmanjševanje stroškov in dvig produktivnosti, slaba izkoriščenost opreme in delovnega časa, neučinkovito in premalo strokovno delo organizatorjev proizvodnje, vodstvenih in vodilnih delavcev, slaba kadrovska struktura zaposlenih, premajhna odločenost v delavskih svetih in posameznih družbenopolitičnih organizacijah za konkretno ukrepanje in sankcioniranje in prisotna mezna miselnost pri delu zaposlenih.

Med delavci v kombinatu kot med ljudmi v občinah in širše je pogosto prisotna polemika o tem, kateri vzroki (zunanji ali notranji) pretežno in v kakšnem deležu vplivajo na izgubo. Za vse odgovorne je značilno, da so premalo samokritični in ne izhajajo iz celovitih strokovnih analiz. Razne enostranske razlage in kazanja s prstom na druge le še bolj zaostrejo medsebojne odnose in povzročajo slabo voljo. Skupščina SR Slovenije je sprejela pravilno odločitev, da morajo vse organizacije elektrogospodarstva in premogovništva ter vsi ostali subjekti, ki so povezani s poslovanjem tega energetskega sistema, izdelati do 31. januarja 1987 svoje programe ukrepov za učinkovitejše poslovanje.

Ti programi, ki vsebujejo analizo stanja ter sanacijske ukrepe, z nosilci in roki, so narejeni za vse DO in SOZD s tega področja, obe interesni skupnosti (ISEP in RES) ter Republiški komite za energetiko. Prva ocena je, da precej enotno opredeljujemo osnovne probleme in skupne naloge za izboljšanje gospodarjenja. Razprava v Skupščini SR Slovenije pa bo dala skupen imenovalac za naše prihodnje delo in opredelila konkretno odgovornost za spreminjanje razmer.

V nadaljevanju članka želim opozoriti na osnovno vsebino sanacijskih ukrepov, ki smo jih sprejeli v SOZD REK EK. Naš program za učinkovitejše poslovanje temelji na analizi poslovanja vsake TOZD. Na tej podlagi smo izdelali programe za DO RRPS, TET in RGD ter celotni kombinat. Programi so medsebojno usklajeni tako glede analize stanja kot sprejetih sanacijskih ukrepov. Pri njihovi izdelavi so sodelovali vsi poslovodni delavci.

Če ostanemo pri notranjih problemih, izhaja iz analize, da v zadnjih letih ne dosegamo planirane proizvodnje premoga in električne energije, da materialni stroški rastejo hitreje, kot je rast skupnega prihodka, da povečujemo število zaposlenih in pri tem padajo storitve ter da so izplačani osebni dohodki odvisni od rasti osebnih dohodkov v gospodarstvu SRS, ne pa od rezultatov gospodarjenja v posameznih OZD kombinata. To so skupne ugotovitve za celoten SOZD REK EK. Od ene temeljne sredine do druge so rezultati različni, kar potrjuje, da le ti niso odvisni samo od splošnih pogojev gospodarjenja, ampak tudi od prizadevanj in sposobnosti samih delavcev. Sprejeti sanacijski ukrepi so torej namenjeni povečanju proizvodnje, zmanjševanju vseh stroškov, dvigu produktivnosti in večji motivaciji vseh delavcev za boljše rezultate poslovanja.

Pri proizvodnji imamo samo dve možnosti. Prva je ta, da povečujemo proizvodnjo skladno s sprejetimi razvojnimi načrti in na ta način tudi fizično produktivnost ter s tem opravičimo vložena investicijska sredstva. Druga možnost pa je, da ob takšni proizvodnji zmanjšujemo celotno število zaposlenih v kombinatu. Razumljivo je, da predstavlja pravo perspektivo le prva alternativa. Pogoji za to so ukrepi v proizvodnji kot tudi primerna poraba premoga. Za komercialnega ni vprašljiva prodaja, pri energetskem pa nam perspektivo zagotavlja le izgradnja TE-TO Trbovlje. S tem bomo povečali proizvodnjo električne energije, ki se v letu 1987 zmanjšuje zaradi trajne ustavitve kotla Pauker. V DO RGD je potrebno večje angažiranje za prevzem kom-

pleksnejših investicijskih poslov na področju rudarsko gradbenih dejavnosti, z večjim vključevanjem tudi elektrostrojne dejavnosti. Pri stroških smo zapisali, da bomo v dveh letih za 8 % zmanjšali relativno ceno premoga glede na izhodišče v letu 1986. Zahtevna naloga, vendar analize kažejo, da jo je možno uresničiti zlasti z dodatnimi ukrepi, kot je vezanja OD na rezultate poslovanja in ob večji motiviranosti zaposlenih dvigniti produktivnost za 5 % ter zmanjšati stroške za 3 %.

Možnosti za zniževanje stroškov vidimo v organiziranju in vzpodbujanju množične in usmerjene inovacijske dejavnosti. V tako velikem kombinatu lahko z gospodarnejšim odnosom vseh zaposlenih do družbene lastnine, s tehničnimi izumi in raznimi koristnimi predlogi prihranimo pomemben del dohodka, ki ga lahko usmerimo za boljši materialni položaj zaposlenih in razvoj.

Na področju investicijske dejavnosti moramo povečati kvaliteto v vseh fazah priprave in izgradnje investicijskih objektov. Predvsem, da imajo prednost tisti programi, ki dajo hitrejšo in večjo učinke v proizvodnji, zmanjševanju stroškov in povečanju produktivnosti. Vse to je pretežno odvisno od strokovnosti in sposobnosti kadrov, ki delajo na razvoju in investicijah. Zato moramo doseči spremembe v organiziranju in večjem motiviranju teh kadrov za doseganje optimalnih rezultatov. Eden izmed pogojev je stimulatивно nagrajevanje. Analiza finančnega poslovanja kaže, da je v strukturi proizvodne cene velik strošek cena za obresti, ki jih plačujemo za različne kredite. Ta znaša že preko 10 % v lastni proizvodni ceni premoga oziroma električne energije. Zato je potrebno optimizirati zaloge repromateriala in rezervnih delov, zagotoviti sprotnejše prilive vseh prihodkov in pridobiti trajne vire obratnih sredstev. Odgovornejše moramo vse finančne stroške vezati na razpoložljive lastne finančne vire.

Tako znotraj kombinata kot v celotnem sistemu moramo dograditi dohodkovne odnose. Še posebno v fazi izdelave takšnih normativov in kriterijev za soudeležbo v skupnem prihodku, ki bodo motivirali udeležence k boljšemu gospodarjenju in onemogočili v cenah dviganje stroškov. Samoupravna organiziranost kombinata je formalno usklajena z energetskim zakonom in družbenim dogovorom. Premajhni so ekonomski efekti takšne organiziranosti in tudi v energetskem gospodarstvu sama organiziranost ni še optimalna. Zato je v okviru IS Skupščine SRS imenovana posebna delovna skupina, ki bo pripravila predloge za samoupravno reorganizacijo celotnega sistema.

UVODNIK

Vrsto nalog smo si zastavili na področju kadrovskih zadev, kot npr., da bomo v proizvodnji zaposlovali le produktivno s ciljem, da povečamo fizično produktivnost za 5 %. V skupnih službah in delovnih enotah skupnega pomena bomo zmanjšali število zaposlenih za 5 %. V kombinatu moramo zagotoviti enotno kadrovsko politiko, ki bo zagotavljala izboljšanje kadrovske strukture, pokrivanje dejanskih kadrovskih potreb in načrtneje izobraževanje in usposabljanje zaposlenih. V ta namen bomo dodatno stimulirali izobraževanje ob delu.

Posebno pozornost smo namenili problematiki nagajevanja po delu in rezultatih. Z mesecem marcem 1987 bomo pričeli s stimulativnim nagajevanjem po obstoječih pravilnikih. Vzoredno s tem pa moramo končno priti do novih aktov, ki bodo usklajeni z družbenim dogovorom in panožnim sporazumom. Vseh ukrepov, ki smo jih določili v programu SOZD REK EK, je 53. Vsak ukrep ima točno določene nosilce na nivoju posamezne DO in samega SOZD z rokom izvedbe naloge. Uskladili smo vse aktivnosti od razprav v strokovnih, samoupravnih in političnih sredinah do samega sprejema programov na delavskih svetih TOZD, DO in SOZD. Dogovorjeno je, da bo vsak zaposlen v kombinatu dobil pismo sanacijske ukrepe (v glasilu Srečno številka 2/87 bo izšla posebna priloga). Vse te aktivnosti bomo opravili februarja 1987, potem nas čaka odgovorno uresničevanje sprejetih sklepov.

Kakšni bodo rezultati je odvisno od nas samih, od naše pripravljenosti, sposobnosti in odgovornosti za izvajanje ukrepov. Skupščina SRS in njen izvršni svet sta jasno povedala ob razpravi zakona za pokritje izgube, kaj moramo narediti v elektrogospodarstvu in premogovništvu.

Junija 1987 zahtevata prvo poročilo z rezultati, če ne, bodo posebni družbeni ukrepi. Mislim, da se vsi zaposleni dovolj zavedamo odgovornosti in bomo vse naredili, da pride do pozitivnih premikov. Po mojem mnenju bi morali pri nadaljnjem delu in ocenjevanju doseženega upoštevati nekatera pravila skupnega dela kot so:

- merilo uspešnosti so samo konkretno doseženi rezultati, ki jasno izhajajo iz delokroga posameznega delavca. Vse je podrejeno proizvodnji, zniževanju stroškov, dvigu produktivnosti in razporejanju dohodka na osnovi dejansko ustvarjenih rezultatov;

- vsako neuresničevanje sprejetih sanacijskih ukrepov ali celo delovanje proti njegovim ciljem moramo takoj samoupravno in politično sankcionirati;

- v medsebojnih odnosih in raznih odločitvah je potrebno upoštevati dosledne obstoječo zakonodajo in vsebino samoupravnih aktov;

- ustvarjalno in kreativno vzdušje ter uspešnost v delu se lahko doseže tudi z večjo delovno disciplino in doslednim izvajanjem sklepov, ki jih sprejmejo organi samoupravljanja in vodilni oziroma predstavljeni delavci;

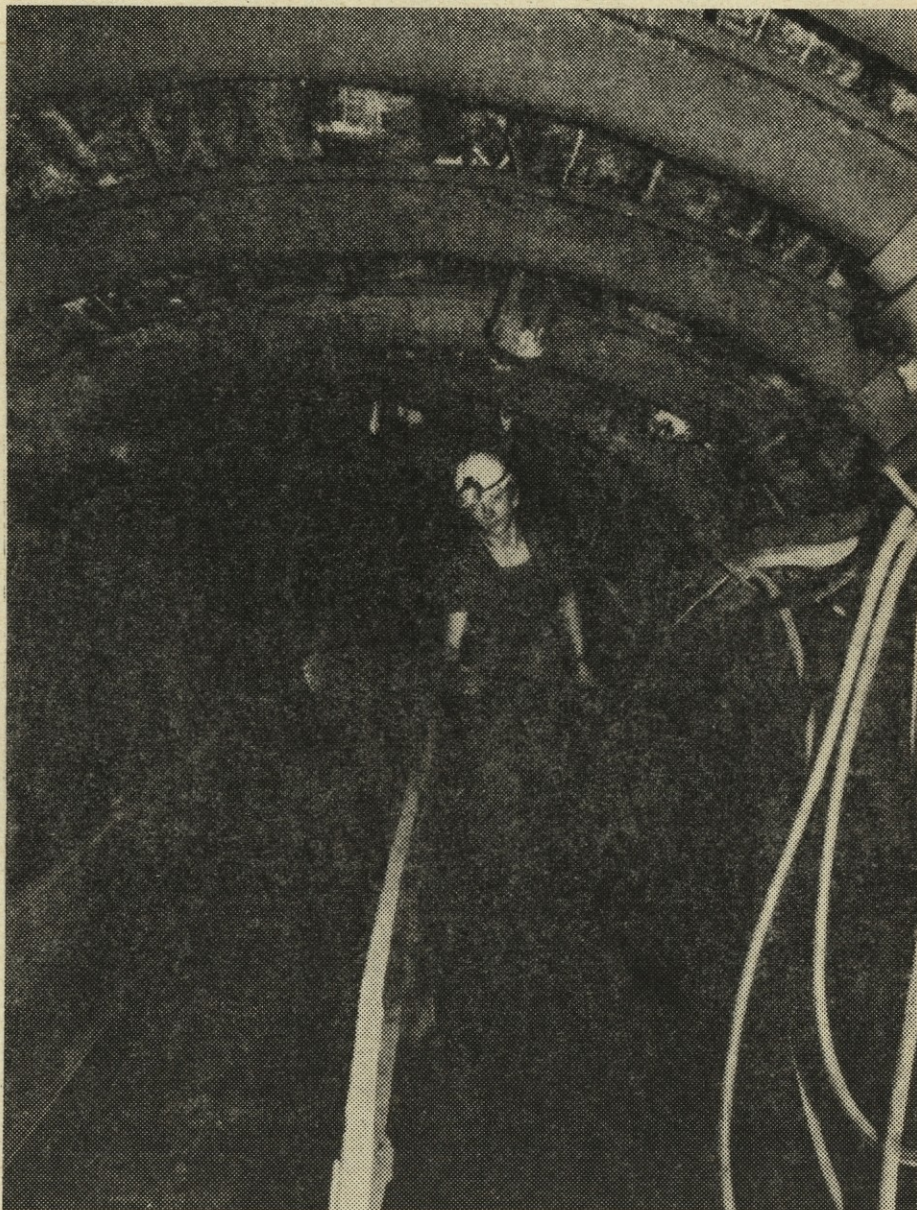
- potrebna je večja strokovna, samoupravna in politična kontrola izvajanja sprejetih dogovorov. Pri tem je prav, da smo samokritični do svojega dela in še le na tej podlagi kritični do drugih. Vodilni

delavci lahko zaostrujemo odgovornosti do dela drugih delavcev le, če sami dajemo osebne zgled;

- prave rezultate lahko dosežemo s hitrejšimi kadrovskimi spremembami na način, da odstranimo nesposobne in omogočimo zaposlovanje tistih, ki so sposobnejši.

Dogovorili smo se, da bomo sprotno spremljali uresničevanje sanacijskih ukrepov. Celovito bodo nosilci posameznih nalog poročali ob vsakem periodičnem oziroma zaključnem računu. Takrat bomo vodilni delavci predlagali delavskim svetom dodatne ukrepe za odpravo slabosti in doseganje večje učinkovitosti.

Karel Vukovič

Čiščenje transporterja v glavni progi Terezija, KOTA 150, rudnik Trbovlje.

Foto: B. Klančar

PROIZVODNJA IN STORITVE

Uresničevanje delovnega načrta v letu 1987

Proizvodni plan v letu 1987 je 120.000 ton, kar je usklajeno z vsemi srednjeročnimi in dolgoročnimi plani. To proizvodnjo je možno ustvariti tudi v rednem delovnem času.

Pripravljalna dela se bodo vršila v II., III. in IV. sloju bloka "A" Južnega polja kadunje v glavnem ročno, investicijska dela pri prehodu skozi blok "B" pa s stro-

jem F6-A. Tudi odkopavanje bo potekalo v vseh treh slojih v bloku "A" Južnega polja in en del ob vodnem vdoru.

Pretežni del bo odkopan v bloku "A" Južnega polja. Ta predel jame je močno tektonsko porušen, kjer so zamiki slojev tudi do 20 m, sam premog pa je močno drobeč. Odkopna polja so majhna, nepravilnih oblik in debelin, tako da ni mož-

na uporaba odkopne mehanizacije. V letu 1987 bomo odkopavali s klasično širokočelno odkopno metodo.

V letošnjem letu planiramo vgraditev avtomatizacije transporta, tako da bomo s tem pridobili na jamski storilnosti.

V letu 1987 pričakujemo naslednje težave:

- pojave ogrevanj premoga,
- večkratne selitve odkopov zaradi kratkih odkopnih polj,
- oteženo nabavo rezervnih delov in opreme, posebej elektroopreme,
- velike pritiske v II. premoškem sloju, kjer se pojavlja česta obnova tako zračne kot transportne proge,
- še naprej bo slab kadrovski sestav delavcev v jami in fluktuacija,
- zelo bo razvejana dostava reprodukcijskega materiala v jamo in zelo razvejan transport zaradi dekoncentracije delovišč.

Vse te težave bodo vplivale na stroške proizvodnje.

Z ozirom na situacijo gospodarjenja v premogovništvu so predvideni naslednji ukrepi:

- povečanje storilnosti: odkopna od 7,5 na 7,6 ton/dnino (doseženo januar 8,2 t/d), jamska od 2,05 na 2,2 t/d, rudniška od 1,45 na 1,5 t/d.

— Pri zaposlovanju bomo dosledno upoštevali predvideni plan, zmanjšan za 3 % zaradi povečane storilnosti.

— Nadurno delo bomo v vseh enotah zmanjšali na minimum ter planirano proizvodnjo dosegli po možnosti v rednem delu.

- Zmanjšali stroške proizvodnje.

Za pridobitev debelih komercialnih vrst premoga bomo uredili naslednje:

Prilagodili način odstreljevanja, poostri režim prekladanja premoga iz bunkerjev na transporterje, uredili presipna mesta, v zbirnih bunkerjih vgradili spirale.

— Kvaliteto premoga bomo izboljšali s selektivnim odkopavanjem in boljšim izbiranjem na separaciji, kjer so organizirane tri izmene.

— Avtomatizirali bomo transport premoga iz jame (projekt je že v izdelavi).

— Izboljšali bomo tudi dostavo reprodukcijskega materiala s poletizacijo, visečimi tiri in s čim manjšim prekladanjem.

— Uvedli bomo pravilnik za individualno nagrajevanje organizatorjev proizvodnje.

Vsi ti ukrepi in še ostali, ki jih bomo sprejeli, bodo povečali produktivnost dela in izpolnitev plana proizvodnje v letu 1987.

Izpolnjevanje delovnega načrta od 1.1. do 31.1.1987

1. PROIZVODNJA PREMOGA PO TOZD

Rudnik	načrt ton	doseženo ton	razlika do plana (ton)	%
Hrastnik	42.000	44.127	+ 2.127	105,1
Trbovlje	49.350	57.025	+ 7.675	115,6
Zagorje	25.110	19.800	— 5.310	78,9
Senovo	9.960	8.690	— 1.270	87,3
Kanižarica	10.040	11.300	+ 1.260	112,6
Laško	3.170	2.300	— 870	72,6
GZL H	5.150	1.050	— 4.100	20,4
GZL Z				
PK Bukova gora				
DO RRPS	144.780	144.292	— 488	99,7

2. PROIZVODNJA ELEKTRIČNE ENERGIJE (MWh)

TOZD	načrt	doseženo	%
— PEE-PP	7.000	— 475	—
— PEE-N	55.000	70.012	127,3
— KE	—	356	—
DO TET	62.000	69.893	112,7

3. OSTALI PROIZVODI

TOZD — DE	letni načrt	doseženo	%
GRAMAT:			
— kamnolom (m ³)	50.000	790	1,6
Avtoprevoz "Zasavje" (t/km)	—	510.852	—
RRPZ:			
— kamnolom (m ³)	75.000	503	0,7
RRPH:			
— toplama (MWh)	35.000	3.109,6	8,9

Erika Kavčič

Vladimir Breznik

PROIZVODNJA IN STORITVE

Proizvodni rezultati v DO RRP Slovenije v letu 1986

Rudniki rjavega premoga Slovenije so planirali po letnem planu izkoriščanja premoga za leto 1986 osnovno proizvodnjo v višini 1.815.000 ton oziroma izraženo v toplotni vrednosti 21.312,58 TJ. Od tega je bilo planirano jamske proizvodnje 1.680.000 ton oziroma 19.715,49 TJ, proizvodnja s površinskega kopa Lakonca pa v višini 135.000 ton oziroma 1.597,09 TJ.

Po srednjeročnem programu je bila planirana proizvodnja v letu 1986 1.910.000 ton. Ker razlike 95.000 ton zaradi pomanjkanja ljudi ni bilo mogoče planirati, je bilo s predstavniki GZ Ljubljana dogovorjeno, da poizkuša GZL s svojimi ljudmi proizvesti (prevzeti) manjkajočo proizvodnjo v višini 66.000 ton na področju Hrastnika in 29.000 ton na področju Zagorja. Ta razlika do predvidene po srednjeročnem programu predstavlja v kurilni vrednosti 1.200,54 TJ.

dnjo presegli premogovniki Hrastnik, Kanižarica in Senovo, dočim je ostali niso dosegli v glavnem zaradi objektivnih razlogov.

Preseganje proizvodnje na premogovniku Hrastnik gre na račun popolnoma mehaniziranih širokočelnih jamskih odkopov, saj so na treh od štirih širokih čel, kjer smo v glavnem obratovali, vgrajeni odkopni stroji, gre pa tudi na račun proizvodnje premoga s površinskih kopov Ojstro in Blate.

Premogovnik Senovo je presegel planirano proizvodnjo za 17 ton, kljub temu, da je imel v vzhodnem predelu težave z vdori vode in blata, ki so imeli za posledico zmanjšanje skupne višine etaže od 10 na 5 m. Letna planirana proizvodnja je v glavnem dosežena zaradi dela ob prostih sobotah kakor tudi uvajanja hidravlične podpora v zahodnem krilu jame.

moga v deponijo TET zaradi večkratne prestavitve izlagalnega traku zaradi polne deponije, zaradi tridnevne ustavitve obratovanja zračališča za kotlovni premog sredi novembra kot posledica ustavitve TET) so nastopale tudi težave v jami (opustitev dveh čel, slabši odkopni pogoji, ki so povzročili tudi slabše pridobivanje premoga iz stropa, nastopanje vode in zablatenosti premoga, jamski ognji). Občasno pa so nastopale tudi težave z dostavo praznih vozičkov, čiščenjem vozičkov ter poplavo tirovja na Savskem obzorju, kjer pa se je stanje koncem leta občutno popravilo.

Težave pri plasmanu kotlovnega premoga so zahtevale forsirano odkopavanje na širokih čelih z več komercialnega premoga. To je tudi delno vplivalo na znižanje količinske proizvodnje (ne pa kurilne vrednosti) ker ima separiran komercialni premog bistveno nižji izplen kakor drobljen kotlovni premog.

Planirana in dosežena proizvodnja v posameznih premogovnikih v tonah v letu 1986

Tabela: 1

Premogovnik	Plan (ton)	Doseženo (ton)	Razlika (ton)	Indeks
Hrastnik	510.000	543.544	+ 33.544	106,6
Trbovlje + RŠC	600.000	594.472	— 5.528	99,1
Zagorje + RŠC	290.000	275.900	— 14.100	95,1
Kanižarica	120.000	127.500	+ 7.500	106,2
Senovo	120.000	120.017	+ 17	100,0
Laško	40.000	25.000	— 15.000	62,5
PK Lakonca	135.000	100.261	— 34.739	74,3
GZL — Hrastnik	66.000	3.306	— 62.694	5,0
GZL — Zagorje	29.000	—	— 29.000	—
Skupaj:	1.910.000	1.790.000	— 120.000	93,7

Navedena proizvodnja je bila dosežena v 266 rednih delovnih dneh in naslednjim številom prostih sobot: Hrastnik 8 1/3, Trbovlje 8 1/3, Zagorje 9 1/3, Kanižarica 18, Senovo 9 in Laško 9 2/3.

V proizvodnji premogovnika Hrastnik je upoštevan premog s površinskega kopa Blate 14.158 ton, na PK Ojstro pa 31.358 ton. V proizvodnji premogovnika Trbovlje pa je upoštevana proizvodnja s PK Retje v višini 40.262 ton.

Dnevna proizvodnja iz jam, preračunana na redne delavnike (brez obratovalnih sicer prostih sobot), je znašala 6.352 ton. Skupno s površinskim kopom Lakonca pa 6.729 ton/dan.

Kakor je iz tabele razvidno, so proizvo-

Proizvodnja premoga v premogovniku Kanižarica je presežena zaradi nekoliko ugodnejših pogojev pridobivanja premoga na enem širokem čelu, dviga vseh storitev ter obratovanja ob prostih sobotah.

Premogovnik Trbovlje kakor tudi PK Lakonca nista dosegla planirane količinske proizvodnje predvsem zaradi težav, katere so nastopale v letu 1986 pri plasmanu energetskega premoga. Poleg težav, ki so nastopale v zvezi z oddajo kotlovnega oziroma energetskega premoga (remont TET II, začasna prepoved prevoza premoga v TOL v drugi polovici julija in začasna omejitev oddaje premoga v TOL zaradi nizkih temperatur v decembru, težave in zastoji pri deponiranju pre-

Premogovnik Zagorje ni dosegel planirane proizvodnje zaradi zaključevanja odkopavanja v jami Loke, v jami Kotredež pa so odkopali le na podlagi provizorno odprtih etaž. Zaradi težav pri plasmanu suhosejanega — energetskega premoga so koncem leta več premoga na separaciji Zagorje usmerili na mokromehanski postopek. Na ta način se je pridobilo več komercialnega premoga, vendar pa se je s tem znižala količinska proizvodnja.

V premogovniku Laško zaradi občasnih vdorov vode kakor tudi zaradi pomanjkanja produktivnih delovišč ni bilo mogoče doseči planirane proizvodnje.

Geološki zavod Ljubljana je v jami Hrastnik proizvedel 3306 ton pri odpiranju etaže v Kotnem polju. Z dodatnim planom planirane letne proizvodnje niso dosegli zaradi kasnitve pripravljalnih del za široko čelo (vdori vode na enem delovišču, povečani pritiski) kakor tudi zaradi velike odsotnosti z dela v poletnih mesecih.

Na premogovniku Zagorje v jami Loke odpiranje polja 62, kjer je bila predvidena dodatna proizvodnja, ni potekalo po programu, predvsem zaradi nerešenih finančnih zadev. Dela v tem polju so se pričela šele koncem leta, tako da se bo proizvodnja premoga pričela v letu 1987.

PROIZVODNJA IN STORITVE

Primerjava količinske proizvodnje z letom 1985

Premogovnik	I—XII/85		I—XII/86		Razlika	
	ton	ton/dan	ton	ton/dan	ton	ton/dan
Hrastnik	474.192	1.789	543.544	2.043	+ 69.352	+ 254
Trbovlje RŠC	599.326	2.262	594.472	2.235	— 4.854	— 27
Zagorje + RŠC	275.354	1.039	275.900	1.037	+ 546	— 2
Kanižarica	126.600	478	127.500	479	+ 900	+ 1
Senovo	110.100	415	120.017	451	+ 9.917	+ 36
Laško	25.500	96	25.000	94	— 500	— 2
PK Lakonca	128.928	487	100.261	377	— 28.667	— 120
GZL	—	—	3.306	12	+ 3.306	+ 12
Skupaj	1.740.000	6.566	1.790.000	6.728	+ 50.000	+ 162

Doseganje kvalitete oziroma kurilne vrednosti po posameznih premogovnikih in za PK Lakonco

Tabela: 3

Premogovnik	Plan	Doseženo	Razlika	Plan	Doseženo	Razlika
	TJ	TJ		GJ/t	GJ/t	
Hrastnik	6.431,06	6.582,750	+ 151,69	12,61	12,10	— 0,51
Trbovlje + RŠC	5.820,00	6.193,363	+ 373,363	9,70	10,42	+ 0,72
Zagorje + RŠC	3.454,20	3.554,096	+ 99,896	11,91	12,88	+ 0,97
Senovo	1.748,59	1.872,459	+ 123,869	14,57	15,60	+ 1,03
Kanižarica	1.548,24	1.519,017	— 29,223	12,90	11,91	— 0,99
Laško	713,40	395,804	— 317,596	17,84	15,83	— 2,01
PK Lakonca	1.597,09	1.146,662	— 450,428	11,83	11,44	— 0,39
RRPS	21,312	21.264,151	— 47,849	11,74	11,90	+ 0,16
GZL Hrastnik	852,72	40,00	— 812,72	12,92	12,10	— 0,51
GZL Zagorje	347,78	—	— 347,78	11,99	—	—
SKUPAJ	22.513,08	21.304,151	— 1.208,929	11,79	11,90	+ 0,11

Pri izračunu proizvodnje t/dan so v tabeli upoštevani samo redni delavniki, in sicer 265 v letu 1985 in 266 v letu 1986.

Proizvodnja, dosežena v letu 1986, je za 50.000 t višja kakor je bila v prejšnjem letu, kar predstavlja v povprečju povečanje za 162 ton/dan. Povečana skupna proizvodnja glede na leto 1985 je v Hrastniku, Zagorju, Kanižarici in Senovem večja, dnevna proizvodnja pa v Hrastniku, Senovem in Kanižarici.

Premogovnika Trbovlje in Laško sta dosegla proizvodnjo v približno enaki višini kakor leta 1985, dočim se je na PK Lakonca zmanjšala proizvodnja premoga glede na leto poprej, predvsem zaradi

omejene možnosti plasmata energetskega premoga, kar je povzročila občasne ustavitve dela na površinskih kopih.

Iz podatkov v tabeli je razvidno, da so skupno kurilno vrednost presegli premogovniki Hrastnik, Trbovlje, Zagorje in Senovo, nista je pa dosegla premogovnika Laško in Kanižarica ter površinski kop Lakonca.

Premogovnik Hrastnik kljub preseženi skupni kurilni vrednosti ni dosegel planiranih GJ/t, to pa iz razloga, ker se vrši odkopavanje v predelih, kjer je premogov sloj tektonsko površen in so zato prevladovala drobnejše vrste premoga.

Premogovniki Trbovlje, Zagorje in Senovo so presegli planirano kurilno vred-

nost GJ/t. V Trbovljah so dajali prednost proizvodnji komercialnega premoga, v Zagorju so v jami Dole odkopavali talni del glavnega sloja, ne pa NKP, kakor je bilo s planom predvideno, v Senovem pa ni upoštevan prah iz usedalnih bazenov, tako da je zaradi tega kurilna vrednost na tono nekoliko višja.

Premogovnik Laško zaradi izpada proizvodnje ni dosegel planirane skupne kurilne vrednosti, zaradi slabšega premoga pa tudi ni dosegel GJ/t.

V premogovniku Kanižarica niso dosegli skupne planirane kurilne vrednosti, kljub preseženi proizvodnji, zaradi odkopavanja slabšega in nekompaktnega premoga.

PROIZVODNJA IN STORITVE

Tabela: 4

DOSEŽENE STORITVE V T/DEL. I—XII/1986

	Odkopna			Jamska			Rudniška			T O Z D		
	Plan	Doseženo	Indeks	Plan	Doseženo	Indeks	Plan	Doseženo	Indeks	Plan	Doseženo	Indeks
Hrastnik	14,0	17,71	127	2,55	2,78	109	2,03	2,33	115	1,77	2,01	114
Trbovlje	15,0	12,26	82	4,20	3,29	78	3,54	3,01	85	3,20	2,55	80
Zagorje	7,32	8,14	111	2,06	2,22	108	1,74	1,67	96	1,38	1,33	96
Senovo	7,1	6,80	96	2,21	2,17	98	1,41	1,41	100	1,05	1,12	107
Kanižarica	7,5	7,61	101	2,05	2,23	109	1,45	1,49	103	1,25	1,26	101
Laško	5,2	5,15	99	1,40	1,07	76	1,00	0,77	77	0,85	0,59	69
DO-RRPS:	10,9	11,04	101	2,69	2,63	98	2,11	2,11	100	1,78	1,75	98

Iz tabele je razvidno, da je odkopna storitev v RRPS nekoliko nad planirano, rudniška storitev je na planirani višini, jamska storitev in storitev TOZD pa dosežena tudi na planirani višini 98%.

Na premogovniku Hrastnik je najvišji porast vseh storitev predvsem zaradi visoko dosežene odkopne storitve, ki je bila dosežena na mehaniziranih širokih čelih. Odkopna in jamska storitev je bila presežena tudi na premogovniku Zagorje in v Kanižarici, rudniška v Kanižarici ter storitev TOZD v Senovem in Kanižarici.

Največje nedoseganje vseh storitev je na premogovniku Trbovlje in v Laškem. Odkopno in jamsko storitev pa ni dosegel premogovnik Senovo.

Vzrok za nizke storitve v Trbovljah je v manjši opremljenosti širokočelnih odkopov s hidravličnim podporjem in odkopnimi stroji, kakor je bilo predvideno z letnim planom, proizvodnji več komercialnega premoga, v Laškem pa zaradi izredno ozkih slojev.

V Senovem se je zaradi varnosti proti vdorom vode in blata znižala skupna višina etaže v vzhodnem predelu jame iz 10 na 5 m, kar je imelo za posledico znižanje storitev. Uvajanje hidravličnega podporja v zahodnem predelu jame v zadnjem kvartalu leta je dalo sicer dobre rezultate, vendar pa zaradi kratkega časovnega obdobja odkopavanje ni bistveno vplivalo na celoten dvig storitev.

Storitve (jamska, rudniška, TOZD) v letu 1985 in 1986 niso med seboj popolnoma primerljive zaradi obračunavanja delavnikov RGD in GZL pri delih na proizvodnji premoga. Omenjeni delavniki so se pričeli obračunavati v storitve šele v drugi polovici leta 1985.

Iz tabele je razvidno, da je odkopna storitev glede na leto 1985 narasla na premogovnikih Hrastnik, Zagorje, Senovo, v Laškem, jamska v Hrastniku, Zagorju, Senovem in Kanižarici, rudniška v Hrastniku, Zagorju in Kanižarici ter storitev TOZD v Hrastniku in Kanižarici.

Iz omenjene tabele je razvidno, da razen v Kanižarici doseženi indeksi pri jamski, rudniški in storitvi TOZD ne dosegajo indeksa odkopne storitve, kar je posledica preveč izvršenih neproduktivnih delavnikov po premogovnikih.

Dosežene storitve v GJ/delavnik

Tabela: 5

Premogovnik	Odkopna	Jamska	Rudniška
Hrastnik	214,3	33,6	28,2
Trbovlje + RŠC	127,7	34,3	31,4
Zagorje + RŠC	104,8	28,6	21,5
Senovo	106,1	33,9	22,0
Kanižarica	90,6	26,6	17,7
Laško	81,5	16,9	12,2
RRPS:	131,4	31,3	25,1

Primerjava doseženih storitev v GJ/delavnik z letom 1985

Tabela: 6

Premogovnik	Odkopna		Jamska		Rudniška	
	1985	Indeks 86/85	1985	Indeks 86/85	1985	Indeks 86/85
Hrastnik	176	122	30	112	26	108
Trbovlje + RŠC	134	95	36	95	38	83
Zagorje + RŠC	92	114	26	110	22	98
Senovo	89	119	30	113	25	85
Kanižarica	98	92	27	99	19	93
Laško	67	122	22	77	14	87
RRPS:	118	111	30	104	27	93

Primerjava doseženih storitev t/delavnik z letom 1985

Tabela: 7

TOZD	Odkopna		Jamska		Rudniška		TOZD	
	1985	indeks 86/85	1985	indeks 86/85	1985	indeks 86/85	1985	indeks 86/85
Hrastnik	14,45	122	2,47	113	2,13	109	1,83	110
Trbovlje	12,99	94	3,47	95	3,64	83	3,12	82
Zagorje	7,52	108	2,15	103	1,62	103	1,35	99
Senovo	5,79	117	1,96	111	1,67	84	—	—
Kanižarica	7,78	98	2,12	105	1,48	101	1,25	101
Laško	4,00	129	1,34	80	0,85	91	0,64	92
RRPS:	10,01	110	2,56	103	2,25	94	—	—

Rešitev je v povečanju celokupne proizvodnje na posameznih premogovnikih pri enakem staležu zaposlenih oziroma v spremenitvi razmerja med produktivnimi in neproduktivnimi delavniki v korist produktivnih delavnikov.

Prav tako je v vseh poljih, kjer obstoja možnost uvedbe hidravličnega podporja, potrebno odkopavati z uporabo le-tega.

PROIZVODNJA IN STORITVE

Predlog plana proizvodnje za leto 1987 v DO TET

V letu 1987 so v SRS potrebe po 10.088 GWh električne energije, proizvodnja pa je planirana na 10.590 GWh. Torej je razlika med proizvodnjo in porabo le 502 GWh v primerjavi z letom 1986, ko je bila ta razlika 1.156 GWh.

Neposredni odjemalci: Železarna Štore, Železarna Jesenice, TGA Kidričevo in TD Ruše bodo predvidoma porabili 2.540 GWh ali cca 24 % skupne porabe. Njihova poraba v letu 1987 pa bo višja za 4,4 % napram letu 1986.

Distribucija bo predvidoma porabila 7.252 GWh ali cca 68,5 % skupne porabe. Poraba v letu 1987 pa bo višja za 3,3 % napram letu 1986.

Izgube prenosa so ocenjene na 271 GWh, kar je za 3,4 % več kot v letu 1986.

Proizvodnja hidroelektrarn je planirana v višini 3.152 GWh, kar znaša za 63 GWh več kot v letu 1986 oziroma 2 % več (HE Mavčiče in HE Solkan 3. agregat). To znaša cca 30 % skupno proizvedene energije v SRS.

Termoelektrarne planirajo proizvodnjo 6.204 GWh, kar je 231 GWh manj kot v letu 1986 oziroma manj za 3,6 %. Delež proizvodnje termoelektrarn je v skupni proizvodnji cca 59 %. Ostalo energijo v višini 1234 GWh pa bomo dobili iz BiH (Tuzla 5, Aneks, Ugljevik) in iz ZEP-a (izmenjava).

V proizvodnji termoelektrarn je upoštevana tudi NE Krško. Razlogi za manjšo proizvodnjo v TE so različni, npr.:

- v TEŠ — proizvodnja je nižja od plana 1986 zaradi predvidoma manjših dobav premoga, nižje zaloge konec leta 1986 in povečane specifične porabe na bl. 5

- prejem iz BiH — zmanjšanje na Tuzli 5 (staranje enote, ni dovolj premoga)
- zmanjševanje na Ugljevik (zmanjšanje maksimalne moči — žlindranje).

TE Trbovlje predvideva v letu 1987 proizvodnjo 570 GWh električne energije, kar je cca 6 % od planirane proizvodnje v SRS oziroma cca 5,6 % od potreb v SRS.

Ker je že v lanskem letu prišla odločba republiškega sanitarnega inšpektorja glede prepovedi obratovanja kotla Pauker (blok 1—3), je seveda ta proizvodnja v višini 25 GWh vprašljiva. Skušali jo bomo nadomestiti s proizvodnjo na bloku 4.

Proizvodnja na KPE ni planirana, ker je enota čista havarijska elektrarna in je njena proizvodnja majhna (npr. v letu 1986 je bila 2,7 GWh). Po usposobitvi pretakanja kurilnega olja iz rezervoarjev 2 x 10.000 m³ v dnevne rezervoarje 2 x 100 m³ in pa po popravilu plinske turbine št. 2, pa bo tudi proizvodnja iz te enote lahko bistveno večja.

Dinamika proizvodnje po mesecih je sledeča:

	M E S E C												
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Skupaj
Blok 1—3	7	5	—	—	—	—	—	—	—	—	5	8	25
Blok 4	55	50	50	50	—	30	55	55	50	55	40	55	545
Plin	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	62	55	50	50	—	30	55	55	50	55	45	63	570

Dinamika:

v 1000 ton

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	Skupaj
Dobava	60	60	60	50	40	50	60	60	60	70	60	70	700
				(40)	(30)	(40)	(40)	(50)	(50)				(630)
Poraba	82	72	61	61	—	37	67	67	61	67	59	84	718
Zaloga	78	66	65	54	94	107	100	93	92	95	96	82	
konec													
mese- 100													
ca	(183)	(161)	149	148	127	157	160	133	116	105	108	109	95

Remont bloka 4 je planiran v času od 1.5. do 15.6.1987, zato je tudi v teh mesecih planirana proizvodnja le 30 GWh.

Manjša proizvodnja od normalne mesečne je planirana tudi v novembru in to zaradi krajšega pregleda nekaterih vitalnih naprav.

Za planirano proizvodnjo v TET bomo predvidoma porabili 718.000 ton premoga. Planirana kurilnost premoga je 9.134 kJ/kg in je manjša od dosežene v letu 1986 za cca 600 kJ/kg oziroma za 6,5%.

Dobava premoga pa je po bilanci planirana v višini 700.000 ton oziroma 630.000 (kar pa še ni v bilanci zajeto) z upoštevanjem:

- za 100% večje zaloge premoga na začetku leta 1987,

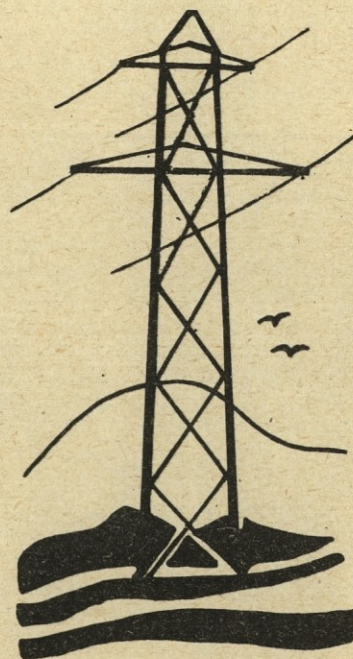
- racionalnejše porabe premoga na bloku 4 kot na bloku 1—3,

- nasploh racionalnejše porabe premoga po rekonstrukciji kotla bloka 4,

Iz tabele je razvidno, da je bila zaloga premoga v začetku leta 1987 v TET 183.000 ton namesto predvidenih 100.000 ton. Zaloga premoga se je povečala zaradi neobratovanja bloka 4 v mesecih september, oktober in november leta 1986. Od skupne zaloge 183.000 ton je 92.000 ton premoga na začasn deponiji Lakonca, 91.000 ton pa na deponiji TET. Zato bo potrebno v letu 1987 premog iz začasne deponije Lakonca prepeljati v deponijo TET. Premog na začasn deponiji Lakonca je tudi na lokaciji nove deponije Lakonca, zato bo treba tudi že iz tega razloga premog odstraniti.

Planirana proizvodnja električne energije v TET za leto 1987 je realna ob pogoju, da bo dinamično stanje turboagregata bloka 4 zadovoljivo. To je tudi glavni omejevalni faktor, ki lahko povzroči odstopanje od proizvodnje.

Leopold Jamšek

PROIZVODNJA IN STORITVE

Delavci TOZD RRP Zagorje so opravili dva udarniška delavnika

Pri razpravah o poslovnih rezultatih in izpolnjevanju planskih obveznosti naše temeljne organizacije je bilo na samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah ugotovljeno, da smo v obdobju januar — oktober 1986 nakopali le 228.400 ton premoga in da znaša izpad proizvodnje okoli 13.200 ton, tako da verjetno ne bomo mogli izpolniti osnovnega plana proizvodnje, ki je znašal v letu 1986 290.000 ton premoga.

Na podlagi teh ugotovitev se je delavski svet na pobudo družbenopolitičnih organizacij naše TOZD v novembru odločil, da opravi celoten kolektiv 22. novembra in 20. decembra tega leta dve udarniški soboti.

Da pa bi udarniško delo potekalo čim bolj organizirano ter da bi bili doseženi predvsem čimboljši proizvodni rezultati oziroma čimvečji izkop premoga, se je

bilo potrebno še posebej pripraviti. Vsi delavci, ki niso direktno v proizvodnji, so bili ta dva šihita razporejeni v neposredno proizvodnjo v jamo, ali pa so opravljali druga dela v stranski dejavnosti, katera morajo biti prav tako pripravljena za nemoteno proizvodnjo. Da so se samoupravni organi in DPO pravilno odločili, kaže velika udeležba vseh delavcev na udarniških sobotah. Udeležba je bila prvo soboto 72 %, drugo pa 56 % in če pri tem upoštevamo običajno povprečno odsotnost (bolniška, dopusti ipd. izostali ...) okoli 22 %, lahko ugotovimo, da je bila prisotnost zelo dobra.

Proizvodni rezultati, ki so bili doseženi na ta dva dneva, pa so se tudi gibali v povprečju ostalih dni v letu, saj smo naložili 2.897 vozičkov ali 1.880 t premoga. Vrednost zaslужka, ki smo se ga odpovedali v teh dveh sobotah, pa je znašala

16.564.710,00 dinarjev. Če sedaj primerjamo ta sredstva s pričakovano izgubo v naši temeljni organizaciji, vidimo, da le te ne bi odpravili, tudi če bi se odpovedali celotnemu dohodku. To je še en dokaz več, ki potrjuje neurejene dohodkovne odnose v elektrogospodarstvu in naši družbi.

Kljub temu, da ima na izpad proizvodnje v znatni meri vpliv tudi zaostajanje investicij, je naš kolektiv z izvedbo te akcije dokazal sebi in širši družbenopolitičnih skupnosti, da se je in da se bo tudi v bodoče boril z vsemi težavami ter s tem tudi v praksi izvedel politiko opiranja na lastne sile. Slovenski družbi pa smo tudi dokazali, da cenimo njene napore, ki jih izkazuje z naložbami v naš premogovnik, s proizvedenimi 1.880 tonami premoga z udarniških šihotov pa smo deloma tudi omilili primanjkljaj premoga na trgu.

Svato Zupančič

Sprožil se je plaz na Ruardiju

Dne 18.2.1987 se je sprožil zemeljski plaz iz Ruardija v Zagorju

Dne 18.2.1987 se je iz pobočja Ruardija nad Zagorjem sprožil rušilni plaz. Ogromna gmota zemlje, mulja in jalovine je porušila devet stanovanjskih hiš, nekaj delavnic in tovarno Lisca v naselju krajevne skupnosti Franc Farčnik. Brez strehe nad glavo je ostalo dvainpetdeset občanov.

Plaz je popolnoma uničil rudniški kompresor in ogrozil ventilacijsko postajo rudnika Potoška vas. Plaz se je po nekaj dnevih zaustavil. Za prizadete občane in organizacije združenega dela se zbira pomoč v Zasavju kot celotni republiki. Da bi omogočili nemoteno proizvodnjo so delavci postavili tri nove kompresorje in provizorično ventilacijsko postajo.

Delavski svet kombinata je na svoji seji dne 23.2.1987 obravnaval informacijo o plazu in dal pobudo, da se opravi solidarnostni delavnik kot pomoč pri odpravi posledic te velike nesreče, ki pa na srečo ni terjala človeških življenj.

Strokovnjaki ugotavljajo vzroke nesreče in pripravljajo celovito sanacijo.

POSLOVANJE, PLANIRANJE, NAGRAJEVANJE

Skupščina sprejela zakon o sanaciji izgub elektrogospodarstva in premogovništva

Skupščina SRS je 18. februarja obravnavala in sprejela predlog zakona o prispevku iz dohodka temeljnih organizacij združenega dela za sanacijo izgub v elektrogospodarstvu in premogovništvu v letu 1986. Gre za 18,8 odstotni prispevek od

porabljenih električne energije v letu 1986.

S tem zakonom naj bi poravnali le 19,3 milijarde dinarjev izgube, preostalo izgubo, ki bo natančno znana ob zaključnem računu, pa bo elektrogospodarstvo poravnalo z notranjimi ukrepi.

Skupščina je tudi zahtevala, da morajo zaposleni v elektrogospodarstvu in premogovništvu izpolniti vse naloge, ki jim jih je dala glede reorganizacije in izvajanja sanacijskih programov, in jo o tem sproti obveščati.

Ocena poslovanja za leto 1986 pred sprejemom bilanc

Vsaj v zadnjih desetih letih poslovanje ni bilo tako razburljivo in polno ovir in nepričakovanih dogodkov kot v letu 1986. Pojavile so se izredne težave pri plašmaju energetskega premoga, razkorak med lastno ceno in odobreno ceno je bil največji. Stopnja inflacije je prekoračila trimestno število. Že v juniju smo opozorili izvršni svet SRS na izredno negativno delovanje zunanjih dejavnikov, predvsem zaradi administrativnega zadrževanja cen. Skupščina SRS je o energetiki razpravljala dvakrat, in to julija in decembra, kar pa ni imelo nobenega učinka na poslovanje v letu 1986. Ta se bo pojavil šele, ko se bo delno pokrivala izguba v letu 1987.

PROIZVODNJA:

Planirana proizvodnja premoga za leto 1986 je bila 1.910.000 ton in po toplotni vrednosti 22.500.000 GJ. Dosežena proizvodnja 1.790.000 ton oziroma po toplotni vrednosti 21.304.151 GJ.

Proizvodnja je v primerjavi s planom manjša po tonaži 120.000 ton ali 6 %, po toplotni vrednosti pa 5 %.

V primerjavi z letom 1985 pa je proizvodnja v toplotni vrednosti večja za 3,9 %, po tonaži pa za 3 %.

Planirana in dosežena proizvodnja premoga po posameznih rudnikih je prikazana v tabeli 1.

Proizvodnja električne energije je dosežena v letu 1986 v višini 463.373 MWh, kar je v primerjavi s planom 570.000 MWh, to je 81 %, vendar je proizvodnja za 2 % večja od leta 1985.

DO RGD je dosegla v letu 1986 8.639,9 mio din celotnega prihodka, kar je v primerjavi z doseženim prihodkom v letu 1985 3.961 mio din, na indeksu 218. V primerjavi z indeksom porasta cen 220 je DO RGD po celotnem prihodku dosegla nivo iz leta 1985.

Finančni plani DO RRPS in DO TET izhajajo iz sprejete ovrednotene in rebalansirane energetske bilance za leto 1986. Bilanca je bila izdelana na osnovi defaktorja 80 %.

PLANIRANA IN DOSEŽENA PROIZVODNJA PREMOGA V LETU 1986

	PLAN 1986	DOSEŽENO 1986	(ton) INDEKS 3:2
TOZD	2	3	4
1			
RRPH	576.000	546.850	95
RRPT	600.000	594.472	99
RRPZ	319.000	275.900	86
RRPS	120.000	120.017	100
RRPK	120.000	127.500	106
RRPL	40.000	25.000	63
Lakonca	135.000	100.261	74
SKUPAJ:	1.910.000	1.790.000	94
od tega			
— komercialni premog	664.200	863.259	130
— energetski premog	1.245.800	926.741	75
Proizvodnja v GJ	22.500.000	21.304.151	95

Finančni plan DO RGD je bil izdelan na osnovi izvrševanja planiranih del in na osnovi defaktorja 80 %.

Med letom je prišlo v poslovanju do bistvenih sprememb pogojev gospodarjenja. Cene električne energije in premoga niso bile uveljavljene na osnovi ovrednotene energetske bilance, temveč so bile oblikovane za električno energijo in premog po skupnih elementih, sprejetih na zveznem nivoju. Povečanje cen je kasnilo časovno, po zvezni resoluciji v letu 1986 so odpravili tretjino disparitete med začetno ceno 31.12.1985 in do cene po skupnih elementih. To je razlog, da smo dosegli v I. polletju le 50 % planiranega prihodka, do konca leta pa je stopnja pokritja realiziranih stroškov in dohodka le 67 %. Stroškovna cena rjavega premoga za leto 1986 je 1.739 din/GJ, dosežena pa 1.130 din/GJ.

V letu 1986 niso bila sfinansirana trajna obratna sredstva. Ustvarjanje izgube in primanjkljaj poslovnega sklada sta povzročila kratkoročno zadolževanje, ki je iz meseca v mesec naraščalo in doseglo v de-

cembru 19.200 mio din. To je povečalo stroške na proizvodnji premoga za obresti v višini 3.862 mio din, kar pa predstavlja 10,3 % stroškov v lastni ceni.

V DO TET pa so povečani stroški za obresti 1.223,7 mio din oziroma 18 % prihodka DO TET.

DO TET je morala plačati poleg tega še obresti za inozemne kredite za osnovna sredstva (reprogramirani krediti v višini 1.420,5 mio din).

Stvarni inflacijski učinek na poslovanje v letu 1986 je bil približno na indeksu 220, kar je v primerjavi z indeksom 180 po rebalansu bistveno več.

Pri Interesni skupnosti in Skupščini SRS je bil zastavljen cilj, da se z vsemi možnimi ukrepi pri vseh delovnih organizacijah elektrogospodarstva in premogovništva doseže oddaja zaključnih računov s pozitivno ničlo. Ovrednotena elektrogospodarska bilanca predvideva stroške in dohodek v višini 205,7 milijarde din. Zaradi povečanih obresti in spremenjenih pogojev gospodarjenja glede na resolucijsko predviden deflator ter upoštevajoč

POSLOVANJE, PLANIRANJE, NAGRAJEVANJE

še izpad prihodka na komercialnih vrstah premoga in lignita pa se povečujejo stroški iz dohodka za 20,7 milijarde din. Vključno z zadnjo podražitvijo cen električne energije in premoga s 1.10.1986 za 26 % je ocenjen skupni prihodek na 155,5 milijarde din.

Za zbilanciranje prihodkov in odhodkov je predviden program ukrepov:

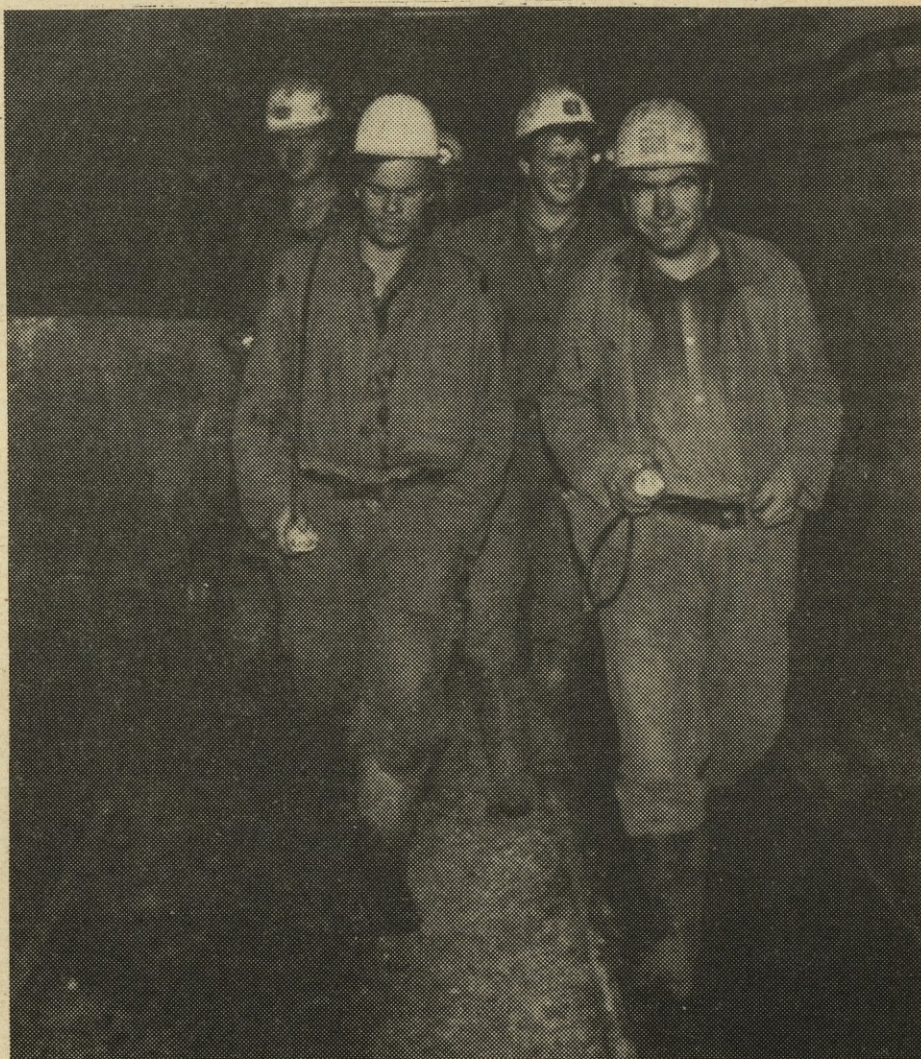
	mio din
— znižanje stroškov za nabav. el. energ. za 10 % ali	2.331,6
— z notranjimi ukrepi za zmanjšanje materialnih stroškov za 1 % ali	95,5
— sprememba amortizacije od skupinskega na posamični odpis po minimalnih stopnjah za DO elektrogospodarstva	7.766,8
— s prenosom 50 % stroškov RUŽV	3.213,1
in 50 % na ZEOH	3.213,1
— iz sredstev ISEP se poravnajo stroški reprogram. glavnice NEK	8.397,0
— z izločitvijo predvidenega oblikovanja trajnih obratnih sred. iz čist. dohodka za	1.005,0
— z zmanjšanjem stroškov energ. goriva v RLV in RRPS za (zmanj. za vkalk. posl. sklad)	4.625,4
— rezervni sklad	395,4
Skupaj	31.100,0

Skupen učinek bi bil v višini 31,1 milijarde din. Dodatno k tem ukrepom pa je dogovorjeno med DO elektrogospodarstva in premogovništva, da uporabijo vse možnosti veljavne zakonodaje, da se izguba postopno krije do 28. februarja 1987. To bi se izvedlo na tak način, da se po knjigovodsko izkazani izgubi pred 28. februarjem 1987 izguba postopno pokriva, zaradi česar ni treba oblikovati rezervnih skladov, skladi skupne porabe pa bi se oblikovali v delovnih skupnostih.

Ta program ukrepov zajema:

- uporabo 112. d/člena Zakona o ugotavljanju in razporejanju celotnega prihodka in dohodka ter ugotavljanju in razporejanju prihodka (s kompenzacijo obresti za obratna sredstva z učinkom revalorizacije zalog),
- neoblikovanje poslovnega sklada za obveznosti fonda federacije za financiranje nerazvitih republik in AP Kosovo,
- uporabo neangažiranega dela rezervnih skladov preteklih let,
- ter po 38. členu Zakona o sanaciji in prenehanju OZD z razmejitevjo do največ 50 % Am, ugotovljene v končnem letnem obračunu za leto 1986, s tem da se za znesek izgube krije iz dohodka v naslednjem letu.

Ob realizaciji vseh navedenih ukrepov pa bi še vedno ostala po 28. februarju 1987 nekrita izguba v višini 19,1 milijar-

Nasmejani obrazi rudarjev po uspešni izmeni v jami Dol.

Foto: B. Klančar

de din. Za ta del naj bi se zbrala sredstva po posebnem zakonu.

Izkazana izguba v DO RRPS v višini 11.158,1 mio din, v DO TET 1.019,1 mio

gospodarstva in premogovništva po zaključnem računu 1986. Z najavljenimi ukrepi dosegamo sledeče učinke (v primerjavi z rebalansirano ovrednoteno bilanco):

	DO RRPS mio	DO TET mio	SKUPAJ mio
— neoblikovani rezervni skladi	900	187	1.087
— neoblikovani drugi skladi	2.107	472	2.579
— revalorizacija zalog	798	680,7	1.478,7
— 50 % amortizacija	1.202	476,3	1.678,3
SKUPAJ	5.008,6	1.816,0	6.824,6

din, DO RGD pa izkazuje motnje v poslovanju, saj ne bo mogla oblikovati sklada skupne porabe, zato tudi ne drugih skladov.

Kritje izgube moramo izvršiti postopno do 28. februarja 1987 z uporabo z zakonom dovoljenih ukrepov in z ukrepi, ki so najavljeni Skupščini SRS. Izvedba lastnih ukrepov je pogoj za sprejetje zakona o zajemanju dohodka iz gospodarstva v letu 1987 za kritje izgube elektro-

Lastni učinki kritja izgube znižajo izgubo, tako da bi ostala 28. februarja nekrita izguba pri DO RRPS 9.955,6 mio din, DO TET 542,8 mio din, v DO RGD pa izgube ne bi bilo.

Izguba v DO TET bo s prerazporejanjem med udeleženci skupnega prihodka. Izguba DO RRPS pa naj bi bila krita po 28. februarju na osnovi zakona (enako tudi RLV).

Na poslovodnem odboru udeležencev

POSLOVANJE, PLANIRANJE, NAGRAJEVANJE

skupnega prihodka je bilo ugotovljeno, da lahko vse delovne organizacije proizvodnje, prenosa in distribucije električne energije odpravijo izgubo z razmejevanjem amortizacije in s kritjem iz rezervnih skladov. Nekrita izguba bo ostala tako le pri RLV Velenje v višini 9.558 mio din in pri DO RRPS 9.955,6 mio din, kar bi se pokrilo do maja z interventnim zakonom.

Izvršnemu svetu, skupščini SRS (dopis 21.11.1986) ter samoupravnim organom energetike je bilo najavljeno, "da se bo razporejanje skupnega prihodka na udeležence skupnega prihodka izvršilo v odvisnosti od možnosti uresničitve lastnih ukrepov". Ugotovitve na zadnjem zasedanju poslovnega odbora za spremljanje sporazuma o delitvi skupnega prihodka pa so pokazale, da nekateri udeleženci skupnega prihodka niso izvršili najavljanih ukrepov, ker je bil pridobljen del skupnega prihodka dovolj velik, da so lahko pokrili izgubo že z delno izvedbo najavljenih ukrepov.

Drugi udeleženci, zlasti pa oba rudnika, so v celoti izvedli najavljene ukrepe. Skupen rezultat je ta, da je nekrita izguba znižana na 19,3 milijarde din, kolikor naj bi bilo pokrito s sredstvi po zakonu. Ostaja nevarnost, da bo kljub sprejetemu zakonu in kritju iz pridobljenih sredstev na osnovi zakona še vedno ostala nekrita izguba v rudnikih, pri tem pa ne bodo v celoti realizirani najavljeni ukrepi pri vseh udeležencih skupnega prihodka elektrogospodarstva in premoženstva.

V letu 1986 je porasel osebni dohodek iz ur dela v primerjavi z letom 1985 za 132 %, v primerjavi z izhodiščnimi osebni dohodki pa 115 %. Razlika je nastala zato, ker je bila v letu 1985 izplačana masa za osebne dohodke za 6,3 % manjša od dovoljene.

Normalen postopek izdelave zaključnega računa ne omogoča oblikovanja SSP, če se ugotovi poslovanje z izgubo, zato se bodo skladi skupne porabe oblikovali le na delovnih skupnostih preko povečane svobodne menjave dela, za enak znesek pa se povečuje izguba v TOZD. Tak način oblikovanja skladov je dogovorjen in smo ga najavili Skupščini SRS 21. novembra 1986.

V predlogu bilance uspeha bodo oblikovani skladi za DO RRPS in DO TET v celoti v delovnih skupnostih, DO in SOZD za namene po sporazumu ČD in OD REK EK v višini, ki je dogovorjena po družbenem dogovoru.

Iz bilance uspeha, ki je predlagana v DO RGD, je razvidno, da niso oblikovani skladi skupne porabe za stanovanjski in splošni del. Računovodsko izkazano izgubo bomo torej krili deloma z lastnimi ukrepi, kot so: razmejevanja amortizacije, izločitev vplivov revalorizacije obratnih sredstev ter zmanjšanje vkalkuliranih pris-

pevkov. Vsi ti ukrepi pa pomenijo le prenašanje problemov v naslednje leto. Preostanek nekrite izgube bo pokrit po in-

terventnem zakonu do 25. maja 1987, ko zapade zadnji obrok obveznega združenja porabnikov električne energije.

Janko Koritnik

O delu stanovanjske zadruga v letu 1987

Delavci v SOZD REK EK smo se odločili, da bo stanovanjska zadruga "Rudar" v letu 1987 organizirano delovala preko svoje strokovne službe v sklopu delovne skupnosti kot samostojna pravna oseba.

O začetku delovanja stanovanjske zadruga "Rudar", o njenem delu, smo delavci našega kombinata že obveščeni iz lanskih števil glasila "Srečno", vendar pa je pomembno, da dobiva zadruga v svojem delovanju v prihodnje vse večji pomen.

Eden od osnovnih razlogov za ustanovitev zadruga je bil ta, da je med zaposlenimi delavci v SOZD REK EK še precejšnje število takih, ki v času svojega dela v naši sestavljeni organizaciji niso uspeli ustrezno rešiti svojega stanovanjskega vprašanja. Stanovanjsko problematiko kljub intenzivnejšemu in načrtnejšemu reševanju v zadnjih letih še vedno prepočasi rešujemo in ne zadošča vsem potrebam zaposlenih. Zato so se mnogi odločili, da si bodo svoje stanovanjsko vprašanje rešili sami z individualno gradnjo lastnih stanovanjskih hiš, pa tudi z rekonstrukcijo, obnovo, adaptacijo, vzdrževanjem že obstoje-

čih objektov — preko stanovanjske zadruga.

Na ustanovni skupščini je bilo dogovorjeno, da je zadruga odprtega tipa za občane, katerih dejavnost premoženstva je vključena v SOZD REK EK.

Po ZR za leto 1986 je stanovanjska zadruga "Rudar" svoje poslovanje zaključila uspešno. Kljub organizacijskim in kadrovskim težočam je svoje delo opravila, tako da ni bilo preprek v zvezi interesov včlanjevanja v zadrugo. Odprto je še ostalo vprašanje nadzora pri vgraditvi materialov v stanovanjske hiše, za kar pa smo že sklenili delovno razmerje z gradbenim tehnikom, ki kontrolira in postavlja evidence v zvezi nabavljenega in porabljenega materiala. Zadrugi svet je za to že imenoval na decembrski seji komisije, ki si bodo ogledale posamezne objekte članov zadruga skupno z gradbenim nadzorom. Menimo, da bomo to delo opravili takoj, ko bodo izpostavljene evidence, a najkasneje do konca maja 1987.

Na zadrugi svetu v začetku februarja 1987 smo si postavili temeljne cilje poslovanja zadruga, ki temeljijo na uresniče-

Rudarji prihajajo iz jame Dol.

Foto: B.Klančar

POSLOVANJE, PLANIRANJE, NAGRAJEVANJE

vanju resolucijskih usmeritev družbeno-ekonomskega razvoja DPS v letu 1987, na nalogah, opredeljenih na SaS med DS SOZD in stanovanjsko zadrugo, in nalogah, ki izvirajo iz celotne poslovne politike v SOZD REK EK.

Da bo sprejeta organizacijska oblika delovanja stanovanjske zadruge zadoščala svojemu namenu, predvidevamo v letu 1987:

— urejati vse zadeve v zvezi z dokumentacijo zemljišča, pridobivanjem kreditov

za člane, ureditvijo zemljišča, spremljajočih objektov;

— organizirati način in metode v zvezi pridobivanja kreditov preko LB TBZ in organizirati različne oblike stanovanjskega varčevanja;

— ker je zadruga pravna oseba in je registrirana za organizacijo graditve in nakupa stanovanj, bodo člani še naprej kupovali gradbeni material brez prometnega davka, kar pomeni nabavo materiala po znatno nižji ceni.

Vse druge planirane, obvezne naloge so opredeljene po posameznih nosilcih v programu dela za leto 1987, ki bo vključen kot del planiranih nalog v DS SOZD REK EK in bo tudi predstavljen v odločanje delavskemu svetu SOZD REK.

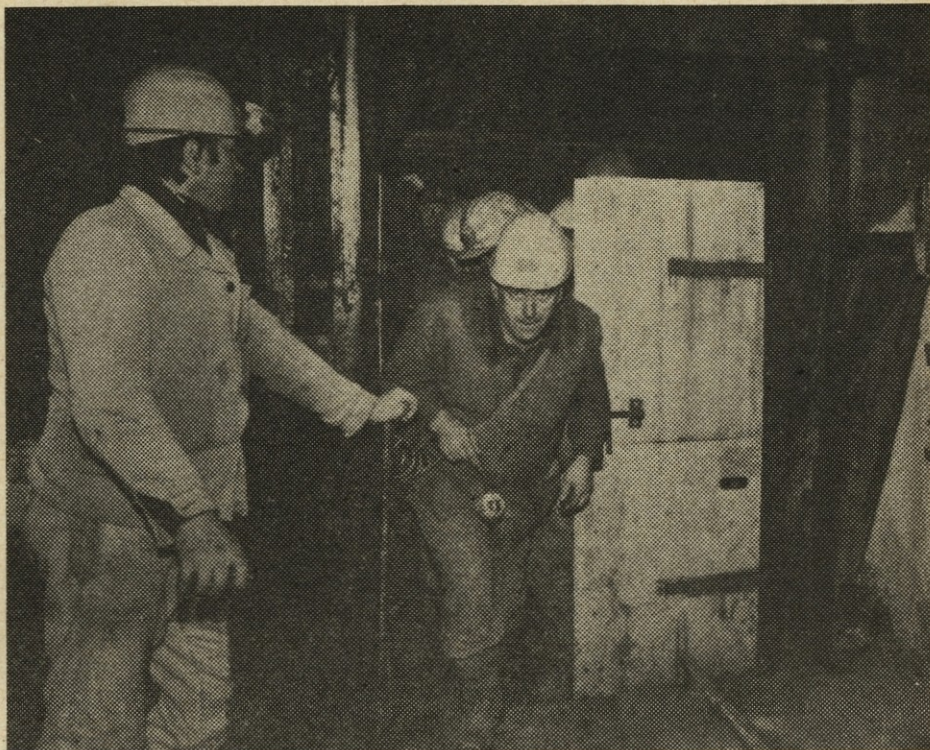
O nadaljnjih novostih, delovanju in drugih strokovnih vprašanjih s področja zadružništva v našem kombinatu bomo člane kombinata še obveščali.

Ana Klenovšek

Aktivnosti pri pripravi razvida del in nalog v SOZD REK EK

Na podlagi sprejetega sklepa KO OZS z dne 15.1.1987 se pripravi predlog razvida del in nalog v skladu s sprejeto metodologijo in pospešijo aktivnosti, ki so v zvezi z izdelavo samoupravnih sporazumov DO in pravilnikov TOZD in DS. Po omenjenem sklepu naj bodo vsi navedeni samoupravni splošni akti v skladu z družbenim dogovorom, samoupravnim sporazumom dejavnosti elektrogospodarstva Slovenije, kakor tudi s samoupravnim sporazumom dejavnosti Rudnikov Slovenije in samoupravnim sporazumom SOZD REK EK.

Da bi se pospešile vse aktivnosti za realizacijo tega sklepa, je poslovodni odbor SOZD REK EK za pomoč pri delu skupini na ravni SOZD angažiral zunanje sodelavca dr. Bogdana Lipičnika — svetovalca iz Zavoda za organizacijo poslovanja. Dr. Lipičnik bo občasno sodeloval v skupini pri razreševanju posameznih strokovnih dilem enkrat do dvakrat na mesec, če bo potrebno. S tem bo zagotovljena strokovnost pri izdelavi vseh navedenih samoupravnih splošnih aktov v SOZD REK EK. Dr. Lipičnik je skupini svetoval, da naj bi za razvid del in nalog pripravili enoten obrazec, ki bo v skladu s sprejeto metodologijo. S tem obrazcem bi odpadlo dve tretjini pisanja razvida del in nalog. Posamezne skupine za ocenjevanje del in nalog v TOZD in DS in v SOZD REK EK so dobile ustna navodila za izpolnjevanje tega obrazca. Pravilno izpolnjen obrazec ne potrebuje usklajevanja. Na ravni SOZD se bo opravila samo preveritev. Obrazec razvida del in nalog ne bo služil samo kot kadrovski organizacijski akt, temveč bo služil tudi kot osnova za računalniško obdelavo. Rezultat računalniške obdelave pa bo že količnik zahtevnosti za posamezna dela in naloge. S tem opisanim sistemom se bo bistveno pospešila izdelava in sprejemanje razvida del in nalog, kakor tudi samoupravni sporazumi DO in pravilniki TOZD in DS. Člani delovne skupine na ravni SOZD sedaj skupaj s

Delavci Geološkega zavoda Ljubljana, ki delajo v jami Hrastnik, izstopajo iz kletke jaška Dol.

Foto: B. Klančar

člani komisij na TOZD in DS izpolnjujejo obrazce razvida del in nalog. Za izpolnjevanje obrazca jim služi kot osnova prvi osnutek razvida del in nalog, vključeno s pripombami, če so bile v zvezi do 6. točke. Novi obrazec se ne razlikuje v ničemer od osnutka od 1. do 6. točke. Člani, ki izpolnjujejo obrazce, morajo paziti pri izpolnjevanju 4. točke (to je opis del in nalog), da so naloge opisane v glagolski obliki (kdaj kdo dela in ne zakaj kdo skrbi) npr. organiziranje, vodenje izdelovanje itd. Ko so vse te točke od 1. do 6. defini-

rane, pa je potrebno ugotavljati stopnjo zahtevnosti. Ta se določa na podlagi evidentiranih del in nalog, iz katerih se da ugotoviti, katera stopnja izobrazbe in smer daje tak profil oziroma zahtevnost poklica, da se bodo dela in naloge lahko opravljale kvalitetno.

Skupina meni, da se bodo vsa dela v zvezi z razvidom del in nalog končala v mesecu marcu, po preveritvi na računalniku pa bi takoj lahko dali razvid del in nalog v javno razpravo in sprejem.

Ivan Kukovič

RAZVOJ

Pregled izvajanja investicij v Rudnikih rjavega premoga Slovenije v letu 1986

Področje HRASTNIKA

Po aneksu 1 k investicijskemu programu "Odpiranje novih predelov slojišča na področju Hrastnika in Trbovelj ter za modernizacijo tehnološkega procesa proizvodnje premoga" so potekala dela na izgradnji objektov in nabavi opreme:

TOZD RRP HRASTNIK — jama Hrastnik

Izvršene so bile naslednje količine na objektih:

- glavni zračilno oskrbovalni vpadnik GZV-252/85 med 7. in zveznim obzorjem, 115 m vpadnika v izkopu s TH podgradnjo 293 m defin. tira iz tračnic 22 kg/m;

- oskrbovalno zračilni prekop OZP-4040-85 na 7. obz., izdelano je bilo 132 m prekopa v permanizaciji z betonskimi oblikovanci;

- oskrbovalno zračilni hodnik OZH-252 na zveznem obzorju — Dol

- 222 m hodnika v TH podgradnji ϕ 3,0 m, 240 m defin. tira iz tračnic 22 kg/m.

- transportni prekop TP-5400 na 7. obzorju, 46 m prekopa v izkopu s TH podgradnjo, 93 m prekopa v permanizaciji z betonskimi oblikovanci, 93 m vodnega kanala v beton. izvedbi, 120 m defin. tira iz tračnic 22 kg/m.

- drenažno transportni hodnik DTH-48 zahod na koti 48

- izkop hodnika s 3. člen. TH podgradnjo 193 m, vodni kanal iz betonskih elementov 350 m;

- oskrbovalno zračilni prekop OZP-209 z vpadnikom kota 209/176 Kotno polje

- izkop prekopa s TH podgradnjo ϕ 3,0 m 140 m, izkop vpadnika s TH podgradnjo ϕ 3,0 m 34 m;

- zračilni vpadnik TV-85/0-vzhod

- izkop vpadnika s TH podgradnjo ϕ 3,20 m 140 m, permanizacija vpadnika z beton. oblikovanci 35 m;

- drenažno transportni hodnik DTH-48 vzhod na koti 48

- izkop s TH podgradnjo ϕ 3,20 m 220 m, vodni kanal z beton. elementi 270 m;

- presipni jašek med koto 138 in 245 Kotno polje, izdelano 20 m jaška v leseni podgradnji.

TOZD RRP HRASTNIK — jama Ojstro

Po aneksu št. 1 k IP so bile izvršene sledeče količine na objektih:

- zračilni nadkop iz 5. na zvezno obzorje profila (3,20 x 2,80) m²,

- vodni kanal v beton. izvedbi 110 m, definitivni tir z varnostno napravo 360 m.

Objekt je zaključen in pripravljen za tehnični prevzem od strani investitorja.

- transportni vpadnik med koto 120 in 20 profila (3,40 x 2,80) m²,

- izdelana vodna zbiralnika s komoro za črpalke Flygt, izvrtane so bile drenažne vrtnice skozi kontaktno cono apnenec - dolomit, vodni pritok iz vrtin s tlakom 8 barov.

- priključna proga na zveznem obzorju kota 238 k zrač. nadkopu 5. — zvezno obzorje,

- permanizacija proge z beton. oblikovanci 14,60 m, razširitev obstoječe proge v dvotirni profil 44,0 m;

- transportni prekop TP-90 na koti 90,

- izkop prekopa v TH podporju ϕ 3,20 m 282,60 m permanizacija beton. oblikovanci 24,00 m, definitivni tir iz tračnic 22 kg/m 120.

Elektrostrojna oprema

Dobavljena je bila sledeča oprema:

- gumi transporterji L = 380 m, L = 250 m, L = 325 m, L = 445 m, B = 800 mm, Q = 250 t/h;

- 2 verižna transporterja LOT-22,

- 2 enoverižna transporterja ZET-32 S,

- 4 planetni vitli PV-15/22,

- 3 težki odkopni transporterji TOT-1 s priključki za Eickhoff,

- 12 kompresorjev tip TH-4 PAK sistem,

- 1 visokotlačna črpalka Hauhinco,

- 100 vsipnih jaškov z litoželezno za-vojnico,

- 1800 m tlačnega cevovoda ϕ 244 mm,

- 1 cestna tehničnica 20 t proizvod Li-bela,

- 14 VN in NN omar za RTP,

- 5154 m el. kabla EPN-53,

- 5 transformatorjev, tip IP 21 EKO Velenje,

- 2 elektromotorja 15 kW.

Od predvidene uvozne opreme je bilo dobavljeno:

- 2 pridobivalna odkopna stroja Eickhoff,

- 1 kompl. vrtalna garnitura Diamec,

- 1 stroj za izdelavo prog F6 — A,

Zunanja gradbena dela

Delavnica s pripadajočimi objekti, dela po pogodbenem obsegu so praktično zaključena, tako da so objekti pripravljeni za tehnični pregled oziroma prevzem.

Porabljena sredstva v letu 1986 za navedeni obseg po vrstah dela: jama Hrastnik in Ojstro

— rudarsko gradbena dela	986.205.000,— din
— zunanja gradbena dela	700.163.000,— din
— domača oprema z montažo	1.009.045.000,— din
— uvozna oprema	236.892.000,— din
— ostalo v din	142.550.000,— din
Skupaj:	3.074.855.000,— din

Področje TRBOVELJ

Po aneksu št. 1 k IP "Odpiranje novih predelov slojišča na področju Hrastnika in Trbovelj" so potekala dela na naslednjih objektih in nabavi opreme:

TOZD RRP TRBOVLJE

- transportna zveza Frančiška polje - Separacija Trbovlje, 659 m proge v izkopu po dolomitu, 168 m permanizacije z litim betonom, 110 m permanizacije z brizganim betonom;

- dostavna proga na koti 280 Frančiška polje, 106 m proge v izkopu s TH podgradnjo;

- razširitev transportne proge na koti 227 v Frančiška polju, izdelano je bilo 34 m proge v permanizaciji z litim betonom;

- pomožno črpališče razstreliva v Frančiška polju, 7 m izkopa z začasno Fe podgradnjo, 45 m permanizacije objekta z litim betonom;

- nadkop med koto 260/270 in 280 s križiščem v Frančiška polju, 59 m nadkopa v izkopu s TH podgradnjo, 12 m križišča s Fe podgradnjo;

- transportna proga s križišči na koti 270 v Frančiška polju, 137 m v izkopu s TH podgradnjo ϕ 3,30 m, 2 normalna križišča s Fe podgradnjo;

- priključna proga transportne zveze južni del jame - Separacija Trbovlje, 50 m priključne proge na transportno zvezo, 48 m dvotirne proge s priključkom na zvezo, 30 m proge v permanizaciji z brizganim betonom, 60 m dvotirne proge v permanizaciji z litim betonom, 60 m vodnega kanala v betonski izvedbi;

- nadkop s kote 255 na koto 275 v AB polju, 79 m nadkopa v izkopu s TH podgradnjem in 13 m sipke med koto 255/262;

- transportni nadkop s kote 260 na koto 270, 36 m nadkopa v izkopu s TH podgradnjem, 36 m vodnega kanala v betonski izvedbi;

- transportna proga na koti 270 v Frančiška polju, izdelano je bilo 35 m proge v izkopu s TH podgradnjem;

- transportno zračilna proga na koti 280 v Frančiška polju, 52 m proge v permanizaciji z brizganim betonom, 7 m presipne postaje, permanizacija brizgani

RAZVOJ

beton, 52 m vodnega kanala v betonski izvedbi;

– dostopna proga na koti 230 k vžno-
žju nadkopa kote 230/275, 50 m proge,
permanizirane z brizganim betonom, 13
m križišča, permanizacija brizgani beton;

– proga na koti 245 v AB polju, 90
m proge v izkopu s TH podporjem, 27 m
proge po dolomitu brez podgradnje;

– zračilni jašek v Frančiška polju do
ventilatorske postaje kote 320, 38 m jaš-
ka v leseni podgradnji, 25 m jaška v per-
manizaciji z litim betonom, 128 m³
izkopa razširitve ustja jaška;

– dostavni vpadnik med koto 263
in 260 v Frančiška polju, izdelano je bilo
20 m vpadnika;

– transportni nadkop med koto 250
in 260 v Frančiška polju 48 m nadkopa
v izkopu s TH podporjem, 48 m vodnega
kanala;

– 2 verižna transporterja LOT-21,
– 1 verižni transporter DVT-430,
– 2 enoverižna transporterja ZET-31

S, – 3 planetni vitli PV-11/15 in PV-15/
22,

– mostno dvigalo EMD 8 x 13,5
– 350 stojk Valent STT,
– 250 stropnic PPS 111 STT,
– 8 sekcij SHP podporja Becorit –
mehanski del,

– 1 težki odkopni transporter TOT-1
s priključki za Eickhoff,

– 800 m tirnic iz profila I 14,
– 7 gondol, nosilnosti 3 tone;
– 1200 m tlačni cevovod ϕ 219 mm
in 157 mm,

– 2 dozatorja s trikotnimi tulci,
– strojna in elektro oprema ventila-
torske postaje Frančiška.

Porabljena sredstva v letu 1986 za nave-
deni obseg po vrstah del:

– rudarsko gradbena dela	791.403.000,— din
– zunanja gradbena dela	361.595.000,— din
– domača oprema z montažo	867.898.000,— din
– uvozna oprema	532.515.000,— din
– ostalo v din	41.652.000,— din
Skupaj:	2.595.063.000,— din

SEPARACIJA PREMOGA TRBOVLJE

Po investicijskem programu so bila iz-
vršena sledeča dela:

– tehnična dokumentacija: obseg ge-
odetskih del, obseg zasnovanih projektov
za strojno-tehnološki projekt rekonstruk-
cije obstoječega postopka separiranja,
drobljenja in odpreme rovnega premoga
ter obseg rekonstrukcije ogrevanja sepa-
racijskih prostorov. Izvedbena tehnična
dokumentacija za rekonstrukcijo obstoje-
čega postopka separiranja, drobljenja in
odpreme premoga pa je v zaključni fazi
izdelave;

– rekonstrukcija ogrevanja separacij-
skih prostorov,

– prenosnica za železniške vagone,

– rekonstrukcija jamskih tirov na sav-
skem obzorju v dolžini 700 m.

Porabljena sredstva v letu 1986 po vrstah
del:

– rudarsko gradbena dela	40.350.000,— din
– domača oprema z montažo	75.674.000,— din
– uvozna oprema	—
– ostalo v din	195.900.000,— din
Skupaj:	311.924.000,— din

Področje ZAGORJA

Odpiranje jame Kotredež med 6. in 9.
obzorjem.

Po investicijskem programu so bili izvr-
šene sledeče količine na objektih:

– transportni vpadnik TV-85/1, iz-
kop v TH podgradnji ϕ 3,30 m in Fe
opaž, 182 m;

– prekop P-74-S, izkop v TH pod-
gradnji ϕ 2,80 m, 56 m;

– presipni jašek S-80-J/3, izkop v TH
podgradnji ϕ 3,0 m, 26 m;

– transportni hodnik TH-83/1, izkop
v TH podgradnji ϕ 3,50 in Fe opaž, 197
m;

– transportni prekop P-73/3, izkop v
TH podgradnji ϕ 3,50 m in hrastov opaž,
119 m;

– križišče iz vpadnika V-73/3 na P-
73/3, izkop v TH podgradnji in Fe opaž,
4,50 m;

– priključna proga na prekop P-80-J,
izkop v TH podgradnji in hrastov opaž,
15 m;

Jama Dol

Foto: B.Klančar

– raziskovalno odvodnjevalna proga
na koti 270 v Frančiška polju, izdelano je
bilo 20 m proge v izkopu s TH podpor-
jem;

– nadkop med koto 232 in 275 s kri-
žiščem v Frančiška polju, 126 m nadkopa
v permanizaciji z brizganim betonom, 5 m
križišča, permanizacija brizgani beton;

Dobavljena je bila sledeča elektrostroj-
na oprema:

– gumi transporter L = 792, B = 1000
mm;

– gumi transporter L = 644 m, B =
1000 mm;

– 2 gumi transporterja L = 100 m, B
= 800 mm;

Od uvozne opreme je bilo dobavljeno:

– stroj za izdelavo prog F6 – A,
– pridobivalni stroj Eickhoff,
– 8 kompletov hidravlike za SHP
podporje Becorit.

Zunanja gradbena dela

– Delavnice s pripadajočimi objekti,
vsi objekti, predvideni v investicijskem
programu so bili zaključeni in predani
investitorju v uporabo.

– Objekt žagalnica z linijo Meles, dela
na objektu in montaži opreme so bila
zaključena, tako da je bil objekt priprav-
ljen za tehnični pregled in poskusno ob-
ratovanje.

RAZVOJ

- prekop P-80-J, permanizacija liti beton, 12,5 m;
- vodni zbiralniki črpališča na 8. obzorju, permanizacija liti beton, 151 m;
- prekop P-80-J/1, izkop v TH podgradnji ϕ 3,30 m, 24 m;
- komora A v prekopu P-80-J/1, izkop in permanizacija svetli profil 3,60 m, 10 m;
- drenažni prekop B na 8. obzorju, izkop v TH podgradnji ϕ 3,30 m in opaž s paranci, 48 m;
- drenažni prekop C na 8. obzorju, izkop v TH podgradnji ϕ 3,30 m in opaž s paranci, 47 m;
- križišča v objektu V-85/1 in V-73/83 s prekopi podgradnja TH podporje in Fe opaž, 10 m;
- pretesarba transportnega hodnika TH-83/1, podgradnja TH podporje ϕ 3,50 m in hrastov opaž, 32 m.

Dobavljena je bila sledeča elektro-strojna oprema:

- 1 težki odkopni transporter TOT-1 s priključki za Eickhoff,
- 1 črpalni agregat KV-37, 5-17, 5/5,
- 1 visokotlačna črpalka Hauhinco,
- 3 enoverižni transporterji ZET-31 S,
- 2 transformatorski postaji RK 315 kVA,
- 2 transformatorski postaji RK 400 kVA,
- 37 stikal TSL in TSV,
- 3000 m el. kabel EPN-53,
- 800 m tlačni cevovod ϕ 200 mm,
- 750 m tlačni cevovod ϕ 100 mm.

Od uvozne opreme je bilo dobavljeno:

- 1 komplet vrtalne garniture Diamec,
- 1 stroj za izdelavo prog F6 — A.

- izvrtano je bilo 310 m drenažnih vrtin,
- izdelano je bilo križišče na P-80-J/1 za drenažni prekop B in križišče na TH-83/1-J za drenažni prekop C.

Elektro-strojna oprema

Dobavljena je bila sledeča oprema:

- 5 kos elek. motor 37 kW,
- 474 m el. kabel EPN-53.

Elektro-strojna oprema

Dobavljena je bila sledeča oprema:

- 4 verižni transporterji LOT-11,
- 4 enoverižni transporterji ZET-2,
- 18 kompl. hidravlično podporje Salzgitte.

Porabljena sredstva v letu 1986 po vrstah dela:

— gradbena dela 76.981.000,— din

Klasirnica Lakonca.

Foto: B. Klančar

Porabljena sredstva v letu 1986 po vrstah dela:

— rudarsko gradbena dela	1.266.091.000,— din
— zunanja gradbena dela	—
— domača oprema z montažo	253.865.000,— din
— uvozna oprema	92.685.000,— din
— ostalo v din	100.599.000,— din
Skupaj:	1.713.240.000,— din
Obratna sredstva	159.601.000,— din

Sanacija vdora vode in mulja v jami Kotredež

V poročilnem obdobju so se izvajala sanacijska dela na 8. obzorju, in sicer dreniranje vodonosnih hribin.

- izvrtana je bila pilotska vrtina globine 140 m,
- izdelana je bila komora za postavitve vrtalne garniture,

Porabljena sredstva v letu 1986 po vrstah dela:

— rudarsko gradbena dela	122.940.000,— din
— domača oprema z montažo	6.343.000,— din
— uvozna oprema	20.957.000,— din
— ostalo v din	1.449.000,— din
Skupaj:	151.689.000,— din

Pridobivanje premoga manjše kurilne vrednosti jame Kotredež

Po investicijskemu programu so bile izvršene sledeče količine na objektih:

- oskrbovalno zračilni nadkop OZN med koto 330/280, izkop in podgrajevanje s TH podporjem, 60 m;
- križišče za prekop P-260 v Fe izvedbi, 5 m;
- prekop P-260, izkop v TH podgradnji ϕ 3,50 m, 27 m.

— domača oprema z montažo	342.402.000,— din
— uvozna oprema	—
— ostalo v din	7.026.000,— din
Skupaj:	426.409.000,— din
Obratna sredstva	31.000.000,— din

Separacija Zagorje

Po investicijskemu programu so bila izvršena sledeča dela:

- izvedbena dokumentacija gradbenih del,
- elektro strojni tehnološki del,
- dokumentacija transportne opreme in Fe konstrukcije.

Izvajali smo dograjevanje objektov za montažo predvidene opreme in konstrukcij. Vsa predvidena oprema je v fazi izdelave in postopne dobave.

RAZVOJ

Porabljena sredstva v letu 1986 po vrstah dela:

— gradbena dela	129.943.000,— din
— domača oprema z montažo	67.094.000,— din
— uvozna oprema	14.277.000,— din
— ostalo v din	6.097.000,— din
Skupaj:	217.411.000,— din

Odpiranje zalag premoga med koto 102 in 52 II. faza RRP SENOVO

Po investicijskemu programu so bile izvršene sledeče količine na objektih:

— v strojnici za GT-1 na koti 281, izkop pogonske postaje 270 m³ in vgrajeno 24 m³ betona ter 1900 kg nosilne konstrukcije NPI-20;

— v bunkerju med koto 281/272, izkop bunkerja 175 m³ z zavarovanjem ostenja z mrežo in sidri, vgrajeno 34 m betona in 1300 kg armature ter 2250 kg nosilcev iz NPI-20;

— v obvozni progi na koti 272, izkop proge 295 m³, namestitev 55 TH okvirjev, vgrajeno 56 m³ betona, zavarovanje 226 m² ostenja z brizganim betonom in namestitev 280 m² mrež z 250 komadi sider;

— v vpadniku med koto 281 in 132, razširitev profila z 257 m³ izkopa, zavarovanje ostenja s 45 m³ litega betona, 620 m² ostenja z mrežo, sidri in brizganim betonom in položeno 85 m definitivnega tira s kretnico na koti 272.

— za pogonsko in povratno postajo gumi transporterjev GT-1 in GT-2 so bili izdelani temelji v armirani betonski izvedbi;

— v sipki I med koto 52 in 102, zavarovanje ostenja s 360 m² mrež in 360 kosi sider;

— v postaji za enotirno visečo progo (EVP), razširitev postaje s 60 m³ izkopa, zavarovanje ostenja s 7 m³ litega betona ter z 250 m² mrež in sidri;

— v vpadniku med koto 281/132, izkop 135 m³ dodatne razširitve za enotirno progo EVP;

— prečnica na koti 102 za EVP traso, izkop prečnice 350 m³;

— križišče na dnu vpadnika kota 272/132, izkop 70 m³ razširitve profila.

Elektrostrojna oprema z montažo

Dobavljena je bila sledeča oprema:

— 4 verižni transporterji TS-74,
— traktor goseničar GT-110 za deponijo premoga,

— 1 planetno vitlo PV-11/15,
— 1 visokotlačna črpalka Jugoturbina KV-30-12, 5/8,

— 305 m gumi traku B = 800 mm,
— 2100 m signalni kabel EPN-53,
— 1000 m telefonski kabel TP-34-CV,
— 1300 m stropnih tirnic za EVP,
— 190 obešal za EVP sistem,
— 35 sekcij mehanski del SHP podporje tip Stephanoise.

Montaža elektrostrojne opreme:

— monorail tirnice v dolžini 75 m z dvema kretnicama,
— 3 visokotlačne črpalke Jugoturbina z vso pripadajočo opremo črpališča na koti 52,

— gumi transporterja GT-1 in GT-2,
— energetska napajanje, krmiljenje, signaliziranje opreme in naprav v črpališču in sistema gumi transporterjev in RTP k. 60,

— visokonapetostni kabel PHP-85 dolžine 850 m iz RTP k. 272 do RTP kota 60 in rezervni kabel PHP-85, dolžine 1400 m;

— 161 m nosilne konstrukcije za vozno žico v obvozu kota 272,

— 168 m definitivnega tira v obvozni progi kota 272.

Zunanja gradbena dela

V začetni fazi je izgradnja pralnice za delovne obleke delavcev.

Porabljena sredstva v letu 1986 po vrstah dela:

— rudarsko gradbena dela	161.603.000,— din
— zunanja gradbena dela	19.889.000,— din
— domača oprema z montažo	201.736.000,— din
— uvozna oprema	179.440.000,— din
— ostalo v din	1.251.000,— din
— obratna sredstva	36.831.000,— din
Skupaj:	600.750.000,— din

Izvedba rudarskih raziskav in odpiranje Južnega polja RRP KANIŽARICA

Po investicijskemu programu so bile izvršene sledeče količine na objektih:

— zaključna rudarska dela v pomožnem črpališču kota -132,

— sanacijska dela na koti -32,

— prekop na koti -132, izkop prekopa s TH podgradnjo iz bloka A v C skozi vodonosno cono, 81 m.

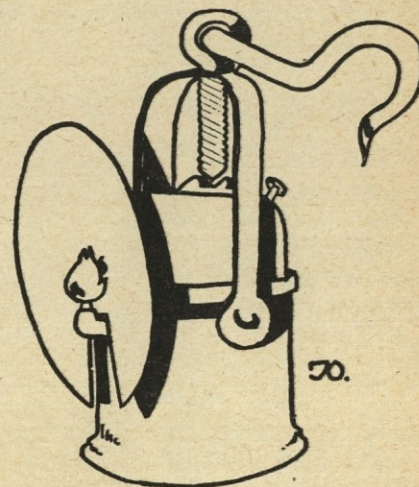
Elektrostrojna oprema z montažo

Dobavljena je bila sledeča oprema:

— buldožer za deponijo premoga,
— 2 transformatorja 315 kVA,
— 2000 m el. kabel PHP-84,
— kamion prekučnik TAM-260,
— oprema črpališča k. -132 (cevovodi, ventili, zasuni itd.),
— NN in VN razvodne doze,
— 4 avtomatski telefoni AT-2.

Zunanja gradbena dela

Kopalnica z garderobo za rudarje in objekt za diesel elektro agregat sta bila po izvršenem tehničnem pregledu predana investitorju v uporabo. Deponija za rovni in energetska premog je v zaključni fazi.

Porabljena sredstva v letu 1986 po vrstah dela:

— rudarsko gradbena dela	186.656.000,— din
— zunanja gradbena dela	81.192.000,— din
— domača oprema z montažo	103.933.000,— din
— uvozna oprema	—
— ostalo v din	1.471.000,— din
Skupaj:	373.252.000,— din

Spolšna problematika

Pri izvajanju rudarsko odpiralnih del, so se pojavljale poslabšane geološke in hidrološke razmere v taki meri, da so zahtevale dodatna dela pri podgrajevanju objekta, spremembo tehnologije izvajanja del in dopolnila k projektni dokumentaciji.

Zaostajanje rudarsko odpiralnih del za planiranimi roki izgradnje objektov je poleg aktivnosti subjektov pripomogla še prekomerna odsotnost delavcev iz dela kakor tudi pomanjkanje usposobljenih delavcev za zahtevnejša dela.

Prekoračitve dobavnih rokov elektrostrojne opreme, posebno opreme v plinovarni izvedbi, so vplivale na kasnitve montažnih del in na planirano funkcionalnost objektov ter vzporedno na dodatne podražitve montažnih storitev.

Za planirano nabavo uvozne opreme so nastopale težave pri pridobitvi ustreznih uvoznih soglasij in deviznih sredstev. Zamiki dinamike uvoza so posledica podražitve, ki so se odražale v tečajnih razlikah.

Cene storitev izvajalcev investicijskih del in proizvajalcev opreme so bistveno prekoračile povprečno inflacijsko stopnjo od predvidene v programih oziroma anekstih k IP, tako da sredstva, ki so bila predvidena na račun podražitev ne zadoščajo za izvedbo fizičnega obsega, zaradi česar bo zahtev po dodatnih sredstvih za realizacijo programa v celoti.

RAZVOJ

PREGLED ANGAŽIRANIH IN PORABLJENIH SREDSTEV V OKVIRU ODOBRENE TRANŠE V LETU 1986 S STANJEM 31.12.1986

Zap. št.	Tranša 1986	Angažirano 1986	Porabljeno 1986	% porabe 3 : 1
1. RRP Hrastnik	3.279.221	3.294.421	3.074.855	93,77
2. RRP Trbovlje + PJL	2.571.847	2.635.619	2.595.062	100,90
3. Separacija Trbovlje	300.324	319.680	311.924	103,86
4. Kotredež 6—8 obz.	1.891.630	1.985.071	1.872.841	99,01
5. Sanacija Kotredež	154.950	153.163	151.689	97,90
6. RRP Senovo	601.757	698.572	600.750	99,83
7. RRP Kanižarica	431.000	430.349	373.252	86,60
8. RRP Laško	22.100	22.100	22.100	100,00
9. Nižje kalorični — Kotredež	460.175	459.229	457.409	99,40
10. Družbeni standard	109.000	109.000	109.000	100,00
11. Separacija Zagorje	219.968	219.411	217.411	98,84
Skupaj	10.041.972	10.326.615	9.786.293	97,45

PREGLED IZDELANE INVESTICIJSKE DOKUMENTACIJE V LETU 1986 za RRP SLOVENIJE

1. Investicijski program za uvajanje nove tehnologije suhega sejanja premoga in zmanjšanje odplak v Separaciji Rudnika Zagorje.
2. Investicijski program za pridobivanje premoga manjše kurilne vrednosti med površino in I. obzorjem jame Kotredež.
3. Aneks II. k investicijskemu programu "Odpiranje jame Kotredež med 6. in 9. obzorjem."
4. Investicijski program, Izgradnja samskih stanovanj za RRP Zagorje.
5. Investicijski program "Površinski odkop premoga Bukova gora Trbovlje."
6. Investicijski program "Modernizacija transporta v jami rudnika Trbovlje."
7. Investicijski program "Izgradnja samskih stanovanj za RRP Trbovlje."
8. Aneks št. 1 k IP "Izvedba rudarskih raziskav in odpiranje Južnega polja Rudnika Kanižarica."
9. Aneks št. 2 k IP "Odpiranje zaloga premoga med koto 102 in 52 v RRP Senovo."
10. Investicijski program "Izgradnja samskih stanovanj za rudnik Hrastnik."
11. Program vlagan za pridobivanje dodatnih količin premoga s Kotnega polja jame Hrastnik."
12. Program "Odkopavanje polja 62 v jami Loke" v RRP Zagorje.

Dušan Avbelj

Novosti v zvezi s projektiranjem in izvajanjem del na separacijah

Naslednji opis je nadaljevanje že naštevanih rekonstrukcij iz področja separacijske tehnike.

Že v prvih zapisih smo ugotavljali, da so zasnove rekonstrukcije na naših separacijah (Zagorje in Senovo) podobne. Razlika med posameznimi objekti je v stopnji dodelanosti, pri tem mislimo na to, kako daleč je s projektno dokumentacijo in izgradnjo na terenu.

Najbolj je na področju suhega sejanja napredovala separacija Zagorje, kjer so gradbena dela v zaključni fazi, takoj za njo je trboveljska, kjer so izvedeni projekti končani in se na kraju leta predvideva začetek gradbenih del ter separacija Senovo, kjer se zaključujejo idejni projekti in se hkrati pripravljamo na izvedbene projekte. Našteta dela se nanašajo na suho sejanje, deloma tudi rekonstrukcijo pranja (Senovo), medtem ko so projektantska dela s področja čiščenja odpadnih vod v fazi idejnih projektov. Tako je n. pr. projektantska zasnova čiščenja o. v. (idejni projekt) v Zagorju in Trbovljah gotova, medtem ko bodo ista dela v Senovem zaključena šele na sredini leta.

Ker smo se o suhem sejanju v predvidenih zapisih obsežno razpisali, zdaj nekaj več le o čiščenju odpadne vode. Delovna organizacija je imela na pričetku lanskega leta izdelanih vrsto študij o čiščenju vode, medtem ko je bilo idejnih manj, izvedbenih projektov pa nismo imeli. Dejansko izdeluje REK projektno dokumentacijo, hkrati pa so na voljo številke o obsežnosti tovrstne investicije. Vse zasnove so na vseh separacijah podobne, temeljijo pa predvsem na izkušnjah podobnih mokro mehanskih postop-

kov doma in inozemstvu. Nekaj desetletij nazaj so bile te naloge izredno težko izvedljive, kajti odpadne vode na premogovnikih ne vsebujejo samo opaznih delcev, ki se relativno lahko usedejo, marveč tudi koloidno snov, ki ima delce manjše od tisočinke milimetra.

Žal takšen proces vsebuje poleg usedanja tudi vrsto zelo težkih postopkov, kot n. pr. filtracija, transport gošče in podobno. Ni čudno, da so zato nekaj desetletij nazaj čistilne naprave ostajale po izgradnji neuporabne.

Zadnjih dvajset let smo priča velikim spremembam v tehnologiji čiščenja. Na voljo so novi čistilni stroji, predvsem s področja filtracije.

S to novo opremo so nekatere jugoslovanske separacije dokazale, da je čiščenje odpadne vode postalo učinkovito, v nekaterih primerih pa celo ekonomično.

Žal ostaja še kup nerešenih vprašanj, zlasti specifičnih, ki se nanašajo na posebnosti posameznih separacij ali premogov.

Zaradi tega se odločamo za posebno poskusno čistilno napravo. Poskusni postopek bo imel priključek za različne stroje, ki so na voljo v separacijski tehniki. Poseben poudarek bo na preizkušanju in porabnosti pridobljenega mulja. Takoj za preizkusi bo odločena dokončna oprema ter za tem tudi začasna tehnologija.

Če upoštevamo, da imamo v REK štiri mokro mehanske separacije in eno suho, so zgoraj našete naloge obširne, strokovno zahtevne, predvsem pa zelo odgovorne.

Franc Cimerman

RAZVOJ

Kaj smo videli na obisku v premogovniku Borken – ZRN

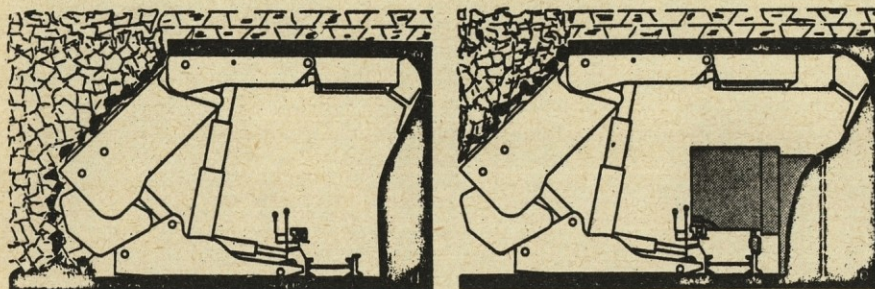
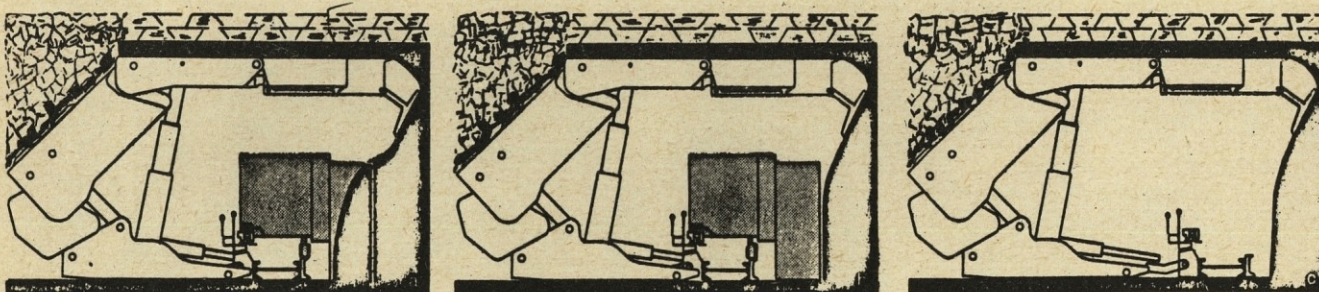
/nadaljevanje in konec/

Način pridobivanja v jami Stolzenbach, pri relativno slabo stabilni premogovni steni, ne ustreza običajnemu redosledu, ki je značilen za sistem podpiranja, ki ga poznamo pod imenom "Korak nazaj" in ki predpostavlja najprej rezanje zgornje polovice in pri povratku še rezanje spodnje polovice ter nakladanje. Ta način bi namreč zahteval sproti umik oporne plošče povlečenje stropnice ter premik podporja po prehodu stroja, izvlačenje stropnice ter ponovno namestitev oporne plošče. V dolžini približno petih sekcij bi tako ostala premogovna stena nepodprta, kar bi lahko povzročalo pri drobečem premogu nevšečnosti. Po končanem zgornjem rezu se mora pridobivalni stroj ESA-60 ob meji odkopa zarezati v spodnjo polovico stene odkopa, pri povratni vožnji pa istočasno reže spodnji del odkopa in naklada. Temu mora slediti premik transporterja po posameznih odsekih čela.

Zaradi drobečega premoga bi nepodprta premogovna stena pričela plaziti na odkop, temu pa bi verjetno sledila tudi krovina. Zaradi tega so si v jami Stolzenbach zamislili nekoliko modificiran redosled operacij.

Pridobivalni stroj ESA-60 reže pri vožnji "navzgor" najprej spodnji del odkopne stene, pri tem pa ostane podporje vpeto ter zgornji del premogovne stene oprt (položaj a). Pri povratni vožnji ("navzdol") se premog naklada s strojem, temu pa sledi pomik transporterja k premogovni steni, vse še pri nespremenjenem položaju podporja (položaj b in c). Nato sledi pomik posameznih sekcij podporja k premogovni steni, tako da se uvlečejo raztegljive stropnice in se začasno odpusti tudi opora odkopne stene (položaj d). Po ponovnem vpetju sekcij podporja se z izvlačenjem drsne stropnice "odreže" premogovna stena v stropu odkopa ob istočasnem ponovnem nameščanju oporne plošče ob premogovno steno (položaj e). Operacija pomika posameznih sekcij podporja (iz položaja d v položaj E) je izredno kratka, "rezanje" premoga pri že vpetih sekcijah s posebno oblikovanim robom izvlečljive stropnice je posebnost tega tipa podporja. Na ta način obvlada jo nevšečnosti tudi pri krušljivi premogovni steni in tako dosegajo izredne dnevne napredke, v povprečju med 6 do 9 m/dan (dvotretjinsko obratovanje) oziroma maksimalno 7 m/izmeno. Z varovanjem stroja (n. pr. zalaganje ali lovljenje) nimajo nobenega dela.

Na čelu dela običajno le pet rudarjev upravljalet — voznik pridobivalnega stroja, dva za premik sekcij ter dva za delo na križišču odkop — odvozna proga. Običajno sta na čelu še električar in vzdrževalec strojnih naprav — kovinar, po potrebi pa tudi rudarji v pristopni progi, ki po potrebi posnemajo tla, umikajo progovno podporje ter skrajšujejo transporter. Tak način dela omogoča dnevno proizvodnjo enega odkopa od 1300 do 1700 t/dan (maksimalno 1400 t/izmeno). V severnem krilu, kjer so bila čela krajša (25 — 30 m) in kjer so odkopavali v času med avgustom 1982 in februarjem 1985 so na 14 odkopnih čelih dosegli v povprečju okrog 900 t/dan, na daljših čelih v istem polju (40 — 50 m) pa med 1200 in 1300 t/dan. Če upoštevamo samo delavnike rudarjev, so bile odkopne storitve od 130 do 150 t/del., računajoč še tzv. "profesioniste" tako za vzdrževanje in selitve (brez zunanjih profesionalistov), pa so odkopne storitve še vedno med 80 do 100 t na delavnik. Če pa upoštevamo še delavnike za izdelavo tzv. visoke proge (Aufhauen) ter komore za demontažo podporja, so odkopne storitve še vedno med 50 in 60 t/delavnik. Navedeno velja za odkopavanje v južnem polju, kjer se odkopavajo čela, dolžine po 50 m s smernimi

a. Transporter EKF-2 ob premogovni steni ESA v pristopnem hodniku, podporje ob premogovni steni, izvlečljiva stropnica ob premogovni steni.

b. ESA-60 reže spodnji del premogovne stene začeni od pristopne proge. Po rezanju do meje odkopa, povratna vožnja BSA in nakladanje (aščenje).

c. Po prehodu ESA-60 premik transporterja EKF-2.

d. Pomik podporja — ščitov in istočasno izvlačenje drsne stropnice.

e. Rezanje premogovne stene ob izvlačenju vlečne (drsne) stropnice.

MODIFICIRANI CIKLUS ODKOPAVANJA PRI SLABO NOSILNEM PREMogu

RAZVOJ

dolžinami okrog 400 m. V tem predelu se odkopava od marca 1985 in je v odkopavanju 5. ali 6. širokočelni odkop.

Seveda pa vse le ne poteka brez motenj. Tako smo morali predvideni obisk jame v juniju 1986 odložiti zaradi vdora tekočega peska na širokočelni odkop. Čiščenje zalitega čela (okrog 3000 m³ drobnozrnatega materiala) je trajalo blizu tri mesece. Zanimivo je, da je podporje takoj po očiščenju ostalo uporabno, dočim je bilo potrebno pridobivalni stroj detaljno očistiti in obnoviti.

V čem je torej skrivnost uspeha, če smo kompetentni podatki tako oceno le na osnovi kratkega obiska oziroma ogleda, razgovorov, ki smo jih imeli z odgovornimi osebami in podatkov iz literature. Splošno bi lahko rekli: posebne razmere v jami, kar pa nikakor ne pomeni tudi posebno ugodnih razmer. Reči moramo, da je tisto, kar razumemo pod pojmom montan—geološke razmere, le delno ugodno. Ugodno je relativno plitva in nemetanonska jama, premog se lepo reže, v sloju premoga ni vložkov, ki bi ovirali rezanje. Neugodnost pa predstavljajo leče ali mdslojne plasti tekočega peska, mehka in k nabrekanju nagnjena talnina, drobeč premog in morda še kaj. Med prednosti lahko prištevamo tudi precej možnosti izbiranja glavnih dimenzij in oblik odkopnih polj oziroma čel, n. pr. — smerna dolžina napredovanja, širina širokočelnega odkopa, višina odkopa, ker gre v bistvu za odkopavanje ostankov premogovega sloja v vnaprej določenem časovnem obdobju. (leta 1993 bo prenehala eksploatacija). Vse nevedeno pa v ničemer ne zmanjšuje močnega deleža tehničnih in organizacijskih ukrepov, ki so, ob smotrni vlaganji in izboru ustrezne opreme, bistveno pripomogli k navedenim rezultatom odkopavanja, posebno še, ker take rezultate dosegajo že od leta 1982 na skupno najmanj 16 odkopih ter pri celokupni proizvodnji okrog 1.000.000 t v tem obdobju. (Zato je bilo potrebno 610 produktivnih dni ter približno 390 del. dni za premontažo podpora, izdelavo visokih prog in komor). Upoštevajoč vse delovne dni znaša proizvodnja širokočelnega odkopa — povprečno še vedno okrog 1000 t/dan, kar je občudovanja vredna koncentracija odkopavanja. Od spremljevalcev smo zvedeli, ves čas obiska sta nas namreč spremljala direktor rudnika dipl. ing. Lohr ter teh. vodja jame ing. Brueckmann, da je delež osebnih dohodkov v proizvodnih stroških blizu 70 %, okrog 24 % predstavljajo materialni stroški in le okrog 6 % naj bi znašala amortizacija (kupili so in uporabljajo le 33 sekcij podpora). Ti podatki se nam niso zdeli najbolj prepričljivi, čeprav je podobne podatke o strukturi lastne cene zaslediti tudi v strokovni literaturi (n. pr. Bergbau 6/1981), ki obravnava to premogišče.

Dejstvo, da v jami nismo srečali praktično nobenih zaposlenih pri vzdrževalnih delih, tudi čuvajev pri presipih ne (tudi valjčki nekaj km dolgega transportnega sistema z gum. transporterji niso "klicali" vzdrževalcev), ne govori ravno v prid gornjim podatkom, čeprav smo izvedeli, da imajo tudi na tem rudniku kar zaznavno odsotnost z dela (dopusti, bolani, nezgode in pod.).

Za zaključek pa ostane še odgovor na vprašanje, če je možno prenesti izkušnje tega premogovnika na naše razmere. Obisk jame ter ogled praktično vseh delovišč v jami, čeprav razmeroma hitro, nam je pokazal precej sicer manj pomembnih ukrepov oziroma rešitev, ki jih lahko s pridom uporabimo tudi v naših razmerah brez posebnih omejitev ali pogojev. Način odkopavanja, ki ga prakticirajo v jami Stolzenbach, razumljivo ni mogoče prenesti na naše, precej drugačne razmere. To pa ne pomeni, da določene teh. rešitve niso uporabne v naših jamah, n. pr. podpiranje v progah, transporter s krivino, če bi bili izpolnjeni določeni predpogoji, med drugim n. pr. delo le z enim transporterjem na odkopu. Za naše razmere, posebno še pri odkopavanju v jami Hrastnik pod K. 50, je prav gotovo interesantna sama tehnologija podpiranja na

širokočelnem odkopu seveda, če bi pričeli z odkopavanjem brez pridobivanja nadkopnega premoga, pri tem pa pustili event. tanjšo ploščo premoga v stropu kot varovanje.

V tem predelu slojišča pričakujemo namreč razmere, ki bodo dopuščale odkopavanje na znatnih smernih dolžinah, tako da bi odpadla potreba pogostega premeščanja podpora. Takih storitev, kot jih dosegajo v jami Stolzenbach, sicer ni pričakovati, vendar bi se takim storitvam in taki koncentraciji lahko precej približali, če bi uredili še nekaj na videz vzporednih zadev, kot je med drugim n. pr. nemoten odvoz premoga, oskrba z materialom ter podobno, in sicer na enostaven in učinkovit način brez velikega angažiranja ljudi in sredstev.

Kratek obisk premogovnika Stolzenbach je bil zanimiv in koristen. Večino navedenih podatkov nam je v razgovoru povedal direktor rudnika dipl. ing. Lohr, (mimogrede, v letu 1958 je bil kot praktikant na rudniku Trbovlje, kar je z velikim zadovoljstvom večkrat omenil), delno pa so posneti, enako tudi skice, po strokovni literaturi (Glueckauf, Bergbau i. dr.).

R. Š.

Rudarji pred vhodom v jamo Dol.

Foto: B. Klančar

Program
aktivnosti za učinkovito in uspešno
poslovanje v SOZD REK EK
/ sanacijski ukrepi/

Program aktivnosti za učinkovito in uspešno poslovanje v SOZD REK EK

POVZETEK

Proizvodni program in kapacitete proizvodnje rjavega premoga

Višina proizvodnje je odvisna od odvzema energetskega premoga. Poraba energetskega premoga pa je omejena s proizvodnimi kapacitetami TET in TOL. Izpad porabe energetskega premoga se nadomešča z večjim izkopom komercialnega premoga, ki ga primanjkuje na tržišču. Ta premog pa zaradi iztrošenih ležišč le stežka pridobimo in še to z večjimi stroški.

DO RUDNIKI RJAVEGA PREMOGA SLOVENIJE

Leto	Plan	Realizacija
1984	1.755	1.785
1985	1.740	1.740
1986	1.922	1.790 x

x — fizično nedoseganje plana je posledica manjšega odvzema TET in TE-TOL zaradi nepredvidenih zastojev.

Planirana proizvodnja premoga je bila dosežena v letih 1984 in 1985. Leta 1986 pa je zaradi otežene oddaje premoga TET in TOL zaostala za planom za 6,3% v tonah oziroma 5% v kurilni vrednosti.

Leta 1986 pa sta TET in TOL imeli precej nepredvidenih okvar in zaradi tega zmanjšano porabo goriva. Iz teh razlogov je proizvodnja zaostala za planom za 6,3% v tonah oziroma 5% v kurilni vrednosti. V obravnavanem obdobju se je proizvodnja premoga za široko potrošnjo povečala od 303.661 ton v letu 1984 na 347.673 v letu 1986.

Termoelektrarna ima 244 MW instalirane moči. Pri tem je le proizvodna enota 2 /125MW/ normalno uporabna. Ostali trije turboagregati /Pauker/ so odpisani in s strani sanitarnega inšpektorja prepovedani za obratovanje. Tako lahko proizvajamo v TET ob 6000 obratovnih urah 630 GWh.

Tehnološki proces

SOZD REK EK predstavlja z vsemi tremi delovnimi organizacijami vertikalno zaključeno tehnološko celoto, in sicer:

- v DO RRPS proizvodnjo rjavega premoga,
- v DO TET proizvodnjo električne energije in
- v DO RGD izvajanje rudarsko investicijskih del.

Kombinat REK EK je proizvajalec električne in toplotne energije na osnovi rjavega premoga in premoga za industrijo in široko potrošnjo. V energetiki se porabi 70 % proizvodnje rjavega premoga, 30% pa gre na trg za industrijo in široko potrošnjo.

Iz tehnoloških viškov delovne sile v preteklosti ob zmanjševanju proizvodnje rjavega premoga in ukinjanju premogovnikov je nastala organizacija rudarskega gradbeništva, ki opravlja dela pri odpiranju rudnikov in montaži elektrostrojne opreme doma in po svetu.

DO RRPS pridobiva rjavi premog v šestih premogovnikih z osmimi jamami in enim površinskim kopom (stanje 31.12.1986).

V premogovnikih Hrastnik, Trbovlje, Zagorje, Senovo in Laško odkopavamo strm pregovni sloj s povprečno debelino 25 m, ki je zaradi tektonike močno naguban in prelomljen.

Premogovni sloj spremljajo v premogovnikih DO RRPS v višji krovlini oziroma nižji talnini vodonosne prihrbine, ki predstavljajo permanenten problem v vseh jamah DO RRPS. Dotoki vode v posamezne jame so od 1 m³/min do 10 m³/min.

Razen rudnika Trbovlje so vsi ostali rudniki globinskega tipa. V Kotredežu odkopavamo že na globini 420 m.

V zasavskih premogovnikih in premogovniku Senovo pridobivamo premog s širokočelno odkopno metodo s povečano višino etaže in rušenjem, medtem ko se v jamah rudnika Laško in Kanižarice pridobiva premog širokočelno oziroma s prečnimi izkopi z normalno višino etaže in rušenjem.

V letu 1986 je bilo v DO RRPS 44% širokočelne odkopne fronte mehanizirane s samohodnim hidravličnim podporjem in delno tudi z nakladalno pridobivalnimi stroji.

Relativno kratke smerne dolžine odkopnih polj, ki so na razpolago za kontinuirano odkopavanje, pomenijo pomembno oviro za boljšo izrabo razpoložljivega hidravličnega podporja in tudi rentabilnost uporabe, ker se dosežene odkopne storitve očitno zmanjšajo, ko upoštevamo potrebne delavnike za pogoste premontaže in čas, ko opreme ne uporabljamo.

Druga značilnost rudnikov je zelo razvejan in dolg transport premoga, ljudi in materiala. Le-ta je v fazi rekonstrukcije in modernizacije. Isto velja za predelavo premoga, ki prehaja od mokrosepariranega postopka na suh postopek odsejavanja. Z uvedbo tega postopka bo pridobljen še premog v izplakah, kar istočasno pomeni očiščenje sedanjih separacijskih odplak in voda.

DO TET je locirana ob reki Savi v neposredni bližini premogovnika in Separacije. Izbrana lokacija zagotavlja najmanjše transportne stroške premoga, potrebne količine tehnološke vode in zadovoljive možnosti deponiranja premoga in pepela. S svojo lokacijo je praktično v sredini Slovenije in so zaradi tega manjše izgube pri transportu električne energije.

TET ima agregate za trojno namembnost. Le PE 2/125 MW normalno obratuje v pasu. Agregat I (Pauker) je bil rezerva za PE 2, vendar je sedaj trajno izven obratovanja. Tako da premoška industrija v Trbovljah nima rezerve. Blok 125 MW je v obratovanju že 18 let in že v začetku ni bil najbolj kvaliteten (dobava iz Poljske). Ker je na izteku življenjske dobe, so se začele težave na kotlu, ki je bil leta 1985 generalno obnovljen. V letu 1986 pa smo imeli okvare na turbini, zaradi tega je nujno potrebno generalno popravilo turbine, ki je predvideno za leto 1988. Blok 125 MW ni obratovalno zanesljiv in poraba premoga nima zanesljivega uporabnika tembolj, ker ni primerne deponije, niti ni možen transport do drugega uporabnika energetskega premoga v Ljubljani.

Plinsko parni agregat je izključna konična rezerva za primer največje potrebe v elektroenergetskem sistemu.

Stroški produkcije

Stroški proizvodnje rjavega premoga v Sloveniji so z rudarskega stališča odvisni od zelo težkih pogojev prido-

bivanja premoga. Zaradi neizvedenih programov sanacije, obnove in razvoja teh premogovnikov še vedno prevladuje zastarela oprema kot tudi zastareli jamski prostori, prevozne komunikacije in tehnologija separiranja.

S programi modernizacije in odpiranja novih slojišč se je že bistveno izboljšalo stanje tehnologije odkopavanja, medtem ko transport in plemenitenje premoga še zaostajata ter izničitujeta dosežke na odkopih.

Primerjalni podatki porabe surovin, materiala, časa za opravljeno delo pri proizvodnji rjavega premoga v SFRJ in Evropi za leto 1985

	jamski les m ³ tona	TH. podporje kg/t	razstrelivo g/t	el. energija KWh/t
DO RRPS	11	1,53	157	45
Kakanj	4,8	ni podatka	295	14,1
Raspotočje	6,6	ni podatka	114	34
Breza	6,9	ni podatka	450	28,4
Moravsko res. bazen	19,7	ni podatka	416	31,3
Aleksinac	47	ni podatka	349	78,8
Soko	5,6	ni podatka	386	14,0
Enotni standard	36,0	2,00	450	35,0

Vir: Godišnjak o radu rudnika uglja u 1985. godini.

Iz podatkov o specifični porabi izdelavnih materialov izhaja, da specifična poraba jamskega lesa, TH podporja in razstreliva upada; v obdobju 1984–1986 pa je porasla poraba električne energije za 9,7%.

Poraba časa za proizvedeno tona (storilnost) je od leta 1984 na 1986 v rahlem porastu, glede na kurilnost pa v upadanju. Iz primerjalnih podatkov z enotnimi standardi porabe surovin v SFRJ za proizvodnjo premoga s podzemno eksploatacijo sledi, da je specifična poraba glavnih potrošnih materialov pod porabo v enotnih standardih, razen za električno energijo.

Dosežena jamska, posebno pa rudniška storilnost/ton/del/ v DO RRPS je bistveno večja od storilnosti v drugih premogovnikih s podobnimi montangeološkimi pogoji v SFRJ.

DOSEŽENE STORITVE V DO RRPS v letu 1985 V PRIMERJAVI S PREMGOVNIKI V SFRJ S PODOBNIMI POGOJI

Premogovnik	jamska	rudniška
DO RRPS	2,56	2,25
Raspotočje	1,26	1,10
Breza	1,23	1,23
Moravsko resavski bazen	1,63	0,95
Aleksinac	0,50	0,30
Soko	2,82	1,76
Kakanj ^x	2,57	1,28

^x Podatki za leto 1984 (v letu 1985 združitev z jamo Haljiniči) VIR – Godišnjak o radu rudnika uglja u 1985 godini.

Iz tabele je razvidno, da rudniki s podobnimi pogoji dela ne dosegajo storitev, ki jih dosegajo v slovenskih rudnikih rjavega premoga.

To se kaže tudi v strukturi cene, saj je delež OD pri proizvodnji rjavega premoga v Jugoslaviji 33%, v Sloveniji pa 26% v zadnjih petih letih od celotne lastne cene.

V strukturi lastne cene zavzemajo porabljenaa sredstva 51%, dohodek pa 49%, kar se v obdobju 1981–1986 ni

spremenilo. V strukturi stroškov kaže izrazit porast le strošek obresti za kratkoročne kredite, ki zavzema v letu 1986 že 10,3% lastne cene oziroma 6 mlrd. din.

Primerjava stroškov z Jugoslavijo kaže, da stroški proizvodnje niso najdražji, so pa med najvišjimi.

Glede na različno namembnost posameznih agregatov v TET je potrebno proizvodno ceno električne energije določiti po posameznih agregatih.

V letu 1986 je npr. lastna cena električne energije dosegla:

– na Pauker agregatu	111,33 din/KWh
– na 125 MW agregatu	30,75 din/KWh
– na plinskem agregatu	1.461,24 din/KWh
– povprečno vsi agregati	41,99 din/KWh

Pri 125 MW agregatu je zadnja tri leta specifična poraba toplote na KWh skoraj enaka kot v agregatu 4 v TE Šoštanj.

Struktura potrošnje in cene

(Priloga) – T – 1)

Od proizvodnje rjavega premoga okrog 1.850.000 ton letno porabijo veliki porabniki v energetiki (TOL in TET) nekaj manj kot 70%, ostalo pa industrija in široka potrošnja. Premoga na slovenskem trgu za široko potrošnjo od 303.000 ton na 347.000 ton ali za 15%.

Učinek oblikovanja cen po skupnih elementih se v povprečju v letu 1986 še ni odrazil. Povprečje porasta cen 1986/1985 je na indeksu 207 in na zaostajanju cen v preteklih letih, saj je bila rast cene rjavega premoga 1985/1984 na indeksu 152/povišanje cen v gospodarstvu pa 200/.

PROIZVODNE KAPACITETE – RJAVI PREM OG V DO R RPS

Leto	Dosežena ton	proizvodnja GJ/t	TJ	Ocena proizv. kapacitet ton	TJ	Indeks (TJ) 6 : 4	Indeks gibanja proizvodnih kapacitet v TJ glede na leto 1984
1	2	3	4	5	6	7	8
1984	1.785.353	11,52	20.566	1.719.000 + 185.000 x 1.904.000	20.077 + 2.135 x 22.212	108	100
1985	1.740.000	11,78	20.501	1.706.000 + 190.000 x 1.896.000	20.258 + 2.141 x 22.399	109	101
1986	1.790.000	11,90	21.304	1.796.000 + 135.000 x 1.931.000	21.229 + 1.550 x 22.779		

x – površinski kop Lakonca

Opomba: Z investicijskimi vlaganji v obdobju 1981–1986 bodo dodatne kapacitete odprte v letu 1987.

Primerjava cen po IEA \$/tono

	Nemčija	Belgija	Švica	Anglija
za industrijo	101,18	28,95	57,45	66,13
za proizv. el. en.	81,80	53,47	—	56,98
za metalurgijo	65,73	58,57	99,69	—
za široko potrošnjo	230,82	134,66	232,39	118,16

Iz tabele je razvidno, da so cene premoga zelo različne po državah in namenih porabe, kar dokazuje, da je premog tržno blago, ki se prodaja po tržnih principih. Ugotovimo le, da je premog za široko potrošnjo po toni praviloma dražji od energetskega in da je premog iz domače proizvodnje v deželah Zpadne Evrope (Nemčija, Belgija, Švica, Anglija dražji od uvoznega v Nemčiji celo za 71%).

Prodajna cena rjavega premoga v Sloveniji je bila 23. januarja 56,9 \$/tono.

Rjavi premog v Sloveniji tako po toni kot po kurilni vrednosti zaostaja za cenami v tabeli navedenih držav.

Cene premoga v Jugoslaviji lahko primerjamo samo s podobnimi rudniki, ker se pogoji pridobivanja zelo razlikujejo od rudnika do rudnika mimo bistvene delitve – črni premog, rjavi premog in lignit in načinu proizvodnje (dnevni kopi in rudniki s podzemno eksploatacijo).

Največja razlika je med premogovniki, ki so obratovali že pred vojno ter so bili po vojni investicijsko in razvojno zapostavljeni in novimi rudniki, odprtimi po vojni s stalno podporo države.

Ugotovimo lahko, da v primerjavi z rudniki istih tehnoloških in poslovnih možnosti v osnovnih pokazateljih poslovanja s specifično porabo materiala, produktivnosti lastna cena ne zaostaja.

Zaradi premoga je tudi lastna cena električne energije iz TET višja kot v ostalih agregatih. V primerjalnih podatkih za energetske bilanco leta 1987 izhaja planska cena 49,24 din/KWh, od tega 33,86 din/KWh samo za gorivo.

Razdelitev na vse tri proizvodne enote (PE I /Pauker/, PE II in PPE) pa znižuje lastno ceno v edinem agre-

gatu, ki normalno dela, to je v PE II, 125 KW na 37,89 din/KWh, od tega 28,49 din/KWh za gorivo. To pa je enaka lastna cena kot jo dosega enaka elektrarna v Srbiji Morava 125, ki ima lastno ceno 37,16 din/KWh, od tega 26,66 din/KWh za gorivo.

To pa je tudi edina realna primerjava.

Obveznosti in likvidnost

Dolgoročne obveznosti za najete kredite niso zaskrbjujoče. Odplačevanje kreditov bremeni 4% amortizacijo za odplačevanje glavnice in 0,15% dohodek za plačilo obresti.

Dolgoročne obveznosti TET predstavljajo krediti, najeti za izgradnjo plinske elektrarne in izredno bremenijo stroške proizvodnje. Odplačevanje glavnice bremeni amortizacijo s 34%, za plačilo obresti pa gre 35% dohodka.

Primanjkljaj trajnih obratnih sredstev pri rudnikih po cenah januar 1987 je ocenjen na 7.300 mio. din, pri DO TET pa 2.400 mio. din, za vzdrževanje likvidnosti pa je potrebno to nadomestiti s kratkoročnimi krediti, ki so dodatno povečani še za izpad prihodka zaradi prenizkih cen. Tako so imeli rudniki rjavega premoga 15. januarja 1987 15.600 mio. din DO TET pa 3.600 mio. din kratkoročnih kreditov ali skupaj 19.200 mio. din, od tega je bilo za zaloge premoga najetih 2.668 mio. din kratkoročnih kreditov.

Finančni kazalci in način kritja izpadlega dohodka

Kazalci rezultatov poslovanja zaradi specifičnega položaja niso primerljivi z gospodarstvom. Primerjava s pokazatelji v energetske gospodarstvu pa pokaže na to, da je položaj bistveno slabši v premogovnikih.

Izpad prihodka v primerjavi z lastno proizvodno ceno je bil v letih 1981 15%, 1982 6,3%, 1983 21,6%, 1984 7%, 1985 24,8% in leta 1986 36,7%.

Navidežno kritje izgube s popolnim izčrpanjem rezerv skladov in z uporabo možnosti razmejivne amortizacije ima za posledico vse večji likvidnostni problem.

Analiza dohodkovnih odnosov

Oblikovanje meril in normativov na osnovi povprečnega doseganja zadnjih treh let ter njihova primerjava z normativi, ki se uporabljajo, ter normativi in merili, ki so oblikovani na jugoslovanskem nivoju, najbolj objektivizira oblikovanje internih cen kot osnove za planiranje in obračun pridobivanja in delitve skupnega prihodka.

V sedanjem sporazumu je še vedno dvojen pristop delitve, to je delitev za premog na osnovi internih cen in količin, za ostale pa po dvanajstih letnih planov.

Različen učinek inflacije na posamezne udeležence zaradi različne strukture stroškov je treba nevtralizirati z opredelitvami v sporazumu.

Različna struktura amortizacije v lastni ceni in način združevanja amortizacije tudi bistveno vplivata na različnost likvidnostnega položaja posameznih udeležencev. Menimo, da bi bilo potrebno amortizacijo v celoti združevati pred delitvijo prihodka.

Potrebno je uskladiti metodologijo ovrednotenja v interesni skupnosti s pravilnikom samoupravnega sporazuma o skupnem prihodu.

Ovrednotena elektroenergetska bilanca 1987

Metodologija ovrednotene bilance mora sloneti na podatkih, ki bi izhajali iz dograjenega enotnega informacijskega sistema. Ovrednotenje bilance je potrebno presojati tudi preko interesa porabnikov, zato predlagamo, da se pri ISEP organizira strokovna skupina za presojo družbenoekonomskih odnosov med izvajalci in porabniki ali pa naj ISEP to poveri ustrezni strokovni instituciji.

Organiziranost

SOZD REK EK je organiziran v skladu z družbenim dogovorom in predstavlja z osnovnimi dejavnostmi (premog, el. energija, in investicije) zaključeno vertikalno reprodukcijsko celoto. Delovne organizacije združujejo po samoupravnem sporazumu na nivoju SOZD-a naloge planiranja, razvoja, kadrovske politike, posebne finančne službe, komercialne, SLO in DSZ. Kot smo omenili že za delovno organizacijo, velja enako tudi za SOZD, da se dogovorjena delitev ne izvaja dosledno.

Prevladuje usklajevanje in dogovarjanje, katerega rezultat je bolj odvisen od trenutne pripravljenosti za skupno izvajanje nalog, kot pa dejanskega upoštevanja sprejetih samoupravnih sporazumov in planskih dokumentov.

Na področju elektrogospodarstva in premogovništva smo ustanovili od skupno sprejetih organizacij le DO Informatiko in Interno banko. Nismo še realizirali sklepa o ustanovitvi DO Inženiring in Delovne skupnosti za izvajanje skupnih nalog vseh treh SOZD. Zaradi tega smo morali znotraj kombinata začasno organizirati investicijske skupine na nivoju DO RRPS in DO TET z opredelitvijo, da se kasneje vključijo v delovno organizacijo Inženiring.

Kljub naši pobudi in določilom družbenega dogovora se Toplarna Ljubljana ne strinja, da bi uredili medsebojne dohodkovne odnose in na tej podlagi samoupravno organiziranost.

Samoupravno organiziranost je po družbenem dogovoru potrebno dosledno zaključiti, predno se predlagajo nove spremembe.

Pri kakršnem koli dograjevanju samoupravne organiziranosti pa moramo upoštevati tehniško tehnološki princip, na katerem tudi temelji urejanje dohodkovnih odnosov:

V Sloveniji so:

- proizvajalci električne energije hidroelektrarne, termoelektrarne na rjavi premog, termoelektrarne na lignit, nuklearna elektrarna z Žirovskim vrhom,
- enoten prenos, ki povezuje slovenske proizvajalce električne energije z jugoslovanskim prenosnim omrežjem in inozemskimi ter velikimi odjemalci in distribucijo,
- distribucijo, ki posreduje električno energijo porabnikom v industriji in gospodinjstvih.

Kadri in OD

V obravnavanih treh letih se je število zaposlenih v SOZD REK EK povečalo od 6.404 delavcev na dan 31.11.1984 na 6.646 ob koncu leta 1986. Najbolj se je povečalo število zaposlenih v premogovništvu za 262 delavcev, v Termoelektrarni za 16 delavcev, v skupnih službah SOZD pa za 5 delavcev. Tako je stalež v DO RRPS 4.785, v DO TET 500, v DO RGD 1.310 in DSSS SOZD 51 delavcev.

Povečuje se delež zaposlenih v proizvodnji, in sicer v organizaciji in vzdrževanju jamskih prostorov, strojev in naprav, ki jih zahteva modernizacija delovnega procesa. V skupnih službah pa se večja števila izvajalcev na tehnično strokovnem in ekonomskem področju – kreativnih delavcev, katerih pomanjkanje je poznano, potreba po inovacijah pa tudi.

SOZD REK EK – stanje 31.12.1986 – 6.646

	zaposleni po kvalifikaciji (dela in naloge)	zaposleni po kvalifikaciji (po strok. izob.)	razlika
VIS	123	95	28
VIŠ	219	86	133
S	788	780	8
NIŽ	21	76	55
VK	1.499	296	1.203
KV	1.979	2.745	766
PK	1.426	811	615
NK	591	1.757	1.166
SKUPAJ:	6.646	6.646	3.974

Poseben problem predstavljajo invalidi, ki jih je v kombinatu 542. Posebno težko je, ker niso zainteresirani za prekvalifikacijo zaradi sedanjega načina odmere nadomestila, primernih delovnih mest za invalide pa ni.

Še vedno primanjkuje rudarjev kot nadomestilo za upokojene in zaradi izredno visoke fluktuacije. Letno se menja preko 500 ljudi.

Osební dohodki

Osební dohodki v organizacijah združenega dela se delijo po sporazumih o pridobivanju in delitvi dohodka, ki pa so zaradi organizacijskih sprememb (združitve rudnikov) različni. V skupnem pa se izplačila osební dohodkov gibljejo v skladu z doslednim upoštevanjem dogovorov elektrogospodarstva in premogovništva.

Po dokončni ukinitvi obratovanja stare elektrarne Termoelektrarne Trbovlje bo potrebno razvrstiti višek delovne sile po programu v okviru REK-a.

Informacijski sistem

Še nadalje moramo razvijati informacijski sistem znotraj REK-a, pri tem pa podpreti enoten informacijski sistem znotraj elektrogospodarstva in premogovništva.

Teža naj bo na enotnih programih, enotnih osnovah za informacije ter možnost pridobivanja informacij na posameznih ključnih točkah za ves sistem.

Značilnost finansiranja razvoja v obdobju 1976–1985

Z naložbami v raziskave 5.244.992.600 din, preračunane na cene 31.12.1986 so bile v obdobju 1981–1986 preategorizirane oziroma povečane bilančne zaloge v aktivnih premogovnikih DO RRPS in predčasno opuščeni rudniki Globoko, Krmelj in Ilirska Bistrica sledi:

- A + B kategorije za 17,9%
- C₁ kategorije pa za 16%
- C₂ kategorije pa so se zmanjšale za 17%.

Bilančne zaloge (A + B + C₁ kategorije) rjavega premoga in lignita v REK EK so po stanju 31.12.1986 v višini 108.325.000 t, skupno z izvenbilančnimi (A + B + C₁) in potencialnimi (C₂) zalogami rjavega premoga in lignita pa znašajo 205.236.000 t, kar po dolgoročnem planu proizvodnje premoga v SOZD REK EK – DO RRPS zadošča za cca 40–50 let.

Investicijska vlaganja so bila v obdobju 1976–1980 do vključno leta 1986 po ocenah 31.12.1986 v obdobju

Naslov IP

Naslov IP	Datum sprejema zadnjega anaksa	Stopnja izgotovitve
1. Odpiranje novih predelov slojišč na področju Hrastnika in Trbovelj	7.8.1985	53%
2. Odpiranje jame Kotredež med 6. – 8. obzorom – 1. faza – aneks II	december 1986	84%
3. Sanacija vdora vode in mulja jame Kotredež – aneks I	december 1983	100%
4. Pridobivanje premoga nižje kurilne vrednosti jame Kotredež	september 1985	8%
5. Odpiranje zalog premoga med koto 102 in 52 RRP Senovo	julij 1986	87%
6. Izvedba rudarskih raziskav in odpiranje južnega polja RRP Kanižarica	oktober 1984	76%
7. Separacija Zagorje (nova tehnologija suhega sejanja premoga in zmanjšanje odplak)	december 1985	25%

V srednjeročnem obdobju 1981–1985, vključno 1986, so bila investicijska vlaganja pretežno namenjena v odpiranje zalog premoga na nižje ležečih odkopnih poljih oziroma horizontih, kakor tudi saniranju jam po vdorih vode in mulja ter delnemu posodabljanju tehnološkega procesa.

Z investicijskimi vlaganji v obdobju 1981–1986 je doseženo 44% opremljenost odkopov s SHP in odkopno mehanizacijo, medtem ko je bilo v letu 1986 strojno izdelanih 19% hodnikov.

Z investicijskimi vlaganji, ki smo jih izvajali v obdobju 1981–1986, bomo v letu 1987 zaključili vlaganja v posodabljanje transportnih sistemov za kontinuiran prevoz premoga z gumijastimi trakovi in sicer: v jami Senovo do nivoja izvoznega rova pri eksploataciji nižje kaloričnega premoga v jami Kotredež direktno do normalno tirne železnice, za eksploatacijo v jami Kotredež med 6. in 8. obzorom neposredno do vznožja izvoznega jaška.

Z investicijskimi vlaganji, ki smo jih izvajali v obdobju 1981–1986, bo v letu 1987 dokončan sistem odvodnjavanja in tudi dreniranja iz najnižjih horizontov v jamah Kotredež, Senovo in Kanižarica, kar bo mogočilo znižanje nivoja vode v vodonosnih prihrbinah in s tem v teh jamah varnejše odkopavanje.

76–1980 minimalna in so 16.828.433 x 10³ din (cene 31.12.1986), kar predstavlja le 45,3% vlaganj v obdobju 1981–1986. Od leta 1984 dalje so vlaganja zadovoljiva glede na srednje in dolgoročni plan kontinuitete in povečanje proizvodnje premoga v DO RRPS ter tudi modernizacije tehnološkega procesa.

Z investicijskimi naložbami v obdobju 1981–1986 v višini 37.174.920 x 10³ din – cene 31.12.1986 bodo do konca leta 1987 odprte za eksploatacijo zaloge 24.586.291 ton rjavega premoga v REK EK. Do zaključka investicijskih vlaganj po že sprejetih investicijskih programih, ki so v teku, bodo še odprte dodatne zaloge 8.665.524 ton premoga v ležišču.

Z naložbami v obdobju 1981–1986 in doseženo proizvodnjo 11.913.824 ton v tem obdobju so bila na proizvedeno tono povprečna specifična vlaganja 3.120 din/tono, na odprte zaloge v ležišču po IP, ki so se izvajali v obdobju 1981–1986 pa 1.512 din/t.

Navedena specifična vlaganja na proizvedeno tono so 11% lastne cene koncem leta 1986, kar predstavlja normalno višino vlaganj v strukturi lastne cene proizvodnje rjavega premoga s podzemljsko eksploatacijo.

Z dodatnimi naložbami, ki so v teku, ter z naslednjimi naložbami, za katere se pripravlja dokumentacija, bo omogočeno odkopavanje v premogovnikih, združenih v REK EK do leta 2020 in tudi naprej. Pri tem bo pridobljeno do leta 2020 skupaj po dolgoročnem planu 97.321.000 ton premoga.

Z investicijskimi vlaganji v DO RRPS po sprejetih IP so dosežene sledeče fizične stopnje izgotovitve:

Po IP oziroma sprejetih aneksih so načrtovane proizvodne kapacitete v obdobju 1984– do 1990 optimalne glede na razpoložljiva slojišča v posameznih jamah in tudi obstoječe kapacitete transportnih naprav za odvoz premoga na površino in do separacij. Pri dobavah kapacitet smo stremeli za tolikšno količinsko proizvodnjo, ki ob danih cenah omogoča maksimalno možno ekonomičnost eksploatacije.

Razdeljena proizvodnja na 8 jam in 1 površinski kop omogoča tudi v primeru začasnih izpadov proizvodnje v posamezni jami (v primerih vdora vode in mulja oziroma požarov) relativno stabilno proizvodnjo DO RRPS z začasnim prevzemom izpadle proizvodnje v drugih jamah.

Iz tabelarnega pregleda je razvidna realizirana proizvodnja v obdobju 1984–1986 kot tudi predvidena proizvodnja v tem obdobju po veljavni investicijsko tehnični dokumentaciji. Glede na zmanjšanje potreb po energetskem premogu zaradi defektov v TET in TOL je bilo potrebno v tem obdobju pospešiti pridobivanje premoga za široko potrošnjo, ki ima višjo kurilno vrednost. Zato v priloženi tabeli navajamo tudi primerjavo toplotne vrednosti po investicijskem programu in dejansko doseženi proizvodnji.

Leto	proizvodnja po IP		dosežena proizvodnja		indeks	
	ton /v 000/	TJ	ton /v 000/	TJ	ton 4 : 2 6	TJ 5 : 3 7
1	2	3	4	5	6	7
1984	1.757	21.803	1.785	20.566	100,5	94,2
1985	1.740	21.522	1.740	20.501	100,0	95,2
1986	1.922	23.311	1.790	21.304	93,0	91,4
1987	2.131	26.194	1.841 x	21.442 x	86,2 x	81,8 x

x — planirana

Iz prikazanih podatkov sledi, da je bila proizvodnja, izražena v tonah, v letih 1984 in 1985 usklajena s sprejetimi investicijskimi programi, neusklajena pa v vrednosti. V letu 1986 je proizvodnja nižja od planirane v IP, v tonah in tudi v toplotni vrednosti, ker smo odkopavali maksimalno možne količine premoga za široko potrošnjo in industrijo, ko ni bilo zadovoljivega odvzema energetskega premoga ter je zato količinska proizvodnja in tudi toplotna vrednost pridobljenega premoga pod planirano po IP.

V obdobju 1976–1985 so v DO TET financirali dokončevanje plinsko parne elektrarne, kakor tudi kontinuirano obnavljanje naprav PEE 2(125 MW).

Izvedena je bila tudi izgradnja 360 m visokega dimnika pri PEE 2.

Že v srednjeročnem obdobju 1976–1980 je bila načrtovana izgradnja TE–TO. Do pričetka izgradnje še ni prišlo, ker še do konca leta 1986 ni bil sprejet definitivni sklep o pričetku izgradnje.

UKREPI

Iz programa za učinkovitejše gospodarjenje v DO RRPS, DO TET in kombinatu navajamo v povzetku sledeče glavne ukrepe po tematskih sklopih z zadolžitvami:

PROIZVODNJA IN STROŠKI

Z lastnimi ukrepi bomo znižali proizvodno ceno premoga v dveh letih za 8% glede na izhodiščno ceno iz leta 1986. To bomo dosegli z ukrepi, ki bodo za 3% zmanjšali porabljen sredstva brez upoštevanja amortizacije in obresti za kratkoročne kredite ter z ukrepi za povečanje produktivnosti za 5%.

Za znižanje stroškov bomo razdelali ukrepe v sledečih smereh:

— z organiziranjem in vzpodbujanjem množične in usmerjene inovacijske dejavnosti,

Nosilci: SOZD : Karel Vukovič
RRPS : Jože Herman
RGD : Franc Mlinar
TET : Janez Perger
TOZD : IPO, tehnični vodje
Rok: **stalna naloga**

— z racionaliziranjem materialnih tokov od nabave, skladiščenja in porabe,

Nosilci: SOZD : Janko Koritnik
RRPS : Anton Zupančič
TET : Janez Perger
RGD : Dragi Pavlič, Milan Perper
TOZD : IPO, vodje nabavnih služb
Rok: **leto 1987**

— z racionaliziranjem porabe rezervnih delov od strokovnega naročanja, skladiščenja, vpeljave interaktivnega informacijskega sistema do porabe

Nosilci: SOZD : Janko Koritnik
RRPS : Anton Zupančič
TET : Janez Perger
RGD : Iragi Pavlič, Milan Perper
TOZD : IPO, operativni in tehnični vodje
Rok: **leto 1987 – 1988**

— z boljšo organizacijo vzdrževanja v smeri preventivnega in planiranega vzdrževanja

Nosilci: RRPS : Marjan Brinar, Sebastjan Malovašič
TET : Franc Vaukan
RGD : Jože Juvan, Mihael Eržen
TOZD : IPO, vodje el. st. in gradb. dejavnosti
Rok: **stalna naloga**

— z optimalnejšo uporabo jeklenega podporja

Nosilci: RRPS : Franc Selan
Rok: **stalna naloga**

— z racionalnejšo porabo energije v proizvodnem procesu

Nosilci: RRPS : Marjan Brinar
TET : Janez Perger
RGD : Adolf Kovač
TOZD : vodje elektro strojnih služb
Rok: **stalna naloga**

— z ukrepi za čimmanjšo vezavo obratnih sredstev zalog

Nosilci: SOZD : Janko Koritnik
RRPS : Zdravko Stradar
TET : Edvard Lavtar
RGD : Dragi Pavlič
TOZD : vodje finančnih služb
Rok: **stalna naloga**

— z boljšo pripravo in organizacijo dela bomo povečali izrabo opreme in delovnega časa

Nosilci: RRPS : Peter Schneider
TET : Janez Perger
RGD : Franc Mlinar
TOZD : operativni in tehnični vodje
Rok: **stalna naloga**

— in drugih ukrepov, ki so konkretnije razdeljeni v sanacijskem programu DO.

b/ Za povečanje produktivnosti bomo razdelali ukrepe v smeri:

— povezave kazalcev produktivnosti na osebne dohode

Nosilci: SOZD : Janko Koritnik
RRPS : Zdravko Stradar
TET : Leopold Jamšek
RGD : Stane Poplas
TOZD : predstavniki komisij za OD
Rok: **marec 1987**

— vodenje take kadrovske politike, da se na neposredni proizvodnji novo zaposlovanje veže na povečano produktivnost, izven neposredne proizvodnje pa bomo število zaposlenih zmanjšali

Nosilci: SOZD : Franc Vozel
RRPS : Andrej Železnik
TET : vodja DS SS
RGD : Ivo Pajič
TOZD : vodje kadrovskih služb
Rok: **stalna naloga**

— zmanjšanja števila nadur in povečevanja efekta dela v rednem delovnem času

Nosilci: SOZD : Franc Vozel
RRPS : Peter Schneider
TET : Janez Perger
RGD : Franc Mlinar
TOZD : IPO in vodje služb
Rok: **stalna naloga**

— podaljšanje efektivnega delovnega časa zaposlenih na deloviščih v jami

Nosilci: RRPS : Peter Schneider
RGD : Franc Mlinar
TOZD : IPO, tehnični vodje
Rok: **stalna naloga**

— zmanjševanje odsotnosti z dela vseh vrst

Nosilci: SOZD : Franc Vozel
RRPS : Ivan Berger
TET : Miro Florjanc
RGD : Matjaž Cerovac
TOZD : IPO, vodje služb in izmen
Rok: **stalna naloga**

— takega vzdrževanja opreme, da bo izkoriščenost povečana do tehnično ugotovljenih možnih kapacitet

Nosilci: RRPS : Marjan Brinar, Sebastjan Malovašič
TET : Franc Vaukan
RGD : Jože Juvan, Mihael Eržen
TOZD : tehnični vodje TOZD, vodje elektro strojnih služb
Rok: **stalna naloga**

— in drugih ukrepov, ki so detaljneje razdelani v sanacijskem programu DO.

Nujno je potrebno pridobiti iz energetskih sredstev ISEP trajni vir trajnih obratnih sredstev. Postopek je v teku že nekaj let. Učinek bi bil zmanjšanje stroškov obresti, lastna cena pa bi se v letu 1986 znižala za 5% (1.830 ml. din), pri OEB 87 pa 5,2% (2.620 mio. din).

Voditi je potrebno tako politiko cen, da pokrijemo ekonomsko upravičene, v ISEP dogovorjene stroške. Pogoji gospodarjenja morajo biti dogovorjeni in sprejeti v začetku leta.

Oba ukrepa bi skupno učinkovala na zmanjšanje stroškov za obresti v letu 1986 3.862 mio. din ali 10,3% cene toplotne enote v premogu, v letu 1987 pa samo za ob-

resti zaradi primanjkljaja TOS za 2.620 mio. din ali 5,2% planirane cene toplotne enote, obresti zaradi izpada planiranega prihodka pa v OEEB 87 niso upoštevali.

Nosilci: SOZD : Srečko Klenovšek
RRPS : Ivan Berger
TET : Miro Florjanc
RGD : Matjaž Cerovac
Interna banka
ISEP

Rok: **leto 1987 – 1988**

V postopku bogatenja rjavega premoga v DO RRPS omejiti mokromehanski postopek pri frakciji pod 20 mm ter s tem zmanjšati izgube substance v separacijskem postopku (Premogovniki Hrastnik, Zagorje, Senovo, Laško)

Nosilci: SOZD : Metod Malovrh
RRPS : Peter Schneider
TET : —
RGD : —
TOZD : IPO separacije, Franc Cimerman
Rok: **leto 1987 – 1990**

Zaradi oteženega plasmata energetskega premoga pa dati prednost pridobivanju višje kvalitetnega komercialnega premoga

Nosilci: SOZD : Metod Malovrh
RRPS : Peter Schneider
TOZD : tehnični vodje TOZD
Rok: **stalna naloga**

Povečati kvaliteto vseh investicijskih programov in pri izvajanju investicij dati prednost tistim programom, ki dajo hitrejši in večji učinke proizvodnje, produktivnosti ali zmanjšanje stroškov. Po izvedenih investicijah bomo obvezno strokovno ocenili dejanske učinke izvedenih investicij in ugotovitve obravnavali na samoupravnih organih

Nosilci: TOZD : Metod Malovrh, Karel Vukovič
RRPS : Ivan Berger, Dušan Avbelj
TET : Hinko Kus, Janez Perger
RGD : Matjaž Cerovac
TOZD : področni vodje investicij in tehnični vodje TOZD
Rok: **stalna naloga**

V vseh DE je treba pregledati izkoriščenost strojev in opreme ter ukrepati v smeri povečanja izkoriščenosti, sicer pa opremo ali stroj dati v najem drugim ali odprodati

Nosilci: RRPS : Franc Selan
TET : Janez Perger
RGD : Franc Mlinar
TOZD : vodje delovnih enot ESD, vodje delavnic
Rok: **stalna naloga**

Ukrepi za izboljšanje organizacije dela:

— maksimalno angažiranje tehnično strokovnega kadra in izvajanje sprejetih nalog po tekočih kakor tudi mesečnih, letnih planih

Nosilci: SOZD : Srečko Klenovšek
RRPS : Ivan Berger
TET : Miro Florjanc
RGD : Matjaž Cerovac

TOZD : IPO
Rok: stalna naloga

— stalna kontrola izvajanja sprejetih nalog s sprot-
nim ugotavljanjem objektivnih in subjektivnih vzrokov
v primeru odstopanj

Nosilci: SOZD : Srečko Klenovšek
RRPS : Ivan Berger
TET : Miro Florjanc
RGD : Matjaž Cerovac
TOZD : IPO

Rok: stalna naloga

— pospešeno in vztrajno uveljavljanje sodobne tehnolo-
gije v proizvodnjo rjavega premoga in izdelavo rudars-
kih gradbenih del s ciljem izboljšanja storilnosti in eko-
nomskih efektov

Nosilci: SOZD : Metod Malovrh
RRPS : Peter Schnaider
TET : —
RGD : —
TOZD : IPO, tehnični vodje

Rok: stalna naloga

— pospešitev izdelave in ažuriranje potrebne tehnične
dokumentacije za izvedbo rudarsko gradbenih del in za
uvvedbo tehnologije z izboljšanjem organizacije dela pri
projektantskih in razvojnih delih, kakor tudi z angažira-
njem vseh razpoložljivih strokovnih sil v kombinatu in iz-
ven kombinata za izdelavo projektne in investicijske do-
kumentacije ter inovacijskih predlogov večjega in manj-
šega obsega

Nosilci: SOZD : Metod Malovrh, Karel Vukovič
RRPS : Peter Schneider
RGD : Adolf Kovač
TOZD : tehnični vodje, področni vodje in pro-
jektanti

Rok: stalna naloga

— pospešitev izvajanja investicijskih del z izboljša-
njem organizacije dela DO RGD in ustrezno kontrolo vseh
zunanjih izvajalcev investicijskih del, ki izvajajo dela za
DO RRPS.

Nosilci: SOZD : Metod Malovrh
RRPS : Dušan Avbelj
RGD : Franc Mlinar
TET : —
TOZD : področni vodje investicij

Rok: stalna naloga

— s preprečitvijo podvajanj sklepanja o tehnično
strokovni problematiki na več nivojih in sprejemanjem
obvezujočih sklepov za vse delavce v delovnem procesu

Nosilci: SOZD : Srečko Klenovšek
RRPS : Ivan Berger
TET : Miro Florjanc
RGD : Matjaž Cerovac
TOZD : IPO

Rok: stalna naloga

— z dosledno realizacijo tehnično strokovno in samo-
upravno sprejetih projektov in investicijskih programov

Nosilci: SOZD : Metod Malovrh, Karel Vukovič
RRPS : Ivan Berger
TET : Hinko Kus

RGD : Franc Mlinar
TOZD : IPO, tehnični vodje

Rok: stalna naloga

— z maksimalnim angažiranjem pri izdelavi aneksov k
IP in novih IP v skladu s srednje in dolgoročnimi plani
kontinuitete in povečevanja proizvodnje premoga v DO
RRPS upoštevajoč povečane potrebe po transformaciji
premoga v električno energijo in toploto v TET in TOL,
kakor tudi potrebe široke potrošnje, po kvalitetnem rja-
vem premogu z relativno nizkim odstotkom gorljivega
žvepla.

Nosilci: SOZD : Metod Malovrh
RRPS : Dušan Avbelj
RGD : Milan Perpar
TOZD : področni vodje investicij

Rok: stalna naloga

V Termoelektrarni bomo z odgovornejšim delom in
drugimi ukrepi izboljšali kakovost vzdrževanja in s tem
zmanjšali število in obseg defektov.

Na ta način in s prerazporeditvijo delavcev bomo po-
večali produktivnost za 5%.

Nosilci: SOZD : Karel Vukovič
TET : Miro Florjanc
TOZD : tehnični vodje DO, tehnični vodja
TOZD VN

Rok: stalna naloga

Definitivno se je potrebno odločiti o kotlu Pauker.
V primeru, da ne bo več obratoval, bomo izdelali prog-
ram zmanjšanja števila zaposlenih in prerazporeditve de-
lavcev znotraj delovne organizacije oziroma sestavljene
organizacije združenega dela

Nosilci: SOZD : Karel Vukovič
TET : Miro Florjanc
TOZD : IPO, komisije za delovna razmerja

Rok: leto 1987

Zagotovitev obratnih sredstev za zaloge premoga pa bi
znižala stroške DO TET za 10% glede na leto 1986

Nosilci: SOZD : Janko Koritnik
TET : Edi Lavtar
Delegati DS SOZD
Delegati ISEP

Rok: leto 1987–1988

Analiza razmer v DO TET potrjuje, da je zaradi zasta-
relosti proizvodnih enot in nezanesljivosti v obratovanju
stanje kritično in zahteva učinkovito ukrepanje na pod-
lagi celovitega sanacijsko-razvojnega programa. Takšno
stanje onemogoča normalno poslovanje elektrarne ob
dejstvu, da imamo praktično le en nezanesljiv 125 MW
turboagregat, zato imamo tudi vprašljivo porabo energet-
skega premoga. Posledice se bodo odražale v rudnikih, ki
bodo lahko prišli v situacijo, da bomo morali ustaviti
izkop premoga. Razmere so težke in zahtevajo tudi ukre-
panje s strani SOZD REK EK in SOZD EGS.

Nosilci: SOZD : Karel Vukovič
TET : Miro Florjanc
EGS : Janez Sterniša

Rok: leto 1987

Na podlagi sprejete odločitve o izgradnji deponije La-
konca (v temeljih plana ISEP in srednjeročnem planu

EGS), je potrebno pospešiti vse priprave in samo izvedbo te investicije in sicer tako, da se sama izgradnja začne v tem letu in dokonča v letu 1990

Nosilci: SOZD : Karel Vukovič
TET : Hinko Kus
Tehnični vodja DO
Rok: leto 1987 – 1990

Izvajali bomo program revitalizacije bloka PE in v letu 1988 bomo izvedli rekonstrukcijo turboagregata, s katerim bodo odpravili slabo dinamično stanje, kjer je osnovni vzrok, da ne dosegamo planirane proizvodnje

Nosilci: DO TET: Janez Perger
Rok: Leto 1988

Po sprejemu aneksa za dokončanje plinske elektrarne moramo pospešiti ta investicijska dela. Cilj je, da bo drugi generator v obratovanju še v letu 1987.

Nosilci: SOZD : Karel Vukovič
TET : vodja tima del za KPF
vodja razvojno investicijskega sektorja
Rok: leto 1987 – 1988

Pri PE 2 se bodo vršile priprave in sama izvedba čistilne naprave za 30% zmanjšane onesnaženja s SO₂ in pralnimi delci, po terminih, ki so sprejeti v okviru EGS.

Nosilci: TET : Janez Perger
vodja projekta za ekologijo
Rok: leto 1987 – 1989

Dejstvo je, da je edina rešitev, ki omogoča perspektivo termoelektrami in rudnikom, izgradnja nove TE-TO 200 MW. Zato pričakujemo, da se bodo v sistemu in SRS še v tem letu dokončno odločili o izgradnji tega pomembnega energetskega objekta za našo republiko. Investitor je dolžan, da opravi vse potrebne priprave.

Nosilci: SOZD : Srečko Klenovšek
RRPS : Ivan Berger
TET : Miro Florjanc
RGD : Matjaž Cerovac
vodja razvojno investicijskega sektorja DO TET
Rok: leto 1987

Vsa planirana dela zahtevajo veliko strokovnega dela. Zato se je investitor pravilno odločil za ustanovitev razvojno investicijskega sektorja, ki ga je potrebno takoj kadrovsko zasesti in izvajati dela v planiranih rokih

Nosilci: SOZD : Karel Vukovič
TET : Miro Florjanc
vodja razvojno investicijskega sektorja
Rok: marec 1987

FINANČNO POSLOVANJE

Primerna politika cen se lahko vodi le v interesni skupnosti. Zato pa je treba stremeti, da se doseže neodvisnost dogovarjanja cen od administrativnega urejanja na področju cen. V interesni skupnosti pa je treba organizacijsko in sistemsko spremeniti način oblikovanja ovrednotene bilance in urejanja družbenoekonomskih odnosov med izvajalci in porabniki (glej predlog pod ovrednotenje OEEB – metodologija).

Nosilci: SOZD : Srečko Klenovšek
ISEP in delegacije kupščine ISEP
RRPS : Ivan Berger

TET : Miro Florjanc
RGD : Matjaž Cerovac

Rok: stalna naloga

Nujno je potrebno pridobiti trajen vir obratnih sredstev za DO RRPS, kar bo zmanjšalo stroške za obresti v višini 5% na lastno proizvodno ceno

Nosilci: SOZD : Janko Koritnik
RRPS : Zdravko Stradar
Rok: stalna naloga

Za DO TET je potrebno pridobiti trajen vir za manjkajoči del trajnih obratnih sredstev. Za financiranje sezonskih zalog premoga nad povprečnimi zalogami je potrebno skozi spremembo samoupravnega sporazuma doseči tako delitev skupnega prihodka, da se zagotovijo obratna sredstva za te zaloge

Nosilci: SOZD : Janko Koritnik
TET : Edi Lavtar
Rok: leto 1987

Razdelati in sprejeti bo potrebno ukrepe:

- za skrbno skladiščenje in specializacijo skladišč,
- za ažurno evidenco,
- za dostop podatkov o zalogah,
- za načrtno strokovno naročanje,
- za izbor dobaviteljev s kratkimi dobavnimi roki in sigurno dobavo,

– vpeljavo informativnega sistema v materialnem poslovanju z avtomatsko interaktivno obdelavo podatkov,
– za organiziranje optimalnega vzdrževanja strojev, opreme in gradbenih objektov (preventivno vzdrževanje, planirano vzdrževanje).

Nosilci: SOZD : Janko Koritnik
RRPS : Anton Zupančič
TET : Janez Perger, Edi Lavtar
RGD : Dragi Pavlič, Milan Perpar
TOZD : tehnični vodje, vodje delovnih enot skupnega pomena TOZD, vodje komercialnih služb tam kjer so organizirane, vodje elektro strojnih služb

Rok: leto 1987

V posebno finančno službo vključiti kreditni in plačilni promet za DO TET zaradi dodatne racionalizacije

Nosilci: SOZD : Janko Koritnik
TET : Edi Lavtar
Rok: leto 1987

DOHODKOVNI ODNOSI

Različna struktura stroškov postavlja udeležencev v neenakopraven položaj zaradi različne udeležbe amortizacije v strukturi stroškov. Menimo, da bi se enakopravnost dosegla s tem, da se amortizacija združuje pred delitvijo prihodka in se torej s tem ločijo finančni tokovi od dohodkovnih

Nosilci: SOZD : Janko Koritnik
RRPS : Zdravko Stradar
RGD : Stane Poplas
TET : Edi Lavtar
TOZD : vodje finančnih služb
Rok: stalna naloga

Sporazum je treba spremeniti v tej smeri, da se skozi začasno delitev med letom po dvanajstih tudi za oba

REK-a doseže večji priliv v naraščanju zalog

Nosilci: SOZD : Janko Koritnik
RRPS : Zdravko Stradar
RGD : Stane Poplas
TET : Edi Lavtar

Rok: **stalna naloga**

Zaradi različne strukture stroškov v interni ceni je potrebno nevtralizirati različen učinek delovanja inflacije na posamezne udeležence, kar bi dosegli z dogovorjenim spreminjanjem internih cen glede na stopnjo inflacije ali pa z izločitvijo amortizacije iz interne cene

Nosilci: SOZD : Janko Koritnik
RRPS : Zdravko Stradar
TET : Edi Lavtar
RGD : Stane Poplas, Dragi Pavlič, Milan Perpar
TOZD : vodje finančnih služb

Rok: **stalna naloga**

Potrebno je ponovno preveriti in določiti normative in merila za oblikovanje interne cene, v drugostopenjskem samoupravnem sporazumu in normative in merila za planiranje in delitev prihodka v prvostopenjskem samoupravnem sporazumu

Nosilci: SOZD : Janko Koritnik
RRPS : Zdravko Stradar
RGD : Stane Poplas, Dragi Pavlič, Milan Perpar
TET : Edi Lavtar
TOZD : tehnični vodje TOZD

Rok: **stalna naloga**

Uskladiti je potrebno metodologijo za ovrednotenje elementov stroškov in dohodka, ki je pri prvostopenjskem samoupravnem sporazumu podana v pravilniku

Nosilci: SOZD : Janko Koritnik
RRPS : Zdravko Stradar
RGD : Stane Poplas, Dragi Pavlič, Milan Perpar
TET : Edi Lavtar

Rok: **stalna naloga**

Delegatski sestav pri vseh oblikah odločanja o planiranju, ustvarjanju, ugotavljanju in delitvi skupnega prihodka od električne energije moramo spremeniti tako, da se bo tudi v njem odražal enakopraven položaj in odvisnost od prispevka živega in minulega dela posameznega udeleženca k skupno ustvarjenemu dohodku

Nosilci: SOZD : Srečko Klenovšek
RRPS : Ivan Berger
TET : Miro Florjanc
RGD : Matjaž Cerovac

Rok: **stalna naloga**

Pri ovrednotenju OEEB je treba doseči večjo objektivnost in boljše informiranje organom porabnikom, ki so organizirani v interesni skupnosti, izvršnemu svetu, skupščini SRS, drugim zainteresiranim in javnosti je treba omogočiti dostop do objektivnih informacij.

Ovrednotenje bilance je treba strokovno presoati tudi preko interesa porabnikov. Predlagamo, da se pri ISEP organizira strokovna skupina za presojo družbenoekonomskih odnosov med izvajalci in porabniki, ali pa naj ISEP to poveri ustrezni instituciji

Nosilci: SOZD : Srečko Klenovšek
RRPS : Ivan Berger
TET : Miro Florjanc
RGD : Matjaž Cerovac

delegati in delegacije za ISEP

Rok: **stalna naloga**

ORGANIZIRANOST

Dosledneje moramo izvajati sprejeto samoupravno organiziranost in delitev dela na vseh nivojih. Pozitivne spremike pričakujemo z ureditvijo družbeno-ekonomskih odnosov, delovanjem ekonomskih zakonitosti in pričakovanimi spremembami zakona o združenem delu, še posebno na področju uveljavljanja delovne organizacije, oziroma vertikalnega poslovanja vseh OZD v integrirani asociaciji združenega dela

Nosilci: SOZD : Srečko Klenovšek
RRPS : Ivan Berger
TET : Miro Florjanc
RGD : Matjaž Cerovac
TOZD : IPO

Rok: **stalna naloga**

Pri delovnih enotah bomo takoj začeli opravljati sledeče naloge:

- ugotavljati stroške poslovanja po delovnih enotah
- izvedli dogovorjeno delitev dela, predvsem na elektrostrojnem področju in izločili iz kombinata delovne enote, ki niso sestavni del reprodukcijske celote (Toplarna Hrastnik, kamnolomi Zagorje, Trbovlje in Laško ter gradbena dejavnost v Gramatu)

Nosilci: SOZD : Janko Koritnik
RRPS : Zdravko Stradar
TET : Edvard Lavtar
RGD : Dragi Pavlič
TOZD : IPO

Rok: **leto 1987**

V cilju racionalnejšega poslovanja in odpravljanja podvajanja del ter uveljavljanjem vloge DO se bodo delovne enote skupnega pomena organizacijsko vključile v DS SS na nivoju DO.

Nosilci: SOZD : —
RRPS : Andrej Železnik
RGD : Ivo Pajič
TET : vodja DSSS

Rok: **po spremembi Zakona o združenem delu**

Družbenoekonomske odnose in poslovanje TOZD je potrebno tako urediti, da se dosledneje uveljavi proizvodna funkcija vsake temeljne organizacije in na tej podlagi ovrednoti njihov delež v skupnem rezultatu delovne organizacije.

Nosilci: SOZD : Janko Koritnik
RRPS : Zdravko Stradar
RGD : Stane Poplas
TET : Leopold Jamšek
TOZD : IPO

Rok: **marec 1987**

S konkretnimi ukrepi bomo zagotovili potrebne vsebinske in druge spremembe, da se doseže dejansko izvajanje skupnih poslovnih funkcij na nivoju delovnih organizacij (finančno komercialne, tehnično-proizvodne, investicijske in splošno kadrovske)

Nosilci: SOZD : Srečko Klenovšek
RRPS : Ivan Berger
TET : Miro Florjanc
RGD : Matjaž Cerovac

TOZD : IPO, vodje posameznih organizac. enot
Rok: **stalna naloga**

Enako kot za DO je potrebno tudi na nivoju SOZD doseči vsebinske in druge spremembe, da se v celoti in z vso odgovornostjo opravljajo poslovne funkcije, ki so jasno opredeljene v samoupravnem sporazumu o združevanju v SOZD (Posebna finančna služba, razvoj, kadrovska politika, plan in komerciala)

Nosilci: SOZD : Srečko Klenovšek
RRPS : Ivan Berger
TET : Miro Florjanc
RGD : Matjaž Cerovac

Rok: **stalna naloga**

Ponovno moramo preanalizirati in ustrezno organizirati skupne poslovne funkcije na nivoju elektrogospodarstva in premogovništva ter po dogovorjenih spremembah zagotoviti dosledno izvajanje nove organizacije. Po našem mnenju je pri samoupravni organiziranosti potrebno upoštevati naslednje:

- osnova za samoupravno organiziranost so tehnično-tehnološka povezanost in dohodkovni odnosi, ki temeljijo na skupnem prihodku, kar se izraža v ceni enot proizvedene električne energije (KWh). Takšna izhodišča opredeljujejo štiri zaključene reprodukcijske celote v proizvodnji in po vertikalni še prenos, distribucija ter opravljanje skupnih poslov. Torej imamo v sistemu sledeče organizacijske sklope:

- REK EK za proizvodnjo električne energije iz rjavih premogov,
- REK FLL za proizvodnjo električne energije iz lignitov,
- Nuklearno elektrarno z rudnikom urana Žirovski vrh,
- združene hidroelektrarne,
- sistem prenosa, ki opravlja kot veleodjem tudi naloge uvoza oziroma izvoza električne energije,
- distribucija in
- OZD skupnega pomena in sicer: Informatika, Interna banka, Inženiring in DS SS.

V DS SS skupnega pomena se združujejo vsi posli skupnega pomena za celotni sistem, tudi nekateri iz sedanjega EGS (razvoj, dispečer itd). S tem tudi dosežemo, da se termoelektrarne po tehnično-tehnološki plati in DE vključujejo le v eno reprodukcijsko celoto, in to v REK.

Opredeliti se mora tudi povezava ljubljanske Toplarne s REK EK.

Nosilci: SOZD : Srečko Klenovšek
RRPS : Ivan Berger
TET : Miro Florjanc
RGD : Matjaž Cerovac
TOZD : IPO

Rok: **stalna naloga**

KADRI IN OSEBNI DOHODKI

Pri zaposlovanju je potrebno dosledno upoštevati vodenje selektivne politike zaposlovanja s poudarkom na produktivnem zaposlovanju. Opredeljeno 5% povečano fizično produktivnost v letu 1987 bomo realizirali tudi s tem, da se v proizvodnih TOZD povečuje zaposlenost le, če bo porasla produktivnost v dogovorjeni višini. V posameznih skupnih službah in DE skupnega pomena v TOZD bomo zmanjšali dejansko število zaposlenih pred-

vidoma za 5% in s tem v zvezi morajo TOZD, DS in DE skupnega pomena izdelati program racionalizacije, pre-razporeditev določenega števila delavcev.

Nosilci: SOZD : Srečko Klenovšek
RRPS : Ivan Berger
TET : Miro Florjanc
RGD : Matjaž Cerovac
TOZD : IPO, vodje kadrovskih služb DO in TOZD

Rok: **stalna naloga**

Pri zaposlovanju novih delavcev bomo dajali izredni poudarek zaposlovanju kadrov z zahtevano stopnjo strokovnosti in izobrazbe, zlasti če gre za odgovornejša dela in naloge. Izjeme so lahko pri zaposlovanju v neposredni proizvodnji v jami, kjer je kader deficitaren, vendar se moramo zavzemati za dodatno izobraževanje teh delavcev.

Nosilci: SOZD : Anton Hančič
RRPS : Andrej Železnik
TET : vodja DSSS
RGD : Ivo Pajič
TOZD : vodje kadrovskih služb DO in TOZD

Rok: **stalna naloga**

V sistemu nagrajevanja je potrebno proučiti možnost vključitve kriterijev, ki zmanjšujejo OD tistih, ki imajo dejansko izobrazbo manjšo od zahtevane. Tak ukrep bi povečal tudi interes delavcev za dodatno izpopolnjevanje in izobraževanje

Nosilci: SOZD : Anton Hančič, Ivan Kukovič, Marinka Pavlič
DO RRPS : —
DO TET : —
DO RGD : —
Rok: **marec 1987**

Pospešiti je potrebno prenos kadrovskih podatkov za računalniško obdelavo

Nosilci: SOZD : Anton Hančič, vodja enote DO Informatiko Alojz Bizjak
DO RRPS : Andrej Železnik
DO TET : vodja DSSS
DO RGD : Ivo Pajič
TOZD : vodje kadrovskih služb DO in TOZD
Rok: **leto 1987**

V kombinatu se mora upoštevati enotna kadrovska politika z že sprejetimi smernicami, ki med drugim opredeljuje kadrovske plane, štipendiranje, pripravništvo, izobraževanje in usposabljanje ob delu in z dela. V okviru dogovorjene kadrovske politike moramo načrtnejše spremljati in usposabljati potencialne kandidate za odgovorna strokovna in vodilna opravila

Nosilci: SOZD : Srečko Klenovšek
RRPS : Ivan Berger
TET : Miro Florjanc
RGD : Matjaž Cerovac
TOZD : IPO, vodje kadrovskih služb
Rok: **stalna naloga**

Učne načrte oziroma teoretični in praktični pouk v rudarski šoli je treba dopolniti tako, da bo izobraževanje zagotavljalo izboljšanje znanja učencev, ki dokončajo posamezne stopnje izobraževanja v tej šoli oziroma čim hitrejšo vključitev v proizvodni proces.

Nosilci: SOZD : Pavel Kovač
RRPS : Jože Omahne
V drugih sredinah referenti za izobraževanje
Rok: **stalna naloga**

Z ukinitvijo premogovne tehnologije v PE-1 v DO TET bodo nastali ekonomski in tehnološki viški kadrov. Zato je potrebno izdelati program potrebnih prerazporeditev, ki naj upoštevajo optimalno zaposlitvene možnosti v DO in SOZD

Nosilci: SOZD : Anton Hančič
TET : Alojz Zalokar
TOZD : IPO
Rok: **1987**

Dosledno moramo izvajati politiko upokojevanja delavcev, ki imajo pogoje za upokožitev, z izjemo delavcev na neposredni proizvodnji

Nosilci: SOZD : Anton Hančič
RRPS : Andrej Železnik
TET : Alojz Zalokar
RGD : Jelo Murn, Ivo Pajič
TOZD : vodje kadrovskih služb
Rok: **stalna naloga**

Za zmanjševanje neopravičenih izostankov iz dela moramo doseči še tesnejše sodelovanje kadrovskih služb, socialnih služb, zdravstvenih služb ter medicine dela in ob poostrenem samoupravnem in družbenem nadzoru posegati doslednejše tudi po ukrepih sankcioniranja neopravičenih izostankov

Nosilci: SOZD : Franc Vozel
RRPS : Andrej Železnik
TET : vodja DSSS
RGD : Ivo Pajič, Jelo Murn
TOZD : vodje kadrovskih in splošnih služb s socialnimi delavci
Rok: **stalna naloga**

Pri zmanjševanju izostankov z dela zaradi bolezni in nesreč moramo zagotoviti dvig ravni preventivnih ukrepov in nenehno izboljševati delovne pogoje in življenjske pogoje zaposlenih.

Nosilci: SOZD : Franc Vozel
RRPS : Andrej Železnik
TET : vodja DSSS
RGD : Ivo Pajič, Jelo Murn
TOZD : SVD, kadrovske službe s socialnimi delavci
Rok: **stalna naloga**

Na vseh TOZD in DSSS, ki imajo v okviru dogovorjenih del in nalog, ki se opravljajo pod zemljo, tudi izvajalce del, ki tako delo opravljajo, morajo le-te takoj pričeti z umo evidenco dejanske prisotnosti v jami. Ta evidenca bo služila tudi kot osnova za priznavanje beneficirane delovne dobe, kakor tudi ostalih pravic (dodatni dopust, jamskih dodatek itd) iz tega naslova

Nosilci: SOZD : Srečko Klenovšek
RRPS : Ivan Berger
TET : —
RGD : Matjaž Cerovac
TOZD : IPO
Rok: **marec 1987**

Nenehno moramo izboljševati delovno in življenjsko okolje zaposlenih, povečevati preventivno dejavnost in s

sistemom stimulativnega nagrajevanja povečati motiviranost invalidov za prekvalifikacijo in za prevzem zahtevnejših del, ki so primerna njihovi preostali delazmožnosti

Nosilci: SOZD : Franc Vozel
RRPS : Andrej Železnik
TET : vodja DSSS
RGD : Ivo Pajič, Jelo Murn
TOZD : vodje kadrovskih služb s socialnimi delavci
Rok: **stalna naloga**

Takoj bomo začeli v vseh OZD kombinata dosledneje izvajati sistem stimulativnega nagrajevanja po veljavnih samoupravnih aktih. Pomembno je, da je dejansko izplačani OD odvisen tudi od proizvodnje, stroškov in produktivnosti v celotni OZD in ne le od ocenjene zahtevnosti del in nalog, vrednosti EED in prisotnosti pri delu.

Nosilci: SOZD : Srečko Klenovšek
RRPS : Ivan Berger
TET : Miro Florjanc
RGD : Matjaž Cerovac
TOZD : IPO
Rok: **Marec 1987**

Zmanjšati moramo vse dopolnilne oblike dela (pogodbe o delu in nadure) ter jih izvajati le v najnujnejšem obsegu

Nosilci: SOZD : Srečko Klenovšek
RRPS : Ivan Berger
TET : Miro Florjanc
RGD : Matjaž Cerovac
TOZD : IPO, tehnični vodje
Rok: **stalna naloga**

Pri odgovarjanju sistema za nagrajevanje moramo pospešeno opraviti naloge:

- uskladištev razvida del in nalog in oceno zahtevnosti z določili družbenega dogovora in panožnega sporazuma,
- vpeljati sistem nagrajevanja osebnega prispevka in gospodarjenja v OZD-ih,
- določevanje OD od inovacijskega dohodka

Nosilci: SOZD : Srečko Klenovšek
RRPS : Ivan Berger
TET : Miro Florjanc
RGD : Matjaž Cerovac
TOZD : IPO, predstavnik Zavoda za organizacijo in proizvodnjo — dr. Bogdan Lipičnik
Rok: **1987**

Delo pri oblikovanju samoupravnega sporazuma o delitvi ČD in OD v DO in pravilnikov v TOZD je treba pospešiti. Večji poudarek bomo dali stimulativnim oblikam nagrajevanja. Pred sprejetjem novih sporazumov bomo uvedli že v prvem kvartalu 1987 odvisnost osebnih dohodkov od količinskega izvajanja plana in normativov, tako da bomo sprejeli ustrezno razlago sedanjih sporazumov

Nosilci: SOZD : Srečko Klenovšek
RRPS : Ivan Berger
TET : Miro Florjanc
RGD : Matjaž Cerovac
TOZD : IPO
Rok: **1987**

INFORMACIJSKI SISTEM

V energetiki je potrebno oblikovati enoten informacijski sistem z možnostjo pretoka informacij preko računalniško podprtega sistema. Za dosego enotnosti je potrebno delati po enotni metodologiji pri zajemanju podatkov ter prikazovanju informacij.

Treba je upoštevati tudi enake programe zaradi manjših stroškov kot tudi zaradi neposrednega dostopa do informacij. Informacijski sistem v REK bomo v celoti uskladjali z energetiko.

Nosilci: SOZD : Pavel Kovač
RRPS : Ivan Božjak
TET : Peter Jamnik
RGD : Stane Poplas
TOZD : IPO, tehnični vodje
Rok: stalna naloga

Predsednik KPO DO RRPS
Ivan Berger, dipl. inž. rud., l.r.

Direktor DO TET
Miro Florjanc, ing. str., l.r.

Direktor DO RGD
Matjaž Cerovac, dipl. inž. rud., l.r.

V programu ukrepov za učinkovitejše gospodarjenje SOZD, DO, TOZD so bili imenovani in zadolženi za spremljanje in izvajanje ukrepov posamezniki s strani samoupravnih organov. V TOZD in DS SS bodo izdelali še dodatne interne ukrepe s poimenskimi zadolžitvami za racionalno poslovanje.

Delavski svet SOZD REK EK je na svojem 8. zasedanju dne 23.2.1987 sprejel "Program aktivnosti za učinkovito in uspešno poslovanje v SOZD REK EK z opredeljenimi ukrepi, nosilci in roki. Ob obravnavi periodičnih rezultatov za prve tri mesece bo delavski svet SOZD obravnaval prvo poročilo o izvajanju ukrepov.

Podpisani so dne 30. januarja 1987 pregledali celotno vsebino programa. Z vsebino so se strinjali.

Predsednik KPO SOZD REK EK
mgr. Srečko Klenovšek, l.r.

Član PO za ERP
Karel Vukovič, dipl. el. ing., l.r.

Član PO za RTP
Metod Malovrh, dipl. ing. rud., l.r.

Član PO za GFZ
Janko Koritnik, dipl. ek., l.r.

Vodja DS SS SOZD REK EK
Franc Vozel, org. dela, l.r.

IZOBRAŽEVANJE, KADRI, DRUŽBENI STANDARD

Kadrovska problematika in potrebni ukrepi na nivoju SOZD

Učinkovitost delovnega kolektiva kot tvorca dohodka je poleg ostalega odvisna predvsem od njegove sposobnosti in pripravljenosti, da smotrno koristi materialne faktorje proizvodnje. Zavedati se je potrebno, da je ravno človekovo delo pravi edini izvirni faktor pridobivanja dohodka.

Oblikovanje kakor tudi operativno izvajanje kadrovske politike je strokovno zelo zahteven proces, v katerem sodelujejo številni subjekti. Glavna naloga kadrovske funkcije je torej oblikovanje lastnih metod dela, ki služijo za uspešno realizacijo kadrovske politike. V kolikor pa pogledamo dosedanje kadrovske politike v kombinatu, pa nam analize pokažejo, da planiranje, organiziranje, koordiniranje in usklajevanje operativnih kadrovskih rešitev ni povsem uspelo. To nam potrjujejo podatki, ki so dosegljivi predvsem pri dejanski in normativni klasifikacijski strukturi in zaposlovanju v posameznih DO, ki se je gibalo zelo različno, spremembe pa so nastale predvsem zaradi organizacijskih sprememb in novih zaposlitev.

Iz podatkov je razvidno, da je bilo na dan 31.11.1984 v SOZD REK EK zaposlenih skupno 6.404 delavcev, v letu 1985 je bilo zaposlenih 6.594 delavcev, ob koncu leta 1986 pa se je to število povečalo na 6.646 zaposlenih. V primerjavi z letom 1984 se je do konca leta 1986 število zaposlenih zvišalo na skupno 242 delavcev oziroma 3,8 %.

V DO RRPŠ se je v obravnavanem obdobju povečalo število zaposlenih za 262 delavcev, v DO TET za 16, v DS SS SOZD za pet delavcev, dočim se je v DO RGD število zaposlenih zmanjšalo za 41.

Primerjava podatkov ob koncu leta 1986 po tipičnih skupinah oziroma vrstah del z letom 1984 kaže na to, da se je v SOZD REK EK (brez RGD) v obravnavanem obdobju kljub skupnemu povečanju staleža zaposlenih zmanjšalo število zaposlenih na odkopu (−48) delavcev, kovinarjev — zunaj (−5), na področju finančno računovodskega dela (−4), kadrovske socialna dela (−3) ter število vodilnih delavcev (−5).

Zvišalo pa se je število jamskih kovinarjev (+38), jamskih električarjev (+16), delavcev na vzdržbi (+21), na investicijah (+2) ter ostalih delavcev v proizvodnem procesu (+72). Prav tako se je povečalo nadzornikov in poslovođij (+30). Na pretežno zunanji deli se je povečalo število delavcev pri bogatenju in separiranju premoga (+24), bistven dvig zaposlenih pa beležimo pri razvojno tehničnih delavcih (+25), na administrativnem

področju dela pa še zlasti pri izvajalcih nalog s splošnega področja dela (+28) in plansko analitskega dela (+8).

Splošna ugotovitev je, da je do največjih sprememb prišlo v DO RRPŠ, da se v proizvodnem procesu zmanjšuje število zaposlenih na odkopu, da pa se zvišuje število zaposlenih pri vzdrževanju, montaži in transportu ter ostalih delavcev v proizvodnem procesu, kar je logično glede na povečano stopnjo mehanizacije. Res pa je tudi to, da se temu odgovarjajoče ni vzporedno povečevala proizvodnja premoga in električne energije.

Primerjava strokovne izobrazbe posameznega delavca v kombinatu z zahtevano strokovno izobrazbo po katalogu del in opravil kaže na precejšnjo neusklajenost zahtevane izobrazbe in dejansko izobrazbo. Ugotavljamo, da je v SOZD REK EK zaposlenih kar 1.166 nekvalificiranih delavcev več, kot pa jih zahtevajo dela in naloge. Pri kvalificiranih delavcih je takšnih primerov 766 več, pri delavcih z nižjo strokovno izobrazbo pa 55 več, kot jih zahtevajo dela in naloge.

Tudi pri visoko kvalificiranih delavcih je 1203 del in nalog zasedenih z delavci z neustrezno strokovno izobrazbo. Nadalje je pri višji strokovni izobrazbi 133 takih primerov, pri visoki pa 28.

Navedeni podatki kažejo na neusklajenost zasedenosti določenih del in nalog, ki so čestokrat odraz neopravičenega pridobivanja OD za opravljanje nalog, ki pa ne zahtevajo takšne izobrazbe, ki jo namišljeno zahtevamo.

Iz tega kratkega pregleda lahko zaključimo, da je potrebno dosledno voditi selektivno politiko zaposlovanja s poudarkom na produktivnem zaposlovanju, za kar morajo skrbeti neposredni vodje temeljnih sredin. Pri zaposlovanju moramo dosledno upoštevati kadrovske politike, ki je že vseskozi načrtovana, a je ne upoštevamo.

Prav tako moramo začeti vzpodbujati izobraževanje ob delu in z dela, to pa vezati na možnost vključitve kriterijev v OD, ki bodo zmanjševali OD tistih, ki imajo dejansko izobrazbo manjšo od zahtevane.

V kombinatu se mora upoštevati enotna kadrovska politika z že sprejetimi smernicami, ki med drugim opredeljuje kadrovske plane, štipendiranje, pripravištvu, izobraževanje in usposabljanje ob delu in z dela.

Opažamo tudi, da dogovorjena kadrovska politika o usposabljanju potencialnih kandidatov za odgovorna strokovna in vodilna mesta še vedno ne najde svojega me-

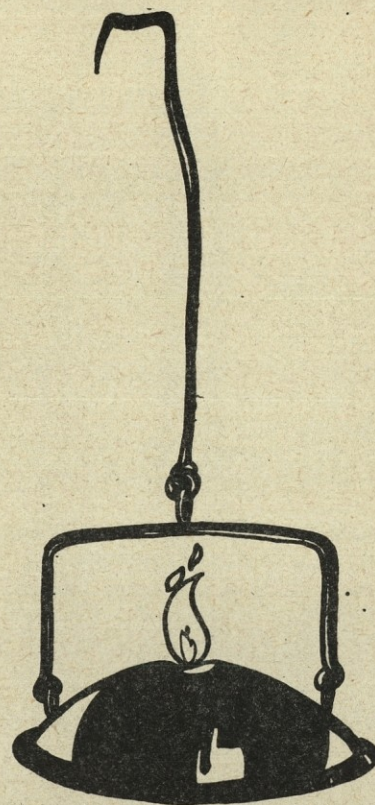
sta, dobesedno, to področje zanemarjamo.

Skrajni čas je, da začnemo v vsaki temeljni sredini dosledno izvajati načrtano politiko upokojevanja delavcev, ki imajo pogoje za upokožitev, s posebnim poudarkom na področju režije in administracije.

Poseben problem v nekaterih sredinah so dopolnilne oblike dela (pogodbe ob delu in nadure), ki jih bomo morali spraviti v najnujnejši obseg. Ta problem spada v okvir kadrovske politike, poseben problem pa nastane, če proučimo predpise in zakone. To omenjam zaradi tega, ker obveze po sanacijskih programih predvidevajo posameznike, ki bodo zadolženi za posamezna področja, ki jih je potrebno urediti, to pa tudi za dopolnilne oblike dela.

Zavedati se moramo, da ceno električne energije in premoga bremenijo tudi neurejene razmere na kadrovskem področju, zato bomo morali v sleherni temeljni sredini ugotoviti vzroke odstopanja od načrtane kadrovske politike in tako čimprej uskladiti obseg proizvodnje s številom zaposlenih na enoto proizvodnje.

Franc Vozel

IZOBRAŽEVANJE, KADRI, DRUŽBENI STANDARD

Kadrovske vesti od 1.1. do 31. 1. 1987

PRIHOD:

DO RRPS

TOZD RRP Hrastnik

Damjan Škoberne — učnik, Rudolf Rot — strežnik vzdržev., Ramo Nasup — kop. pom., Franc Ojstršek — učnik, Milan Zelič — učnik, Jože Železnik II — učnik, Salim Avdič — rud. tehnik, Julius Razpotnik — učnik, Milan Oprešnik — učnik, Alijaga Blekovič — kopač, Tatjana Borovšak — čistilka v poč. domu na Kalu.

TOZD RRP Trbovlje

Andrej Grah — čuvaj-ventil, Miloš Pišek — čuvaj-ventil., Mehmed Domlagic — kop. pom., Šahza Salkič — čistilka, Ivan Prašnikar — vozač, Otmar Centrih — razna del. zunaj, Josip Ciglenjak — čuvaj, Marjan Čebin — vozač, Fuad Botonjič — kop. pom.

TOZD RŠC Trbovlje

Stipo Ostojič — kopač, Rudolf Barovič — kopač, Jasmin Hodžič — kopač, Ramzija Velič — kopač, Džavid Mečević — kopač, Karel Tancer — sodel. pri izvaj. enost. el. del.

TOZD Separacija Trbovlje

Edvard Klenovšek — strežaj transp. mehan., Anton Tominšek — vratar-čuvaj.

TOZD RRP Zagorje

Zoran Markovič — delavec na sep., Roman Prelogar — delavec na sep., Andrija Glavaš — učnik, Ejup Duratović — delavec na sep., Bahrija Ferjzić — učnik, Milan Škara — učnik, Jože Jeretina — mizar, Jure Petek — ključavničar, Suad Bečirovič — del. na sep., Miladin Dragič — del. na sep., Irena Hribar — strež. pri razdel. hrane, Damir Glavica — učnik, Andrej Strmljan — učnik, Marjan Zupanc — del. na sep., Uroš Ržišnik — električar.

DS SS DO RRPS

Andrej Lugarič — dipl. rud. ing., Samo Podmenik — dipl. stroj. ing., Marjan Štrtak — dipl. pravnik, Mateja Mlinar — organiz. in izvaj. opravil za DPO in sam. organe DS SS in DO.

DO TET

TOZD PEE

Tomaž Dolar — delavec, Jurij Žgajnar — el. teh. - energetik, Fehrija Palavrič — delavka.

DS SS DO TET

Samo Oprešnik — delavec

DO RGD

TOZD RIG

Miran Škrbec — ključavničar, Aleksander Rems — ključavničar, Stipo Radovac

— kopač, Šefik Smajič — vozač, Ivo Budeš — kopač, Ibrahim Čurič — kop. pom., Mevludin Salkanović — kopač, Vehdija Kovačević — kopač, Ljuban Andrič — kopač, Branko Pišek — ključavničar,

TOZD IMD

Jože Miklavčič — ključavničar.

DS SS SOZD REK

Borut Slanšek — ref. za gradb. nadzor, Vesna Skrinjar — izv. zahtev. admin. opravil.

ODHOD

DO RRPS

TOZD RRP Hrastnik

Jože Podkoritnik — učnik, invalid. upokoj.; Roman Vodep — učnik, discipl. odp.; Anton Ojstršek II — učnik, discipl. odp.; Anton Guček — učnik, discipl. odp.; Alojz Cepuš — jam. kovinar, v JLA; Boris Laznik — učnik, discipl. odp.; Jasmin Šarič — kop. pom. v JLA;

TOZD RRP Trbovlje

Mitja Traunšek — električar, za dol. čas; Ivo Radič — vozač, spor. prek.; Andrej Grah — čuvaj-ventil., prem. v SP; Miloš Pišek — čuvaj-ventil., prem. v SP; Andrej Dolar — kovinar, spor. prek.; Safet Mušič — kop. pom., v JLA; Alija Zukanović — kop. pom., v JLA; Anto Bagarič — vozač, v JLA; Mijo Vidovič — kop. pom., v JLA; Stipo Jakovljevič — kopač, v JLA; Mehmed Rizvanović — kop. pom., v JLA; Josip Ciglenjak — vozač, prem. v SP; Otmar Centrih — kopač, prem. v SP; Mustafa Turanović — kop. pom., v JLA.

TOZD RŠC Trbovlje

Ramo Nasup — kop. pom., prem. v RRP; Sead Osmič — kop. pom., prem. v posk. dobi s str. DO.

TOZD Separacija Trbovlje

Franc Zupanc — strež. jam. mehanizacije, spor. prek.

TOZD RRP Zagorje

Ratko Banovič — kopač, spor. prek.; Husnija Mujič — kop. pom., v JLA; Svetislav Radovac — del. na sep., v JLA; Milan Strnišnik — učnik, samov. prek.; Haki Dibrani — del. na sep., samov. prek.; Zikrija Blekovič — kopač, v JLA; Spomenko Pejčić — del. na sep., v JLA; Zijad Junuzović — del. na sep., v JLA; Miloš Alešnik — del. na sep., v JLA; Zoran Kofol — kopač, v JLA; Rajko Rajner — učnik, discipl. odp.

DS SS DO RRPS

Ivan Tomšič — samostojno izvaj. nalog za SLO in DSZ, spor. prek.

DO TET

TOZD PEE

Franc Starina — delavec, v JLA.

DS SS DO TET

Marjan Štrtak — dipl. pravnik, spor. prek.; Fehrija Palavrič — delavka, prem. na PEE.

DO RGD

TOZD RIG

Milomir Velojič — kopač, inval. upok.; Sead Salkič — vozač, v JLA; Sejdo Vuković — kopač, v JLA; Senaid Mehmedović — vozač, v JLA.

TOZD GRAMAT

Rasim Munimović — zlag. opeke, v JLA.

DS SS DO RGD

Samo Podmenik — samost. projekt., spor. prek.

PRIHOD — ODHOD PO KVALIFIKACIJSKI STRUKTURI V SOZD REK EK

	VK	KV	PK	NK	VIS	VIŠ	S	NIŽ	SKUPAJ
PRIHOD	—	20	15	24	3	1	3	1	67
ODHOD	—	11	16	15	2	—	1	—	45
RAZLIKA	—	+9	—1	+9	+1	+1	+2	+1	+22

Sonja Božič

SVD, ZDRAVSTVO, POKOJ. INVAL. ZAVAROVANJE

Preventivno zdravljenje v letu 1986

Pretežna večina delavcev v SOZD REK EK opravlja svoje delo v specifično težkih in zdravju škodljivih delovnih pogojih, zato tudi ni čudno, da je med zaposlenimi mnogo takih delavcev, ki zbolijo in jim njihovo zdravstveno stanje ne dovoljuje več opravljati svojega dela. Mnogi med njimi se morejo zaradi bolezni tudi predčasno invalidsko upokojiti.

Z namenom, da bi pravočasno preprečevali resnejša obolenja, ki bi zaposlene predčasno onesposobila za pridobitno delo, se v kombinatu že več let nazaj odločamo za izvajanje preventivnega zdravljenja v naravnih zdraviliščih.

Tudi v letu 1986 je bilo v SOZD REK EK izvedeno preventivno zdravljenje zaposlenih v skladu s sprejetimi plani. V naravnih zdraviliščih se je zdravilo skupno 298 delavcev, in sicer v Termah Čatež (137 delavcev), Rogaški Slatini (35 delavcev), Zdravilišču Dobrna (14 delavcev), Zdravilišču Radenci (66 delavcev), Zdravilišču Laško (9 delavcev), Zdravilišču Dolenjske Toplice (15 delavcev), Crikvenici—Thalassotherapie (19 delavcev), Vrsarju (2 delavca), Zdravilišču Šmarješke Toplice (1 delavec). (TABELA)

Skupno število delavcev, ki so se preventivno zdravili sicer kaže na to, da smo minimalno presegli število preventive v predhodnem letu (+ 8 delavcev), da pa vseeno nismo dosegli planiranega števila za leto 1986 (plan 1986 — 315 delavcev). Pri tem je potrebno poudariti, da smo zaradi omejenih sredstev sklada skupne porabe tudi to število uspeli doseči predvsem na račun cenejših variant bivanja in zdravstvenih uslug v zdraviliščih.

To potrjujejo tudi pripombe koristnikov preventivnega zdravljenja, ki so bile zlasti na račun premajhnega obsega zdravstvenih storitev v nekaterih zdraviliščih, premajhne informiranosti zdravstvenega osebja v zdraviliščih z določili pogodbe o zdravljenju ter še zlasti na bivalne pogoje v zdravilišču Radenci (slabe sobe privat, ki so oddaljene od terapevtskih prostorov in imajo skupne sanitarije).

Pregled podatkov o koristnikih preventivnega zdravljenja še vedno kaže na to, da se v DO RRPS v primerjavi s predhodnim letom preventiva zmanjšuje (15 delavcev manj kot v letu 1985), da pa beležimo porast preventive še zlasti v DO TET. Povečanje preventivnega zdravlje-

nja je seveda potrebno šteti kot pozitiven ukrep za utrjevanje zdravja in sposobnosti za delo zaposlenih, nikakor pa se nebi smelo nadaljevati upadanje preventive, še predvsem v sredinah, kjer so pri delu prisotni posebni težki in zdravju škodljivi vplivi.

Tudi v letu 1986 je bilo preventivno zdravljenje odvisno od finančnih sredstev, ki smo jih v ta namen uspeli namensko združiti v okviru sklada skupne porabe. Od teh sredstev je bila odvisna tako kvaliteta zdravljenja kot tudi število koristnikov preventivnega zdravljenja.

Po doslej razpoložljivih podatkih bodo cene v naravnih zdraviliščih v letu 1987 precej porasle (konkretni pogovori o dvigu cen so v teku). Ob upoštevanju tega dejstva, kakor tudi ob upoštevanju pripomb koristnikov preventive, bomo morali v letu 1987 zagotoviti znatno višja namenska sredstva za izvedbo preventivnega zdravljenja ob upoštevanju izboljšanja nastanitvenih kapacitet v posameznih zdraviliščih in optimalizaciji zdravstvenih uslug.

PREVENTIVNO ZDRAVLJENJE V SOZD REK EK V LETU 1986

TOZD	Terme Čatež	Radenci	Rogaška Slatina	Dobrna	Dolenjske Toplice	Crikvenica	Laško	Vrsar	Šmarješke Toplice	Skupaj
RRP Trbovlje	19	8	1	1	—	1	—	—	—	30
Separ. Trbovlje	8	8	—	1	—	1	—	—	—	18
RSC	6	1	1	—	—	2	—	—	—	10
DSSS	4	—	—	—	—	1	—	—	—	5
RRP Hrastnik	21	11	6	—	—	1	—	—	—	39
RRP Zagorje	13	9	9	3	—	5	—	—	—	39
RRP Senovo	3	1	3	—	—	—	4	2	—	13
RRP Laško	7	2	—	—	—	—	—	—	—	9
RRP Kanižarica	—	3	1	—	15	—	—	—	—	19
DO RRPS	81	43	21	5	15	11	4	2	—	182
RIG	26	7	4	—	—	2	—	—	—	39
IMD	2	1	3	1	—	—	—	—	—	7
Avtoprevoz	1	3	—	—	—	1	—	—	—	5
GRAMAT	1	—	—	—	—	2	—	—	—	3
DO RGD	30	11	7	1	—	5	—	—	—	54
PEE	15	6	3	—	—	2	—	—	1	27
VN	7	3	4	2	—	1	4	—	—	21
DSSS	3	3	—	5	—	—	1	—	—	12
DO TET	25	12	7	7	—	3	5	—	1	60
DSSS SOZD	1	—	—	1	—	—	—	—	—	2
SOZD REK EK	137	66	35	14	15	19	9	2	1	298

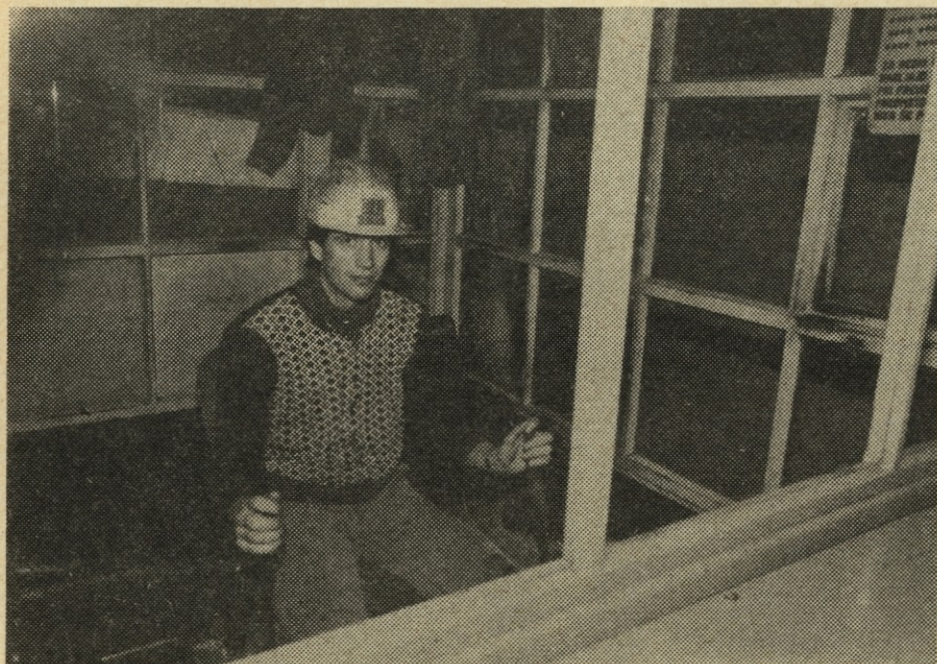
SVD, ZDRAVSTVO, POKOJ. INVAL. ZAVAROVANJE

Rešitev problema se še vedno kaže v pospešenih aktivnostih, ki bi pripeljale do možnosti pokrivanja izdatkov preventivnega zdravljenja iz naslova materialnih stroškov, še zlasti če gre pri tem za utrjevanje zdravja in sposobnosti delavcev, ki opravljajo določena zdravju škodljiva dela.

Na osnovi pripravljene analize preventivnega zdravljenja v letu 1986 in ugotovljenih pomanjkljivosti s tem v zvezi je komisija za družbeni standard in kadrovske socialno politiko dne 6.2.1987 sprejela sklep, da je takoj potrebno pričeti s pripravo ustreznih pogodb s posameznimi zdravilišči, kakor tudi s pravočasno zagotovitvijo potrebnih finančnih sredstev za izvedbo preventivnega zdravljenja v letu 1987.

Zaradi pravočasnih priprav za izvedbo preventivnega zdravljenja v letošnjem letu so bili delavci kombinata že obveščeni o možnostih in pogojih za vpis in koriščenje zdravljenja v naravnih zdraviliščih (okrožnica šte. 12/87), potekajo pa tudi že prvi razgovori s predstavniki zdravilišč o kasnejšem sklepanju ustreznih pogodb.

Anton Hančič

Strojniki Roman Rancinger v jami Ojstro.

Ekskurzija aktiva invalidov DO TET v DO IPOZ

V januarju 1987 smo izvedli strokovno ekskurzijo in obenem tudi tovariško srečanje aktivov delovnih invalidov DO TET in DO IPOZ.

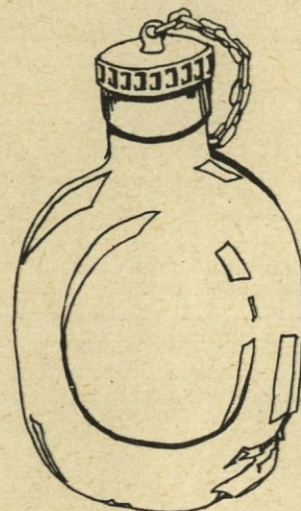
Naš izvršilni odbor aktiva je povabil na to ekskurzijo oziroma srečanje dva predstavnika izvršilnega odbora društva invalidov Trbovlje, ki sta se srečanja tudi udeležila.

Skupaj s predstavnicami aktiva invalidov IPOZ in strokovno delavko, ki nas je vodila po obratu proizvodnje smo si ogledali povsem nove prostore kolektiva IPOZ, kakor tudi njihovo proizvodnjo. Kolektiv, ki nam ga je prav tako predstavila, uspešno prodaja svoje proizvode doma in na tujem.

Po ogledu proizvodnih prostorov smo šli še v njihov obrat družbene prehrane, kjer so nas postregli. Ob kavici in soku smo se pogovarjali o njihovem aktivu, njihovem delovanju, reševanju problemov in zaposlovanju, prekvalifikacijah oziroma premestitvah na druga, lažja delovna mesta, primerna za invalide.

Ob zaključku je bila izražena želja, da bi se še naprej odvijala taka ali podobna srečanja med aktivni invalidov. Le na tak način se spoznavamo med seboj in izmenjavamo izkušnje med aktivni invalidov.

Izvršilni odbor aktiva invalidov
DO TET

20

Delovanje društva invalidov Hrastnik v letu 1986-1987

Naše društvo organizira zaradi stabilizacijskih ukrepov in zaradi finančnih težav letne konference vsako drugo leto. Ker so delovni invalidi kakor tudi TOZD rudnika Hrastnik zaradi tega slabše seznanjeni z delovanjem društva, želim v tem članku to prikazati v kratkem obsegu.

Moramo povedati, da smo v omenjenem obdobju zelo dobro delali, saj smo izvedli tri izlete s športnimi tekmovanji, katerih se je udeležilo 149 delovnih invalidov. Na letovanje oziroma na zdravljenje v Čateške Toplice smo poslali osem delovnih invalidov, nekaterim pa smo sofinancirali zdravljenje v drugih zdraviliščih.

Za novo leto 1986 in 1987 smo oddarili osemdeset invalidov, predvsem tistih, ki so socialno ogroženi in težje invalide, ki so vezani na invalidski voziček, ali pa so drugače nepokretni. Za to humanu akcijo smo namenili 200.000.— dinarjev, večje število invalidov smo tudi poslali na rekreativno — zdraviliščno kopanje v zdravilišče Laško. Prikazal sem najbolj pomembne akcije, bilo pa je še več manjših, katerih pa v tem kratkem članku ne moremo objaviti.

Ob tej priliki se želimo najlepše zahvaliti tozdu rudnika Hrastnik oziroma delavskemu svetu za denarno pomoč, ki nam jo je dodelil v lanskem letu, saj brez pomoči delovnih organizacij Hrastnika ne bi bilo mogoče izvajati takšnega obsežnega programa. To nam daje tudi pobudo za nadaljnje delo in prijeten občutek, da še nismo popolnoma pozabljeni od sredin, kjer smo tudi mi nekoč ustvarjali, nekateri pa ustvarjajo še danes. Hvala!

Foto: B. Klančar

Mirko Pokelšek

SAMOUPRAVNI ORGANI, DPO, DELEGACIJE

Pobuda družbenega pravobranilca Trbovlje

Družbeni pravobranilec samoupravljanja Trbovlje (v nadaljevanju besedila DPS) je pri spremljanju izvajanja samoupravnih splošnih aktov s področja delovnih razmerij v SOZD REK Edvarda Kardelja ugotovil določene nepravilnosti in nedoslednosti. Te se nanašajo zlasti na določbe, s katerimi se določajo pravice delavcev do odmere izrabe in obračunavanja nadomestila za čas koriščenja letnega dopusta (gre za izplačana nadomestila za čas koriščenja letnega dopusta na prosto soboto) in na uveljavljanje in priznavanje pravic delavcev, ki občasno delajo pri delih in nalogah, na katerih se priznava zavarovalna doba s povečanjem. V zvezi s temi nepravilnostmi je družbeni pravobranilec samoupravljanja zahteval od strokovnih služb SOZD celovito informacijo, iz katere je bilo razvidno, da se po temeljnih organizacijah in delovnih skupnostih v SOZD koriščenje in obračunavanje letnega dopusta na prosto soboto različno izvaja, in to nezakonito, in da obstajajo določene pomanjkljivosti pri vodenju evidence opravljenih jamskih delavnikov za tiste delavce TOZD in DS, ki niso stalno razporejeni na dela in naloge v jami.

Po ugotovitvah dejanskega stanja je DPS dne 23.11.1986 posredoval na delavski svet SOZD REK EK pobudo za obravnavanje ter odpravo teh nedoslednosti in nepravilnosti s tem, da delavski svet SOZD sprejme obvezna stališča za samoupravne organe TOZD in delovnih skupnosti ter za njihove poslovodne organe, ki so na tej podlagi v okviru svojih pristojnosti dolžni sprejeti vse potrebne ukrepe za zakonito uveljavljanje samoupravnih splošnih aktov s področja delovnih razmerij ter s tem v zvezi tudi pričeti postopke za njihovo dopolnitev.

Pobuda, kot je omenjeno že zgoraj, in ki je utemeljena, se nanaša na več zadev, in sicer:

- na dodatni dopust za opravljeno delo v jami za delavce, ki niso stalno razporejeni na dela v jami,
- na delitev letnega dopusta na dva ali več delov,
- na koriščenje in obračunavanje dopusta na proste sobote,
- na koriščenje dopusta nad 12 delovnih dni do konca februarja naslednjega leta,
- na nadomestilo OD za čas koriščenja letnega dopusta,
- na evidenco delovnih in opravljenih ur v jami za delavce, ki niso stalno razporejeni na dela v jami.

Pobudo je v celoti že obravnavala skupina pravilnikov SOZD in poslovodni odbor SOZD v razširjeni sestavi in posameznih navedenih točkah že zavzela določena stališča, ki so:

Pobuda glede obravnavane točke je utemeljena. Medtem ko imajo po dosedanjih določilih pravilnika o delovnih razmerjih pravico do dodatnih štirih dni dopusta le delavci, ki delajo na beneficiranih delovnih mestih, se predlaga, da se število dni dodatnega dopusta sorazmerno poveča glede na dejansko opravljeni delovni čas v jami, in sicer

od 10 do 20 % opravljenega dela v jami	1 dan,
od 21 do 30 % opravljenega dela v jami	2 dni,
od 31 do 50 % opravljenega dela v jami	3 dni,
nad 50 % opravljenega dela v jami	4 dni.

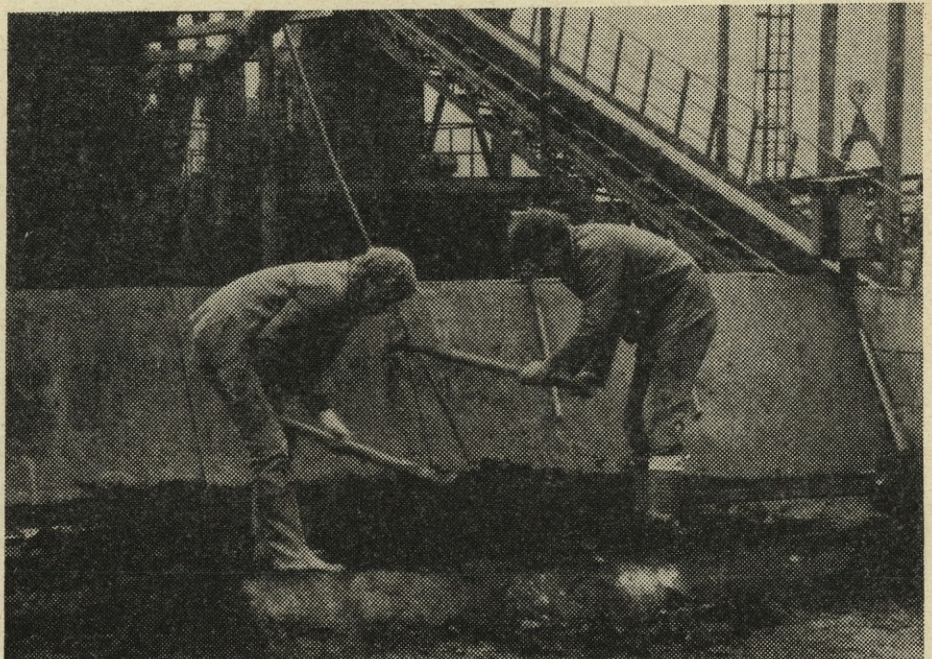
V tem smislu se dopolnijo pravilniki o delovnih razmerjih TOZD in DS, uvede pa se tudi natančna evidenca opravljenih jamskih delavnikov.

Pobuda glede opredelitve primerov, v katerih se letni dopust lahko deli na dva ali več delov naj se po stališču skupine ne bi osvojila. Dosedanja opredelitev v pravilnikih, ko se dopust praviloma koristi v nepretrganem trajanju na željo delavcev in v skladu z delovnimi in proizvodnimi nalogami, pa v dveh ali več delih ustreza specifičnosti proizvodnega procesa v rud-

nikih in TET in ker je treba vztrajati pri namenu dopusta, t. j. obnovitev delovnih in psihofizičnih sposobnosti, kar pa se z drobljenjem dopusta ne doseže.

Temeljne organizacije oziroma delovne skupnosti v SOZD določilo zakona o delovnih razmerjih kakor tudi svojih pravilnikov, da se pri uvedenem 5-dnevem delovnem tednu proste sobote glede uveljavljanja pravic delavcev iz dela (letni dopust ipd) štejejo kot delovni dan, izvajajo različno. Nekatere od planiranega števila dni LD odbijejo odgovarjajoče število sobot in jih plačajo, druge pri vsakokratnem koriščenju LD na petek vštejejo in obračunajo tudi proste sobote, tretji prostih sobot sploh ne vštevajo v letni dopust. Nobeden od naštetih načinov pa ni pravilen, oziroma zakonit in predstavlja prekoračitev določenega 42-urnega tednika, na kar so strokovne službe že večkrat opozarjale in poskušale vzpostaviti zakonito stanje, kar pa do sedaj še niso uspele.

Izhajajoč iz zakonske določbe, da se dopust praviloma koristi v nepretrganem času, in da traja delovni teden 42 ur oziroma 7 ur na dan, se dopust praviloma koristi 7 ur na dan oziroma 6 dni po 7 ur na teden. Glede na uvedeni 5-dnevni delovni teden oziroma 8-urni delovni dan, kjer se proste sobote pri LD štejejo kot delovni dan, se predlaga, da se planirani

Detajl iz klasirnice Lakonca

Foto: B. Klančar

SAMOUPRAVNI ORGANI, DPO, DELEGACIJE

letni dopust, računat 7 ur dnevno, preračuna na 8-urni delovnik. Tako preračuna število dni LD se dejansko koristi.

Predlaga se, da se planirani LD po 7 ur dnevno preračuna na 8 ur dnevno po naslednjem računu:

število planiranih dni LD po 7 ur po osnovah iz pravilnika o delovnih razmerjih pomnoženo s sedem in deljeno z osem, pri čemer se ostanek od vključno 4 in nad zaokroži navzgor, manj od 4 pa navzdol, tako da znaša:

planirani LD po 7 ur dnevno

18 dni	16
19 dni	17
20 dni	18
21 dni	18
22 dni	19
23 dni	20
24 dni	21
25 dni	22
26 dni	23
27 dni	24
28 dni	25
29 dni	25
30 dni	26
31 dni	27

preračunano za koriščenje na 8 ur

32 dni	28
33 dni	29
34 dni	30
35 dni	31
36 dni	32
37 dni	32
38 dni	33
39 dni	34
40 dni	35
41 dni	36
42 dni	37
43 dni	38
44 dni	39
45 dni	39

Možno je obračunavanje LD po 7 ur dnevno, pri čemer pa zaradi drobljenja dopusta na več delov prihaja do viškov in manjkov ur, oziroma bi se v dopust lahko vštelo na leto le odgovarjajoče število sobot, tak način je dosti kompliciran in zahteva stroge oziroma natančne evidence ter dopušča možnost koriščenja dopusta po urah, kar pa je zopet nezakonito. Iz tega razloga smatramo, da je predlagani način koriščenja LD, v katerega so vštete tudi proste sobote, najenostavnejši in v skladu s predpisi.

Pobuda se v tem delu nanaša na razširitev primerov, opredeljenih v pravilnikih o delovnih razmerjih, ko je možno dopust nad 12 delovnih dni koristiti do konca februarja naslednjega leta. Pri izdelavi zadnjega osnutka sprememb in dopolnitev navedenega pravilnika so bili opredeljeni novi primeri, ko naj bi bilo možno tako koriščenje dopusta in ki jih je nare-

kovala praksa. V času javne obravnave pa so TOZD posredovale pripombo, da je širitev takih primerov neprimerna v smislu stabilizacijskih prizadevanj, kar bi povzročilo množično koriščenje dopusta na tak način. Iz teh razlogov se predlaga, da se pobuda v tem delu ne osvoji.

Ta del pobude je utemeljen in je posledica naraščajoče inflacije, ki ima za posledico precej nižji OD v času koriščenja LD. Predlaga se, da se pravilniki o delitvi OD in ČD dopolnijo v tem smislu, da v primeru, ko povpreček zadnjih treh mesecev, ki je osnova za izračun nadomestila v času koriščenja LD, ne dosega normalnega OD. Tedaj naj se dopust obračuna po akontacijski vrednosti OD za mesec, v katerem se dopust koristi.

Ta del pobude se nanaša na dela in naloge, ki so po zapisniku komisije iz 165. člena Statuta Skupnosti pokojninsko invalidskega zavarovanja ugotovljena kot dela in naloge, na katerih se zavarovalna doba šteje s povečanjem. DPS opozarja, da zgolj seznam teh del in nalog, ki jih je ugotovila komisija, še ni zakonita podlaga za priznavanje te pravice, in sicer za delavce, ki opravljajo dela in naloge, katerih narava in značaj zahtevata delo v jami in izven jame. Iz tega razloga DPS opozarja pristojne organe in pristojne službe na njihove obveznosti za vodenje ustreznih evidenc.

Pobuda je v tem delu utemeljena. Nujna je uvedba evidence dejansko opravljenih ur v jami, kar zahteva tudi Skupnost pokojninskega in invalidskega zavarovanja v SRS. Komisija SPIZ-a, ki je v SOZD REK EK ugotavljala beneficirana dela in naloge, je zapisniško postavila zahtevo, da posamezni TOZD oziroma DO v delovnih knjigah vzpostavijo evidenco o urni prisotnosti delavcev na delih in nalogah v jami in na delih in nalogah izven jame. Na osnovi te evidence bo DO za posamezne delavce ugotavljala, ali izpolnjujejo pogoje za štetje zavarovalne dobe s povečanjem, to je, ali so prisotni na delih v jami nad polovico delovnega časa v posameznem koledarskem letu. V ta namen je potrebno zadolžiti delavce, ki bodo skrbeli za točnost takih evidenc, in ki bodo s tem v zvezi tudi disciplinsko odgovorni.

Da bi se to izvajalo, se predlaga, da se za delavce, ki niso stalno razporejeni na dela v jami, uvedejo posebni nalogi za odhod v jamo, iz katerih bo razviden tudi datum in ura odhoda v jamo ter ura izhoda iz jame, kar na mestu samem kontrolira in vpiše za to odgovorni oziroma pooblaščen delavec — lampist. Na podlagi takih potrjenih pisnih nalogov se opravi tekoče evidentiranje opravljenih jamskih delavnikov oziroma ur v "šitni knjigi", ki bo služila kot osnova za priznavanje vseh dodatnih pravic iz naslova dela v jami (jamski dodatek, benefikacija, dopust).

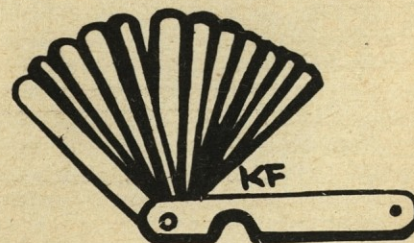
Pobudo DPS in zgoraj navedene predloge rešitev po posameznih točkah je po predhodnih razpravah v temeljnih središčih že obravnaval delavski svet sestavljene organizacije na seji dne 29.1.1987, na kateri je bil navzoč tudi družbeni pravobranilec samoupravljanja Trbovlje. Le-ta je delegatom še podrobneje obrazložil posamezne dele pobude in razloge, zaradi katerih je do pobude prišlo. Po precej živahni razpravi je delavski svet sprejel naslednji sklep.

Delavski svet SOZD REK EK sprejema pobudo družbenega pravobranilca samoupravljanja Trbovlje in predloge za odpravo nekaterih nepravilnosti in nedoslednosti pri izvajanju samoupravnih splošnih aktov s področja delovnih razmerij s tem, da morajo individualni poslovodni organi TOZD in DS SS poskrbeti za zakonito izvajanje določb, ki se nanašajo na koriščenje in obračunavanje letnega dopusta s posebnim ozirom na proste sobote in vodenje evidence dejansko opravljenih jamskih delavnikov za delavce, ki niso stalno razporejeni na dela in naloge v jami in to od sprejetja teh sklepov dalje. Strokovne službe SOZD predložijo v roku 1 meseca delovnim organizacijam strokovne predloge rešitev za odpravo nepravilnosti in nedoslednosti, ki jih v svoji pobudi zahteva družbeni pravobranilec samoupravljanja Trbovlje.

Na podlagi sprejetega sklepa bodo strokovne službe delovnim organizacijam posredovale predloge rešitev, ki pa v svojem bistvu ne bodo odstopale od predlogov, ki jih je obravnaval delavski svet SOZD. Predlagana stališča, navedena po posameznih točkah, pobude, pomenijo odpravo nepravilnosti in nedoslednosti in istočasno vzpostavitev zakonitega stanja na področju izvajanja določil pravilnikov o delovnih razmerjih.

Pri pripravi stališč so bila upoštevana zakonska določila, specifičnost proizvodnega procesa in medsebojnih razmerij v SOZD REK Edvarda Kardelja, kakor tudi prizadevanja za čimvečje proizvodne rezultate oziroma stabilizacijo.

Marinka Pavlič

Štafeta mladosti nekoliko drugače

O letošnjem praznovanju Štafete mladosti je bilo že veliko zapisanega in povedanega. V Sloveniji je predvideno, da bi ta manifestacija letos potekala nekoliko drugače.

Da bi izvedeli kaj več o tem, smo na razgovor povabili Zorana Tomšeta, sekretarja medobčinskega sveta ZSMS revirskih občin.

KAKO BO MO MLADI PRAZNOVALI ŠTAFETO MLADOSTI V SLOVENIJI, OD KODER JE NJEN ODHOD?

Kot je že znano, bo krenila štafeta mladosti letos iz Slovenije, in sicer s Triglavu 21. marca 1987 in jo bodo prinesli v Bohinj. Tu bo do 27. marca 1987. V tem času bodo potekale manifestacije mladih širom Slovenije pod nazivom "Teden štafete", s tem da bodo v posameznih regijah pripravili festivalne dneve.

SIMBOL ŠTAFETE MLADOSTI TOREJ NE BO POTOVAL IZ KRAJA V KRAJ?

Simbol štafete mladosti ne potuje. Predvajali ga bodo na vido projekcijah v okviru festivalnih dni po posameznih regijah.

BODO MLADI V ZASAVJU TUDI PRIPRAVILI FESTIVALNI DAN?

Da, v Trbovljah bo 24. marca potekal festivalni dan za mladince Zasavja, Posavja in Dolenjske. Udeležili se ga bodo tudi mladinci iz pobratenih mest. Organizator festivalnega dne je medobčinski svet ZSMS revirskih občin ob sodelovanju mladincev posavske in dolenjske regije. Posebna delovna skupina za pripravo festivalnega dne je sestavila program manifestacij, ki bo potekal pod delovnim naslovom "Odperta vrata delavskega doma".

IN KAKŠNA BO NJEGOVA VSEBINA?

Glede na to, da sodi Zasavje med najbolj onesnaženo področje v Sloveniji, bo vsebina festivalnega dne ekološko obarvana. Praktično bodo cel dan potekale različne prireditve, v katere se bodo vključevali mladi iz vseh področij.

Najprej se bo zvrstila igra SLG Celje "Prilika o doktorju Josefu Mengeleju", katere sporočilo je, da nihče nima pravice nikomur vzeti življenja. Gre za alternativno igro na osnovi punka.

Odpri bomo foto razstavo na temo ekologija v Zasavju. Predstavili se bodo mladi ansambli iz Zasavja, nastopili člani srednješolskega kulturnega društva.

Organizirana bo okrogla miza na temo "Ekologija v Zasavju". Na njej bodo sodelovali znanstveniki, katerih delo je tako

ali drugače povezano tudi s problematiko ekologije, predstavniki OZD, ki onesnažujejo okolje, in drugi.

V avli delavskega doma bo na festivalni dan tudi mladinski ples. V predverju delavskega doma bomo predvajali video filme na temo ekologija ob disko glasbi.

Osnovnošolci bodo risali risbe na temo ekologija, s katerimi bo okrašeno mestno jedro. Objavili bodo raziskavo ekološke skupine osnovne šole o onesnaževanju Trboveljščice. Mladi bodo izvedli več očiščevalnih akcij. Podobne aktivnosti bodo imeli tudi osnovnošolci v Hrastniku in Zagorju.

Organiziran bo tudi ekološki pohod osnovnošolcev.

TAKŠNA ŠIRINA IN PESTROST PRIREDITEV BO ZAHTEVALA NAJBOLJŠO TUDI VEČJA SREDSTVA? KAKO JE Z NJIMI?

Po prvih ocenah bo potrebnih približno 2,3 milijona dinarjev, kar za številne manifestacije ni veliko. Največji del sredstev bo zagotovila republiška konferenca, nekaj pa občinska konferenca ZSMS Trbovlje iz sredstev servisa za zaposlovanje študentov, učencev in dijakov.

ZAKAJ SO SE MLADI IZ SLOVENIJE LETOS ODLOČILI ZA DRUGAČEN NAČIN PRAZNOVANJA ŠTAFETE MLADOSTI?

Dosedanja oblika, ko štafeta potuje, se nam je zdela neustrezna, poleg tega bomo na ta način tudi pocenili praznovanje.

Žal v drugih republikah ostajajo mladi še pri že ukoreninjeni obliki praznovanja.

Hvala za pogovor in čimveč uspeha pri pripravi in izvedbi festivalnega dne ob praznovanju dneva mladosti.

Božo Marot

Obratni prostori na Dolu.

Foto: B. Klančar

SAMOUPRAVNI ORGANI, DPO, DELEGACIJE

Kako uresničujemo sklepe akcijske konference ZK SOZD

Prepočasno uveljavljanje sprejetih sklepov in stališč akcijske konference ZK SOZD in DO v praksi ne kaže zadovoljive akcijske učinkovitosti komunistov v minulem obdobju. Seveda pa to velja za nekatere člane ZK, ki delajo pod vplivom vodilnih delavcev, katerim očitno trenutno stanje organiziranosti ustreza in nimajo interesa za boljšo in učinkovito organiziranost.

Trenutno v DO RGD poteka akcija za sklic sestankov OO ZK, za tiste osnovne organizacije, ki sestankov še niso imele. Vse OOK bodo na sestankih obravnavale in sprejele lastne programe dela za leto 1987, obravnavale bodo sanacijske programe za pokrivanje izgube v letu 1986, odpravo motenj pri poslovanju ter realizacijo sklepov AK ZK SOZD v letu 1987.

Zveza komunistov se mora zavzemati za skupno politiko doseganja začrtanih nalog, kot so: boljša samoupravna organiziranost TOZD v DO in SOZD, prizadevanja komunistov za izboljšanje produktivnosti dela, maksimalno izkoriščenost delovnega časa in zniževanje materialnih stroškov v proizvodnji ter sprotno posodabljanje proizvodnih kapacitet.

V DO RGD je izdelan program aktivnosti za učinkovito in uspešno poslovanje DO RGD, ki je izdelan na osnovi sprejetih stališč in sklepov AK ZK SOZD REK EK. Na osnovi skupno izdelanega programa morajo TOZD izdelati lastne programe in za izvedbo teh določiti roke in nosilce nalog.

V tako široko zastavljeno akcijo se morajo aktivno vključiti vse družbenopolitične organizacije, samoupravni organi in vsi vodilni in vodstveni delavci. Delo Zveze komunistov mora z novo organiziranostjo potekati bolj učinkovito kot v minullem obdobju in je treba prenehati s takšno prakso, da sprejeta stališča in sklepi ostanejo le na papirju.

Nujno potrebno bo zaostri disciplinsko odgovornost zoper neaktivne člane ZK, še posebej sekretarjev OOK, ki s svojo neaktivnostjo zavirajo oziroma slabijo moč ZK in njeno vlogo pri uveljavljanju samoupravnega socialističnega sistema.

Le ob splošni angažiranosti slehernega komunista in zaposlenega delavca bi bilo možno realizirati začrtane naloge v določenem obdobju.

Jurij Gotal

Zagorska mladina si želi svojo brigado

Kljub krizi mladinskega prostovoljnega dela (seveda ne le mladinskega) smo se zagorski mladinci odločili za ustanovitev svoje brigade. Izhajali smo iz spoznanja, da je interes mladih za takšno preživljanje počitnic vendarle velik. Na akciji, ki smo jo lani pripravili v Borjah, se je namreč zbralo kar 63 brigadirjev. Zbralo in delalo. Slednje navkljub predlogu vodstva akcije, da se zaradi nemogočega vremena akcija prestavi.

Letos bomo torej spet imeli brigado Franc Farčnik, ki je bila ustanovljena pred desetimi leti. Ognjeni krst je prestala na republiški akciji Goričko 77. Najvišja priznanja akcij je nato prejela v Kožbani, Skopju, Deliblatski peščari. Na zvezni akciji Titograd'81 pa je bila kandidat tudi za najvišje zvezno priznanje Veljko Vlahovič. Naslednje leto je bila brigada še popolna, a manj uspešna. Na akcijo Plitvice'83 pa je brigada že odšla nepopolna in je imela zaradi tega kup problemov z vodstvom akcije. Naslednje leto na akciji Posočje je bila brigada vendarle zopet popolna. Istra'85 pa pomeni konec brigade Franc Farčnik. Lani smo se vključili v skupno brigado Miha Marinko in odšli na akcijo Trebče. Brigada je bila slabo sestavljena, vodstvo brigade kot tudi vodstvo akcije pa slabo usposobljeno. Tudi zato bomo poskusili še enkrat.

Največjo pozornost bomo namenili propagandi. Začeli bomo tudi z evidentiranjem brigadirjev. Praksa prejšnjih let, ko smo maja iskali julijske brigadirje, je bila nujno neuspešna.

Brigada bo sodelovala na akciji Slovenske Gorice. Naselje brigadirjev bo v dijaškem domu sredi Ptuja. Akcija je, poleg Istre, med najbolj priljubljenimi. Delo je le dopoldansko, za popoldanske aktivnosti pa je veliko možnosti. Ob dijaškem domu je namreč velik športni center, možno je kopanje v Ptujskih Toplicah, izleti na Pohorje, ogledi Maribora. Delovalo bo veliko krožkov — od računalniškega do tečaja cestno prometnih predpisov. V vsaki izmeni bo tudi organizirano srečanje vseh slovenskih akcij.

Poleg brigade Franca Farčnika se lahko vključite tudi v brigado Miha Marinko, ki bo šla na republiško akcijo Rogla '87. Pionirska brigada Rdeči revirji pa bo delala v Brkinih.

Da ne bomo ponavljali starih napak, predprijavnico objavljamo že tokrat. To nam bo omogočilo kakovostno predpravo brigade in možnost, da vam ob morebitnih težavah (v delovni organizaciji, šoli, doma ...) omogočimo udeležbo na akciji.

Center za mladinsko prostovoljno delo

Letošnja zima je bila huda, pa kratka.

Foto: Anton Bregant

INOVACIJE, INOVATORJI

Izboljšujem, da bi olajšal delo

Pogovor z inovatorjem MIHOM ZELIČEM iz TOZD RRP Senovo

Miha Zelič dela kot strugar in rezkar v remontni delavnici rudnika rjavega premoga Senovo sedem let. Je avtor nekaj tehničnih izboljšav.

Kje ste delali, preden ste prišli k rudniku?

Pri rudniku Senovo sem se leta 1960 izučil za strugarja in delal še dve leti. Potem sem se zaposlil kot strugar na TSŠ Krško. V tem času sem bil poslan na izpopolnjevanje v Iskro Ljubljana, kjer sem pridobil precej znanja o orodjarstvu. Izpopolnjeval sem se tudi v IMV Novo mesto, in sicer v smeri toplotne obdelave materialov.

Ko sem bil zaposlen na TSŠ Krško, sem poučeval tudi prekvalifikacijo in priučitev rudarjev za kovinsko stroko. Po osemnajstih letih sem se vrnil k rudniku Senovo.

Katere so vaše najpomembnejše tehnične izboljšave?

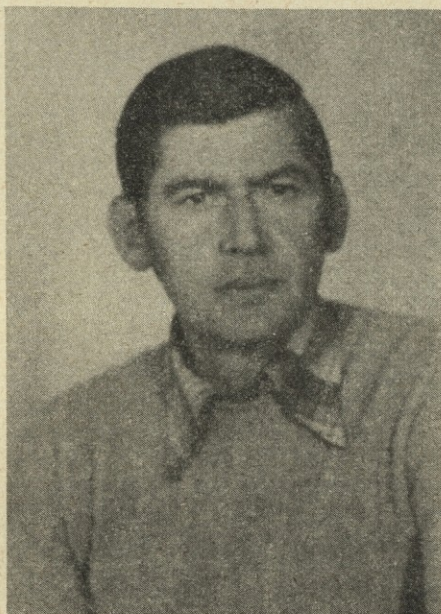
Kar nekaj jih je. Najprej bi omenil hidravlično stiskalnico, ki služi za potrebe v remontni delavnici. Na obratu se je pokazala potreba po njej in izdelal sem jo. Pnevmatski ventil za krmiljenje mehanizma pri odpiranju ustnikov za presip premoga iz šipk in bunkerjev je naslednji. Njegove prednosti so predvsem v tem, da je glede na kapaciteto, ki jo ima, precej miniaturen in je enostaven za rokovanje. Omenil bi še priključek za rezkalni stroj, ki omogoča izdelavo daljših zobatih letev.

Kakšna je po vašem mnenju klima za inovatorje?

Predvsem preveč časa preteče od ideje do uporabe tehnične izboljšave v delovnem procesu. Strokovne komisije predolgo ocenjujejo posamezne prispevke in dostikrat se še srečaš z mnenjem "češ kaj bi delali drugače, ko pa smo dvajset let delali tako in je bilo vse v redu". Več posluha bi morali za ustvarjanje imeti vodilni delavci. Na žalost je ustvarjalnost še precej anonimna stvar posameznikov, o katerih širši krog ljudi ve le malo.

In kako jo izboljšati?

Predvsem bi moral vsak delavec na delovnem mestu stalno razmišljati o problemih, ki se pojavljajo v delovnem procesu. Razmišljati pa tudi, kako jih rešiti. Seveda so sestavni del tega tudi strokovni in vodilni delavci. Največ je vredno, da delo steče, kot je treba. Potem so tu moralna priznanja in nazadnje nagrade. Večkrat se pogovarjam z znancom inovator-

Miha Zelič, inovator iz TOZD rudnika Senovo

jem iz Železarne Ravne na Koroškem, kjer imajo zelo razvito inovacijsko dejavnost in del osebnega dohodka izhaja tudi iz inovacijskega dohodka. Glede na to, da je idej med sodelavci polno, bi kazalo tudi pri nas podobno urediti.

Več bi morali narediti za popularizacijo inovacijske dejavnosti in lahko bi npr. v naše glasilo SREČNO objavili posamezne izboljšave.

Zakaj razrešujete tehnične in tehnološke probleme? S tem izboljšujete delovni proces?

Izboljšujem, da bi olajšal delo sebi in sodelavcem.

Ste prejeli za svoje ustvarjalno delo kakšno priznanje, materialno nadomestilo?

Leta 1985 sem prejel plaketo s srebrnim znakom SOZD REK EK, materialnih nadomestil pa nisem nikoli uveljavljal.

Imate v glavi kakšno novo tehnično rešitev?

Imam. Delam na rezkarju, ki naj bi omogočil hitrejšo izdelavo zobnika kot pri normalnem postopku.

In vaš prosti čas?

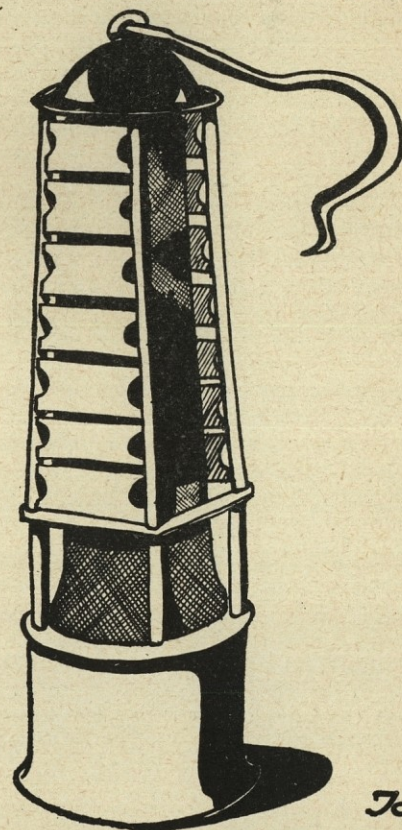
Preživim ga v glavnem ob stružnici, ki jo imam doma v Senovem. Dosti idej, ki

se mi porodijo, preizkusim najprej doma. Hodim tudi na skupščino raziskovalne skupnosti. Včasih sem se ukvarjal s športom, predvsem namiznim tenisom in bil v dramski sekciji, sedaj ne več.

Po pogovoru z Mihom Zeličem sem spoznal, da ga sodelavci dobro poznajo, saj popolnoma drži obrazložitev, ki so jo dali k predlogu, da se mu podeli plaketa s srebrnim znakom SOZD REK EK za doseganje nadpovprečnih rezultatov. Zapisali so: "Odlikujeta ga visoka strokovna raven in delovna disciplina, na osnovi katerih je razvil mnoge tehnične in tehnološke probleme pri vzdrževanju rudarske mehanizacije in opreme. Za svoje predloge in izboljšave, zaradi svoje skromnosti ni nikoli uveljavljal materialnih nadomestil."

Ugotovila sva, da to najino prvo srečanje ne bo tudi zadnje, saj je Miha Zelič tudi predsednik komisije za inovacije v našem kombinatu. V sklepe akcijske konference ZK pa smo zapisali, da bomo v letu 1987 vzpostavili učinkovitejši sistem inovacijske dejavnosti.

Božo Marot

Ja

ENERGETIKA

Energija in ekologija

Decembra 1986 je Jugoslovanski komite Svetovne konference za energijo na tridnevnem posvetovanju o energetiki in ekologiji ugotovil, da je treba v gospodarski sistem, ekonomsko in energetske politiko vgraditi ustrezne rešitve, katerih izvedba bi v praksi pomenila korak k ohranitvi človekovega okolja in preprečitvi nadaljnjega poslabšanja situacije. Udeleženci so ugotovili, da je treba začeti resno razpravo o tem, t. j. na temo — energija in ekologija. Predstavniki "čiste" ekologije terjajo največjo možno zaščito zraka, vode in zemlje. Skupno so sprejeli stališče, da je treba v najkrajšem možnem roku konkretno izvesti ukrepe, ki jih predvideva Družbeni dogovor o elementih skupne politike in temeljnih kriterijev za zaščito in izboljšanje človekovega okolja v Jugoslaviji. Pričakujejo, da bo to delo kmalu končano v Skupščini Jugoslavije. Nujno je, tako so sklenili udeleženci posvetovanja, da se vsi razvojni načrti, predvsem tudi energetike, podvržejo kritični analizi s stališča njenega vpliva na kakovost življenja in da temu ustrezno pride do nujnih sprememb. Vse predpise o zaščiti človekovega okolja, ki se nanašajo na vodo, zrak itd. je treba uskladiti med republikami in pokrajinama. Tako bi izpolnili obveznosti naše države do podpisanih mednarodnih konvencij.

Prodaja obveznic za elektrogospodarstvo

Po novoletnih praznikih 1987 je začela beograjska Invest—banka skupno z beograjskim elektrogospodarstvom prodajati obveznice. To je ena najstarejših oblik vrednostnih papirjev, pa tudi preprosta. Te oblike doslej pri nas nismo dovolj poznali. V prodaji je za 10 milijard dinarjev obveznic. S temi sredstvi nameravajo graditi elektrogospodarske objekte v Srbiji, za katere primanjkuje denarja. Banka daje za kupljene obveznice za naše prilike izredno dobre obresti, saj so skoraj dvakrat višje od tistih, ki jih trenutno obračunavajo banke za dinarske depozite. Tako imenovana diskontna obrestna mera, po kateri banke izplačujejo obresti na trimesečno vezavo oziroma trimesečne depozite, je trenutno 39,69 %, elektrogospodarstvo Beograda pa je ponudilo 68 %. Ali tudi drugače; letna obrestna mera z trimesečno vezavo v bankah znaša 46 %, beograjsko elektrogospodarstvo pa daje kupcem teh obveznic 86 %. Če bo inflacija večja, kot znaša ponujena obrestna mera, bo kupec nekaj "izgubil", če pa bo inflacija manjša, pa bo kupec "dobil". V tem primeru gre za določeno novost, da si nek investitor zagotovi sredstva z izdajo denarnih obveznic in s tem likvidnostnih sredstev. Tudi Madžari in Kitajci so nekaj podobnega že izvedli, zato tak promet z vrednostnimi papirji ni le kaka kapitalistična posebnost.

Rударstvo in energetika doma in po svetu

Racionalna poraba energije

Institut Jožef Štefan iz Ljubljane je ustanovil novo delovno organizacijo "Industrijska energetika". Temeljna naloga te nove organizacije je, da izdelava sistem za racionalno porabo električne in toplotne energije. Gre za hitrejšo prenašanje znanja iz raziskovalnih ustanov v prakso, racionalno porabo energije in hitrejšo prestrukturiranje gospodarstva. Predvidevajo, da bo kolektiv pet let deloval kot delovna organizacija v ustanavljanju. Več kot polovico sredstev bo prispeval ustanovitelj, t. j. institut. Ostala sredstva bo prispevala Ljubljanska banka, manjši del pa občina Domžale, kjer bo sedež nove delovne organizacije. Z letošnjim novim letom je nova organizacija zaposlila tri delavce, čez pet let jih bo štela že 40. Pričakujejo, da bo nova delovna organizacija v celoti izpolnila pričakovanja in da bodo doseženi cilji v pogledu zmanjševanja porabe električne in toplotne energije. Računajo, da bi lahko ponekod prihranili tudi do 25 % enegije.

Energije v letu 1987 bo dovolj

Po sprejeti energetske bilanci za letošnje leto naj bi bilo za potrebe naše države vse leto dovolj energije vseh vrst. Po besedah predsednika Zveznega komiteja za energetiko in industrijo dr. Andreja Ocvirka naj bi se tudi v bodoče v prvi vrsti naslanjali na domače vire energije. Poseben poudarek je bil dan proizvodnji oziroma porabi premoga. V letu 1987 bo znašala brutto poraba električne energije 82 milijard kWh, t. j. za 4,9 % več kot lani. Proizvodnja premoga bo znašala 76,2 milijona ton, kar bo za 8,8 % več kot lani. Ocenjeno je, da naj bi 15,445 milijona ton naftnih derivatov pokrilo vse potrebe. Kupcem bo dobavljeno 9,9 % več tekočih goriv kot lani. Porabljenih bo tudi 7,9 milijarde m³ plina, kar znaša kar 13,3 % več kot lani. Zagotovljenih bo tudi tri milijone ton premoga za koksanje, kar je za 0,6 % več kot leta 1986.

Predsednik Zveznega komiteja za energetiko in industrijo pa je ob tej priliki povedal tudi to, da bo težišče njihovega prizadevanja v letošnjem letu na racionalni porabi energije. Kot je znano, je Jugoslavija na enem zadnjih mest po proizvodnji energije v Evropi, naša industrija pa na enoto proizvoda porabi znatno več premoga, tekočih goriv, plina in električne toka kakor razvite države. Mnogo večjo pozornost bodo namenili tudi zalogam energetskega virov — premogu, vodi. Za primer je navedel lansko leto, ko smo poleg izjemno ugodnega hidrološkega leta (bilo je mnogo padavin od januarja do julija), pričakali jesen z razmeroma izpraznjenimi akumulacijskimi jezera.

V Sovjetski zvezi prva sončna elektrarna

Pred kratkim so v Sovjetski zvezi spustili v redno obratovanje prvo električno centralo, ki jo poganja sončna energija. Postavili so jo na Krimu, kjer je letno povprečno 2320 ur sonca. Ima pet megavatov instalirane moči. Zgradili so jo z namenom, da bi si pridobili izkušnje za gradnjo bodočih sončnih elektrarn. Elektrarna ima en generator pare in 1600 baterij, ki "zbirajo" sončno energijo, da jo zatem pretvorijo v električno. V ZSSR so se odločili za izkoriščanje sončne energije, kljub temu, da imajo velike zaloge premoga, velik hidroenergetski potencial, mnogo naravnega plina, skratka energije v raznih klasičnih oblikah za vse, tudi naslednje stoletje. Sončna energija pa ima to prednost, da je "čista" in ne povzroča ekoloških problemov.

Proizvodnja elektrike pod planom

Po podatkih jugoslovanskega elektrogospodarstva — JUGEL, so hidro in termoelektrarne v Jugoslaviji izpolnile svoj proizvodni načrt v januarju letos le 96%. Proizvedli in kupcem oziroma porabnikom so dobavili 6,9 milijarde kWh električne energije. Letošnja januarska proizvodnja je bila manjša za 1,1% napram januarski lanskega leta.

Hidroelektrarne so proizvedle le 1,8 milijarde kWh elektrike. Vzroki lanskega leta skoraj štiri-mesečne suše so se odražali tudi pri januarskih dotokih vode. Proizvodnja je bila manjša v letošnjem januarju napram načrtu za ta mesec za 23,2%, napram lanskemu januarju pa za 29,4%. Akumulacijska jezera so večinoma prazna, vode so imeli le za proizvodnjo 1,5 milijarde kWh.

V zimskem času se pogosto dogaja, da takšno energetske situacije večinoma rešujejo termoelektrarne. Tako se je dogodilo tudi letos. V januarju so namreč proizvedle 4,1 milijarde kWh elektrike. Načrt so presegli za 4%, napram lanskemu januarju pa so proizvedli za 8,7% več elektrike. Jedrska elektrarna Krško je proizvedla 400 milijonov kWh ali 8,6% več elektrike, kot so predvideli z letošnjim načrtom, vendar pa za 4,7% manj kot v lanskem januarju.

Omeniti je treba, da je bilo januarja uvoženo 400 milijonov kWh, izvožene pa le manjše količine električne energije. Situacija v pogledu oskrbe z električno energijo pa se je februarja izboljšala, potem ko je prišlo zaradi višjih temperatur do topljenja velikih količin snega, ki je zapadel januarja.

T.L.

KULTURA, JUBILEJI, PRIZNANJA

Magda Hribernik

Na kratko nam predstavite svoje delo.

Pri rudniku Hrastnik združujem delo 24 let. Zadnjih devet let sem razporejena na vodenje splošnega oddelka in izvajanje tajniških opravil.

Ste zadovoljni z delom?

Svoje delo opravljam z zadovoljstvom, čeprav je večkrat tudi naporno. Zato me še toliko bolj boli dejstvo, da nas, administrativne delavce, večina ljudi vidi le skozi skodelico kave.

Kje je mesto ženske v našem kombinatorju?

Imeti bi morale čelado, jamsko svetilko in gumijaste škornje. Pa bi se še našel kdo, ki bi trdil "baba je baba, najboljša je slaba".

Magda Hribernik

Je po vašem mnenju še vedno ženska zgolj le delavka, mati in gospodinja, ali še kaj več?

Osnovno poslanstvo ženske naj bi bilo materinstvo. Mati in gospodinja — to bi bilo dovolj, da bi bili obe nalogi opravljene temeljito.

Toda živeti v današnjem času, pomeni živeti hitro in dinamično. Če si na eni strani popoln, moraš na drugi popustiti in prav tu je osnovni problem, da si preveč obremenjen.

Vaš prosti čas?

Ni ga veliko, vendar dovolj za kakšna drobna "ženska opravila" za sprostitev in lepo knjigo.

Kaj vam pomeni dan žena, kako gleda-

te na praznovanje tega dneva, pa vaše tihe želje ob tem dnevu?

Dan žena mi pomeni prav toliko kot vsak dan v letu. Mislim, da bi tu morali nekaj spremeniti, saj se že leta in leta ponavlja v isti obliki. Vse tiste, ki imajo na skrbi organizacijo praznovanja (to pa so v večini moški), pa bi bilo treba spomniti, da ima leto 365 dni.

Anica Moškon, hči rudarja. Začela je delati stara 17 let v jalovišču na Reštanju in nato v Zakovu pri pridobivanju zapihovanega materiala. Nato se je zaposlila na separaciji, kjer je zbiralala kocke in kose. Naslednje leto se bo upokojila. Sedaj opravlja lažje delo pri razdeljevanju malice.

Zunaj je bilo naporno. Bile smo izpostavljene naravnim vremenskim razmeram brez zaščitnih sredstev, razen gumi škornjev. Pozimi so se zaradi mraza roke oprijemale jeklenih vozičkov. Kruh, ki smo ga prinesle za malico, je zmrznil. Sedaj je mnogo bolje, pa so ljudje manj zadovoljni.

Imam pet otrok in se nisem mogla vključiti v samoupravo. V sedanjem času se laže boj doseže kot včasih, ko so imeli glavno besedo samo nadrejeni. Vsi sklepi in podobne stvari so razobešene na deskah. Mislim, da danes ženska lahko deluje v vseh organih upravljanja in družbenopolitičnih organizacijah. Plačane smo po izobrazbi.

Delo, ki sem ga opravljala v začetku zaposlitve, je po moji sodbi neprimerno za žensko.

Prosti čas porabim za razna opravila, ostalo pa za vnuke in gledanje televizije.

Lepo je, da imamo svoj praznik. Vesela sem darila, ki ga podari sindikat. Želim, da bi še vnaprej praznovala vse skupaj, ne glede na to, kje katera dela in kaj dela.

Pogovor z delavko Blažič Marijo, čistilko v samskem domu rudnika Kanižarica ob 8. marcu, dnevu žena.

Marija Blažič je prijazna ženska. Takoj je bila pripravljena za razgovor, ki sva ga opravila kar v sobi samskega doma, saj je Marija že 15 let čistilka v tem objektu. Da sem za razgovor izbral prav njo, ni naključje, saj bo letos odšla v zaslužni pokoj.

Čistilka v samskem domu sem že od prvega dneva, kar sem prišla na Rudnik Kanižarica. Čistim in pospravljam sobe stanovalcev ter ostale skupne prostore v samskem domu. Z delom sem zadovoljna, tudi s stanovalci nimam posebnih težav, saj me kot starejšo žensko spoštujejo. No, včasih že pride do kakšne grde besede, vendar se zaradi tega ne razburjam.

Ob dnevu žena

Delovni pogoji so se zadnja leta precej izboljšali, saj je samski dom adaptiran in ni potrebno več ribati tal kot sem jih včasih. To je bilo najtežje delo. Pa je bilo delo vedno opravljeno. Menim, da smo ženske v času po vojni le dobile tisto mesto, ki nam pripada.

Ženske so v vseh samoupravnih organih. Tudi delovna mesta, ki so bila včasih "moška" sedaj uspešno opravljajo ženske. Rudnik je pretežno moški kolektiv, vendar kot ženska se počutim enakopravno, saj svoje delo opravi vestno in pošteno.

Na vprašanje, kaj dela v prostem času, se Blažičeva nasmeje in pravi: Prostega časa kot nekateri drugi pa sploh nimam. Doma je treba opraviti obilico gospodinj-skih del. No zdaj pozimi je malo bolje, ko ni treba delati na njivi, spomladi pa bo treba pridno poprijeti.

Osmi marec ponavadi prebijem na delu. Posebno ga ne praznujem, udeležim se le proslave, ki jo pripravijo na rudniku za vse ženske.

Posebnih želja ob dnevu žena nimam, želim si le, da bi bili v družini zdravi. Če bo zdravje, ostalo pride samo, se pristrčno nasmeje in nadaljuje z delom.

Ljudmila Horvat, rojena 16.8.1941 v Trbovljah, zaposlena v TOZD Separacija premoga Trbovlje na delovnih opravilih in nalogah — tehtanje deputatnega premoga. Skupna delovna doba je 29 let.

Ljudmila Horvat je od samega začetka zaposlena v TOZD Separacija premoga Trbovlje in je opravljala vrsto najrazličnejših del in nalog od zbiralke premoga, strežaja transportne mehanizacije, pralke premoga v usedlinskih strojih in je zadnjih deset let na odgovornih nalogah — tehtanje deputatnega premoga. To delovno opravilo je sestavljeno iz več zahtevnih in odgovornih nalog, kot so vodenje točne evidence oddanega premoga, tehtanje in nakladanje deputatnega premoga ter tehtanje vsega premoga, ki je pripeljan z dnevnih kopov.

S samim delom je zadovoljna, največ težav pa predstavljajo stranke, ki bi želele vse naenkrat dobiti premog, kar pa ni mo-

KULTURA, JUBILEJI, PRIZNANJA

žno. Zato bi morale biti bolj razumne in skladno z možnostmi počakati na vrstni red za prejem premoga. Njena želja je, da bi lahko zadovoljila vsem potrebam, kar pa glede na proizvodni proces ni mogoče.

Ljudmila Horvat

Pravi, da je še vedno glavno breme skrbi in dela na ramenih matere in gospodinje, čeprav pa mora reči, da so se nekatere stvari glede enakopravnosti spremenile in izboljšale v korist žena. Kot delavke imajo večji vpliv pri odločanju in so bolj enakopravno vključene v delo samoupravnih organov in družbenopolitičnih organizacij, tako da se tudi njihovi predlogi in mišljenja upoštevajo. To pa je v precejšnji meri odvisno tudi od žena samih, v kolikšni meri se vključujejo oziroma koliko jim dopušča čas ob vseh delovnih in družinskih obveznostih za takšno aktivno delo.

—Prostega časa imam zelo malo. V pretežni večini ga namenim svoji družini, saj sem z njo zelo malo, ker se na delo vozim iz Zaloga, zato kmalu odhajam na delo in se pozno vračam.

Ta dan, 8. marec, je zame enak kot vsak drug delovni dan, le občutiti je nekoliko večjo pozornost od sodelavcev in družine. Kaj si na tiho želim tega dne? Da bi bil mir na svetu, da bi bila uspešna pri delu, razumevanje ter tovariške odnose na delu in doma, zdravja, pravi tovarišica Ljudmila.

Hedvika Omerzu

Hedvika Omerzu je sedem let servirka v obratu družbene prahrane. Doma je iz Stolovnika pri Brestanici. S svojim delom je zadovoljna.

Prav je, da praznujemo dan žena, pravi Hedvika. Sindikat nam pripravi vsako leto program, večerjo, krajšo zabavo in darila.

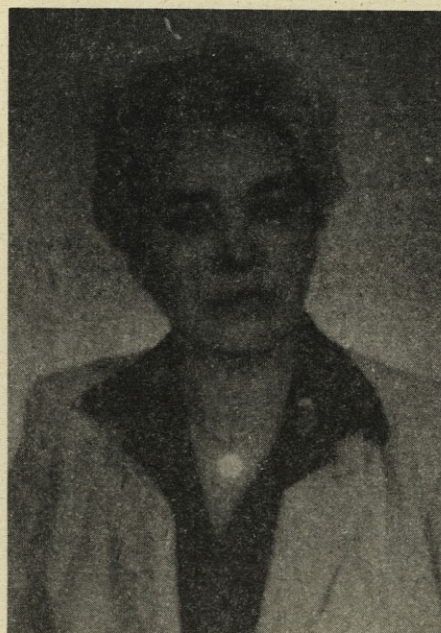
Prostega časa skoraj nimam, preživim ga v krogu svoje družine. Imam dva sinova. Delam pa tudi na kmetiji.

Nevenka Vaukan

Delam v kadrovskem oddelku. Delo je precej raznovrstno in še kar zanimivo. Ljudje, ki prihajajo v kadrovski oddelk, so zelo različni in če hočeš, da stopiš z njimi v pristen kontakt, moraš kar precej dobro poznati značaje ljudi in trenutna razpoloženja. Tako delo terja, da si zbran in da znaš prisluhniti vsem željam in zahtevam.

Z delom bi bila bolj zadovoljna, če bi bilo bolj umirjeno in večkrat manj monotono zaradi zbiranja podatkov, ki se ponavljajo. Stalno delam pod pritiskom nekakšne naglice, ker vsak, ki pride, pričakuje, da bo njegov problem takoj rešen. Razen tega so skoraj za vsa dela postavljeni kratki roki, ker zahteva po delu ni pravočasna. Čeprav sem navajena delati v takih okoliščinah (prej sem bila administratorica v tehničnem sektorju), me ta naglica in večkrat živčne zahteve vedno bolj utrujajo. Pri svojem 32-letnem delu imam smolo v tem, da sem vedno morala delati veliko in v naglici v primerjavi z drugimi delavci, ki so opravljali bolj lagodna dela in so povrh tega še bolje ocenjena. Vsa dela, ki sem jih opravljala in, jih še opravljam, so kot administrativna opravila v zadnjem času vedno bolj nekakšno nujno zlo, zato so tudi najnižje ovrednotena. Administrativnih opravil je v podjetju še veliko, zahtevajo manj napora in manj dela, pa so kljub temu ocenjena višje.

Zaradi vsega tega se mi ta nepotrebna opravila upirajo, ker pa vem, da mora tudi to delo nekdo opraviti, bi bila s tem de-

Nevenka Vaukan

lom popolnoma zadovoljna, če bi bilo v primerjavi z drugimi pošteno ovrednoteno po kvaliteti, količini in zahtevnosti dela.

Na vprašanje, koliko imam prostega časa, bi odgovorila tako: Žena je lahko vse, delavka, mati, gospodinja ali še kaj več, če si to želi in če vse to zmore. Seveda je to čisto individualno za vsako ženo, ki hoče kaj storiti za družbo in zase.

Ne morem govoriti, kakšno mesto ima ženska v kombinatu, ker razmerje drugje ne poznam. Tu, kjer delam, smo ženske napram moškim zapostavljene. Opravljamo najbolj zoprna administrativna dela, dočim moški opravljajo bolj prijetna enako zahtevna dela z manjšim tempom, so pa kljub temu bolje ocenjena.

Te razmere je verjetno možno popraviti le na ta način, da se v organe odločanja vključi več žensk, ker so na vodstvenih in vodilnih položajih praviloma moški.

Moj prosti čas je zelo skopo odmerjen. Kolikor mi ostane tega samo mojega prostega časa, ga temeljito izrabim za branje, rekreacijo, za oddih in sprostitev.

Dan žena mi ne pomeni veliko, ker je le nekakšno polovično priznanje, saj niti ni priznan za uradni praznik. Počutim se nekako ponižana, ko nam sindikat na naš predhodni namig dobrohotno organizira proslavo in določi boniteto.

Želim, da bi bil ta dan priznan za uradni praznik samo za ženske in da bi ga proslavile res delovno in primerno za današnji čas, ko že po svetu vladata lakota in vojna in je na tisoče ljudi ogroženih, saj nimajo niti najnujnejšega za svoj obstoj.

Od nasprotne strani pa pričakujem, da bi vsaj na ta dan po tistem priznala našo realno vrednost v službi, družbi in doma.

Še nekaj aforizmov na temo DAN ŽENA.

Na kratko nam predstavite svoje delo
— kafu mi draga ispeci ...

Ste zadovoljni z njim?
— za praznike spet bom doma ...

Je po vašem mnenju še vedno ženska zgolj le delavka, mati in gospodinja, ali še kaj več?
— hladilnik je moja mama, televizor je moj ata ...

Vaš prosti čas?
— vrtec ogradila bodem ...

Kje je mesto ženske v našem kombinatu?
— ja nisam kockar, ali gubim ...

Kaj vam pomeni dan žena, kako gledate na praznovanje tega dneva, pa vaše tihe želje ob tem dnevu?
— tri dni pa pol, ne gremo še domov ...

Magda Hribnik

KULTURA, JUBILEJI, PRIZNANJA

Osma obletnica smrti Edvarda Kardelja

10. februarja je minilo osem let od dneva smrti Edvarda Kardelja, velikega revolucionarja in misleca. Ob tej priliki je bila žalna komemoracija pri njegovem spomeniku pred upravno zgradbo kombinata. Zbranim je spregovoril predsednik mladinske organizacije sestavljene organizacije Lucu Dušan.

Na kratko je orisal revolucionarno delo Speransa, katerega osrednje vprašanje je bilo osvoboditev človeka, narodov in celotnega človeštva. Poudaril je tudi, da je bil Kardelj človek, ki je vedno našel oporo med delavci. Prihajal je tudi v rdeče revirje med rudarje, se vključeval v razreševanje odprtih problemov in odnesel s seboj dragocene izkušnje za svoje bogato politično delo. Naš kombinat iz teh razlogov nosi njegovo ime. Mladinska delegacija je nato položila venec pred njegov spomenik, zbrani pa so počastili spomin Speransove smrti z minuto molka.

Božo Marot

Mladinska delegacija polaga venec pred spomenik Edvarda Kardelja ob osmi obletnici njegove smrti. Foto: Anton Bregant

8. februar – slovenski kulturni praznik

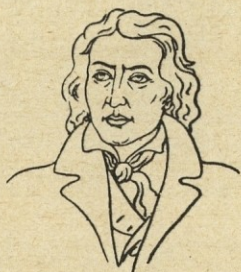
8. februarja smo praznovali kulturni praznik v spomin na našega največjega pesnika Franceta Prešerna. Za Slovence je opravil veliko zgodovinsko dejanje: s svojo poezijo je ustvaril pravo umetniško poezijo, prebil je meje provincialne poučne literature, slovenski jezik je dvignil na najvišjo umetniško raven. Spomnimo se samo ene njegovih pesmi iz Poezij, in sicer STRUNAM.

POEZIJE

Doktorja

Franceta Prešerna

Z DODATKOM

Strune, milo se glasite,
milo, pesmica, žaluj;
srca bolečine skrite
trdosrčni oznanjuj;

kak' blede mi moje lice,
kak' umira luč oči,
kak' teko iz njih solzice,
ki ljubezen jih rodi;

od želja kako zdihuje,
po nji hrepeni srce,
kak' mu je veselje tuje,
kak' od sreče nič ne ve;

kak', s seboj me vedno vleče,
koder hodi, njen obraz,
kak' obličje nje cveteče
v srcu nosim vsaki čas;

in kak' ve, ki bi nje hvalo
rade pele zanaprej;
ak' se ne usmili kmalo,
mor'te utihniti vekomej!

Te in take ve nosite
tožbe, strune, tje do nje,
ako mor'te, omehčite
neusmiljeno srce!

Strunam

Ob kulturnem prazniku so podelili priznanja

Slovenci praznujemo vsako leto 8. februarja svoj kulturni praznik v spomin na našega največjega pesnika dr. Franceta Prešerna. Sklep o vsakoletnem praznovanju je leta 1945 sprejel Slovenski narodnoosvobodilni svet — SNOS in od takrat dalje praznujemo ta dan domala povsod in na vseh ravneh. Slavnostni govorniki iz vrst kulturnih, političnih in javnih delavcev ponavadi orišejo kulturno dejavnost, dosežene uspehe, omenijo tudi možne neuspehe, predlagajo pa tudi izboljšanje dela v številnih amaterskih, t. j. ljubiteljskih, pa tudi poklicnih kulturnih sredinah.

Znani so podatki, da so v treh revirskih občinah pripravili v dneh pred letošnjim praznikom širša praznovanja. V Hrastniku in Trbovljah 6. februarja, v Zagorju pa dan kasneje. Tudi letos so podelili najzaslužnejšim kulturnim delavcem razna priznanja, ki jih dajejo kulturne skupnosti ali pa zveze kulturnih organizacij.

V Hrastniku doslej ne podeljujejo kakega posebnega priznanja kulturne skupnosti za najprizadenejše kulturne delavce, ustvarjalce in poustvarjalce ter organizatorje, pač pa se že nekaj časa ukvarjajo z mislijo, da bi tudi v tem kraju uvedli podobna priznanja, kot jih imajo v ostalih dveh revirskih občinah. Znanjih in priznanih kulturnikov, ki so poglani korenine v Hrastniku, je kar precej

KULTURA, JUBILEJI, PRIZNANJA

in zato izbira o poimenovanju tega priznanja ne bi bila težka. Zveza kulturnih organizacij Hrastnik pa je podelila priznanja ZKO Slovenije, naslednjim kulturnikom in kulturnim delavcem:

— Gallužova značka — zlata: Ivanka Medved — Šerbak (zborovodkinja); srebrne: Vili Alt, Gizela Habjan, Zalika Jerman, Vida Hul, Silva Obermajer, Dragica Kocman, Slavi Podlunšek; bronaste značke pa je prejelo 19 kulturnikov-pevcev, godbenikov, igralcev itd.

V Trbovljah so pred začetkom osrednje proslave ob 17.30 odprli (brez programa in uvodnega govora oziroma obrazložitve) razstavo v likovni galeriji Trbovlje v Delavskem domu na temo: Didaktična razstava grafik v visoki tehniki, ki jo je pripravil DSLU Ljubljana ob sodelovanju ZKO Trbovlje. Ob 18. uri pa je bila osrednja proslava v gledališki dvorani. Predsednik skupščine Kulturne skupnosti Trbovlje Slavko Stošički je pohvalno, deloma pa tudi kritično spregovoril o kulturnem trenutku in utripu v Trbovljah. Po sklepu posebne komisije je nato ob poprejšnji obrazložitvi podelil letošnje plakete in priznanja Kulturne skupnosti Trbovlje, imenovane po Tončki Čec, naslednjim dobitnikom: — plakete Tončke Čec: Stojan Batič, akademski kipar, prof. Janko Orožen, zgodovinar, in Janez Očepek, dolgoletni kulturni delavec, posmrtno pa tudi Leopoldu Hočevanju — Hočiju, ak. slikar, — priznanja Tončke Čec: Avgust Krajšek, godbenik Delavske godbe, Silvo Glas, pevec pri MePZ Slavček in Rezi Potrpin, kulturna delavka z Dobovca.

Po podelitvi plaketa je pripravil koncert ansambel L' ARTE MUSICALE — trombon kvartet iz Ljubljane.

V Zagorju so pred proslavo odprli tradicionalno razstavo del slikarjev — udeležencev Izlaške likovne kolonije 1986, na proslavi pa so prejeli priznanja naslednji kulturni delavci: — plakete dr. Slavka Gruma: Zagorski oktet (ob 10-letnem jubileju), Jožica Beuerman (zborovodkinja), Elza Pokorn (igralka), — priznanja dr. Slavka Gruma: Rudi Bantan, Alojz Sajovic, Milica Kavšek in Danilo Božič.

Vsem dobitnikom priznanj veljajo top-le čestitke!

T. Lenarčič

Srečanje z Milo Kačičevo v Hrastniku

Izredno zanimiv in umetniško bogat kulturni večer sta pripravili Zveza kulturnih organizacij in knjižnica Kulturno rekreacijskega centra "14. oktober" Hrast-

nik v četrtek, 22. januarja. V goste sta namreč povabili gledališko, filmsko in televizijsko igralko ter pesnico Milo Kačičevo.

Kljub neprijetnostim z vremenom se je srečanja udeležilo kar precej tistih, ki Milinim besedam radi prisluhnejo. Prijetno je bilo spremljati pripovedovanje o življenju in delu Mile Kačič, saj je bila njena iskrena izpoved pretkana z Milinim značilnim smislom za humor in dobrodušnost.

Panorama Hrastnika

Foto: B. Klančar

V drugem delu večera smo ob spoznavanju Miline poetične ustvarjalnosti doživeli še drugačno podobo naše gostje, ki je povedala, da so jo prav njene pesmi o ljubezni, materinstvu in bivanju nasploh v najtežjih trenutkih življenja reševale in ji na nek način omogočale preživetje kriz in bolečin.

V programu, ki je trajal kar dobri dve uri, so nastopile tudi mlade hrastniške glasbenice in s svojimi glasbenimi izpovedmi dopolnile premišljevanja Mile Kačičeve.

Navdušeni obiskovalci so si ob koncu zaželeli še kakšno podobno srečanje!

Sonja Juvan

Srečanje pevskih zborov »Svoboda«

Da bi popestrili kulturno dejavnost v Hrastniku oziroma na Dolu in polepšali petkov zimski večer, sta Zveza kulturnih

organizacij Hrastnik in ŽPZ DPD Svoboda Dol organizirali srečanje štirih pevskih zborov "Svoboda" v petek, 23. januarja. Tako so na prireditvi "101 PEVEC ZA VAS" nastopili člani MoPZ DPD Svoboda II Hrastnik, ŽPZ DPD Svoboda I Hrastnik, MePZ DPD Svoboda II Trbovlje kot gostje in ŽPZ DPD Svoboda Dol kot gostitelj. Vsak zbor je izvedel program petih pesmi, izvajanje pa je bilo organizirano tako, da so lahko pevski zbori prisluhnili drug drugemu.

Po nastopu smo z veseljem ugotavljali, da dobra ura kvalitetnega pevskega programa ni le prijetna poživitev kulturne ponudbe — omogoča namreč predvsem utrjevanje vezi med pevci, izmenjavo izkušenj med zborovodji, publiki pa je ponujena možnost, da preceni kvaliteto in napredovanje petja vsakega od nastopajočih zborov. Prepričana sem, da bo prav ta prireditev spodbudila boljše sodelovanje med hrastniškimi in trboveljskimi zbori.

Kljub prijetnemu večeru s pevci mi je kanila v srce grenka kaplja razočaranja. Čeprav je bilo obveščanje izredno dobro; mnenje, da je kulturnih prireditev premalo, pa splošno veljavno, so bili obiskovalci v dvorani tako redko sejani, da je pesem prvega zbora otožno izzvenela v praznino med sedeži. Šele proti koncu, ko so sedeže zasedli pevci, ki so svoj nastop že opravili, je bilo slišati pravi aplavz in kar čutila sem, kako se pesem preliva iz srca v srce. No, za pevca tudi to pomeni veliko srečo!

Sonja Juvan

KULTURA, JUBILEJI, PRIZNANJA

Janezova odločitev

Z Matijem sva bila dobra prijatelja in "komarata" v jami. Oba sva delala na istem delovišču kot "hajerja". Več let sva bila "obleza". On je poleg rudarjenja delal še doma na majhni kmetiji. Imel je tudi precej smrekovega gozda. Jaz pa sem stanoval v rudniški koloniji s svojo ženo Marijo in hčerko Malči. Precej gori nad kolonijo pod "štircem", smo imeli nekaj gredic za peteršilj, korenček, solato in morda še kakšno čebulo. To pa je bilo tudi vse. Matija je vsako leto zaklal po tri do štiri prašiče. Ker sem mu večkrat priskočil na pomoč pri delu, mi je zato vedno dal lepo kolino. Poleg Janeza je imel še tri hčerke, ki so že kar pridno brskale po njivah. Janez pa ni kazal veselja do zemlje in kmetovanja, zato je postal mladi vozač in naposled že učni kopač. Zelo lepo se je "štimal". Ob nedeljah je bil tak kot bi ga vzel iz škatlice. Imel je tudi lepe, valovite lase, da, bil je lep fant in dekleta so se kar brez sramu ozirale vanj.

Dolgo nisem vedel, da je vanj zaljubljena prav moja ljubljena in edina hčerka Malči. Nekega večera sem prvič opazil, da je na večer odšla neznano kam. Kasneje sem to opazil še večkrat, nakar sem jo pobaral, kam zahaja, pa mi z lepa ni povedala. Ko je spredvidela, da tega ne jemljem za "špas", mi je povedala, da se shaja z Matijevim Janezom in da je škoda, da bi se zaradi tega kaj hudoval. Janez je njen in pika! Dekle se mi je zasmililo, ker ni pomislilo, da je on le pravzaprav kmečki fant in se bo le poigral z njo, za res pa si bo poiskal kakšno kmečko dekle. Malči je bila tudi zelo lepo in prav čedno dekle, pa sem ji dejal, naj si poišče "knapa", ne kmečkega fanta, ki se zna le ponorčevati iz nje. Svaril sem jo, a ni zaleglo.

Nekega večera, ko sem se odpravljal na nočni "šiht", sem iz male izbe zaslišal ihtenje in pridružen jok. Hrupno sem odprl vrata in prižgal luč. Zagledal sem na trebuhu ležečo in jokajočo Malči, ki sem jo imel tako neizmerno rad. Kaj je?, sem hripavo vprašal. Oklenila se me je okoli vratu in še bolj zajokala. Uboga moja mala Malči, kaj se je vendar zgodilo?, sem nestrpnost vprašal. Jecljala je, da ima Janez Urhovo Lenčko, hčerko tistega bogatega kmeta. — Očka, očka, je ihtela moja drobna Malči. Res nisem vedel, kaj naj počnem, a v tolažbo sem ji dejal: — Bodi pogumna, če prav nimamo ničesar, boš ženina prav lahko dobila. — Čakala bom samo na Janeza, je trdovratno pribila in zajokala. Strt in poklapan sem odšel na "šiht". Janez je na skrivaj zmešal srce moji hčerki. Nič ni bil pri meni in nič me ni vprašal zanjo, je trpko vrtalo v mojih mislih vso pot.

Bilo je svetlo kot pri belem dnevu, čeprav je bila že pozna ura, tako nekako

pol enajstih zvečer. Polna luna na nebu brez oblakov se je prijazno smehljala. Ob tej uri se je Janez vrnil iz jame, se navečerjal in lepo uredil ter se veselo odpravil v sosednjo vas, kjer je Lenčka morda čakala nanj, saj je bil sobotni večer.

Prišel je na vrh grička, kjer je stala ob poti kapelica sv. Janeza. Tu je trikrat zaporedoma glasno zavriskal, tako da je srebni vrisk odmeval daleč prek dolin in morda prav do njenega okna. Dvignil je z glave klobuk in razigrano spregovoril: — En vrisk za tebe sv. Janez, ki si moj patron, en vrisk za dekle, ki me čaka in en vrisk za jezne, vaše fante. Tedaj mu je nekaj zašepetalo: — Skrij se za moj hrbet! In podzavestno je stopil za kapelo, se privil ob veliko cipreso, ki je dajala senco na kapelo in tako tudi nanj. Kmalu za tem so z vasi pritekli fantje, zavihanih rokavov in s koli v rokah. Ustavili so se prav pred kapelico in zadihano je eden spregovoril: prekleti knapovski revež, le kam se je dal, zginil je kot kafra. Saj smo ga pravkar slišali, ko nas je tu nekje klical na "koraž". Pa se je eden od njih oglasil: — Veš, Miha, zaradi Lenčke se ne splača ubiti človeka! Le kaj bi z našo vestjo? Župnik ne učijo tako! — Tiho, mevža, je zakričal glavni. Ti bi nas še izdal, ti ga enkrat ne bi kresnil po "buči", kaj ne? Še mu je korajžno

ugovarjal: Tudi jaz bi že lahko spančkal pri njej, če bi le hotel, lahko dekle je to, lahko. Marsikdo si pri njej poteši hrepenenje. " — Fajn" punca je, bogata, edinaka, pa takle grunt, je jedko kriknil glavni. Kmalu se je prepir prevesil v obdelavanje s koli, nakar so se kričaje razšli za hrib nad dolino.

— Zdaj lahko greš domov, je osuplemu Janezu nekaj prišepnilo. Stopil je izza kapele in razmišljal, kdo neki mi nocoj tako dobrohotno prišepetava? Ni si prišel na jasno, le pospešil je korak proti domu. Sproti je mislil na vse, kar je slišal in videl. Torej, koli so bili namenjeni moji glavi in da je Lenčka taka? Zdaj me njena lepota ne bo več slepila. Le naj jo imajo na razpolago kmečki fantje, jaz pa sem rudar in bom ostal rudar, si je jedko ponavljal. Priznal si je, da je nekoliko razočaran in nekje globoko v srcu se je oglasila trenutna bolečina.

Doma mi bodo pomagali z lesom, saj ga je dovolj in postavil si bom lično hišico in vanjo bo stopila samo Malči, da, zdaj vem, samo Malči, se je polglasno in prepričljivo odločal Janez. Samo Malči mi mora prej še veliko spregledati. Ali mi bo oprostila "kiks"? Kar nocoj se oglasim pri njej ...

Marica Grešak — Jakopič

Nova delavnica rudnika Trbovlje

Foto: B. Klančar

KULTURA, JUBILEJI, PRIZNANJA

Marica Grešak — Jakopič

Nove knjige

Rudar in rudarstvo danes

Pisalo se je leto 1923. V tistih časih so bile zime hude. "Da, da, mrzlo je danes," je pomislil Martin Kocen in suho zakašljaj, ko je stopil pod kamnite stebre rudniške separacije. Pod njegovimi težkimi škornji se je vrtinčil siv prah in segal na svež prosojen sneg. Stresel se je. Na sebi je imel le siv dežni plašč, ki je bil star in ves zakrpan. Štrleči lasje so sedali na razbrazdano čelo in blodne, sive oči, goreče od notranjega nemira, poguma in brezglave zaletavosti. Velike, lopataste roke, iz katerih se ni več dalo sprati težkih, črnih saj, so se stiskale v veliko, zmagovito pest. Okrog razvejanih hrastov je zaplesal veter, Martin se je zavil v plašč in stopil skozi grčava lesena vrata v delavsko krčmo. Prijatelji so ga burno pozdravili. Radi so imeli zaletavega mladeniča. Martin je stisnil svoja široka ramena pod nizek lesen obok, ki se je tod nepričakovano zožil in zažiral v skalno steno in od ognjenih zubljev zlizan kamin. Drzne oči so ošinile prijatelje rudarje. Temne so bile od srda, kot je temno morje po poletni nevihti. "Tovariši," je dejal, "napočil je čas, ko bomo mi, prebivalci kolonij, pošteni delavci, rudarji, vzdignili svoje pesti proti despotu, ki nam meče pesek v oči, pije našo kri in živi naše življenje. Vzdignimo naše brate, oplemenitimo naša polja in gozdove, ceste in reke. Po naših žilah teče slovanska kri, kri velikega in zmagovitega balkanskega bratstva. Tovariši, ne dajte, da bo slovensko ime za vedno izgubljeno in potonilo v meglicah časa. Združimo se, osvobodimo se !!!" je končal Martin in dvignil pesti. V sobi je završalo, zagrmelo in zabučalo. Dvignili so se rudarji in se osvobodili.

Danes živijo na lepi zemlji svojih dedov in razvijajo svojo neodvisno politiko, socializem in bratstvo. Dobili so nove, moderne stroje, ki jim lajšajo težavno rudarsko delo. Rudniki so podprti z železnimi oporniki ne z lesenimi. Rudarji so družbeno zaščiteni, zdravstveno in pokojninsko zavarovani. Imajo svoja zborovanja in prireditve. Na počitnice hodijo v rudarske domove. Vsem ugodnostim navkljub pa se še vedno zgodijo nesreče — eksplozije, vdori vode in zastrupitve s plini. To je nevarno za posameznike, izgube pa ima tudi širša in ožja družbena skupnost. Zato bi morala naša socialistična družba še bolj skrbeti za rudarje, saj so vendar nosilci prvih revolucionarno-delavskih gibanj v Zasavju.

Nina Drstvenšek, 7. b
OŠ Ivan Skvarča, Zagorje

Dedkova pripoved

Veš mali, nekoč je dejal, kadar ti rudar boš postal, verjemi, da vse bo drugače, ne bo se vam treba boriti za plače.

Ne bo se potrebno boriti za kruh, moj bil je koruzen in črn in suh, še tega zadosti na mizi ni b'lo, oj, fant moj, bilo je hudo in težko.

Za mizo pet tvojih stricev in teta je sedla in da b'se še jaz in stara najedla, na mizi je zeljnata čorba čakala, ja, moja stara je vedno jokala.

Med rudarji je besno zavrelo in štrajkati se je začelo, sestradani v jami smo ždeli in internacionalo smo peli.

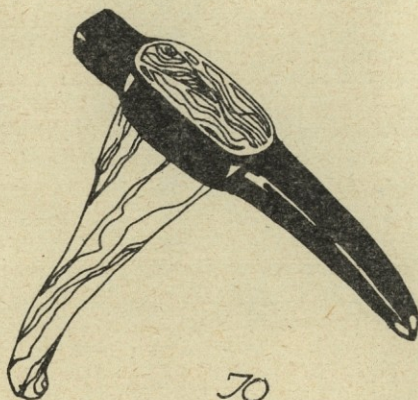
Ta prekleta gospoda se je težko uklonila, da nam je nekaj dobrot obljubila, neke boljše drobtinice kruha in da bolj mastna prežgana bo juha.

Ja, za knapa bilo je slabo, da ti ne morem povedat kako, prekleto so nas zaničevali in krvave žulje sramotno plačali.

Da b'nam kakšno mašino dali v jamo, to se lahko le nam je sanjalo, a končno le učakal te lepe sem dni, ko sinu — rudarju se boljše godi.

Moj očka z veseljem v jamo zahaja in belega kruha na mizo vam daja, večkrat na mizi pečenka diši, da se do sit'ga najemo jo vsi.

Zadnja misel še moja bo to, preden bom legel v slovensko zemljo, da naš'ga rudarja, obs'jala je zarja, saj nova oblast mu pravice podarja.

Španski borci iz revirjev

Ob letošnjem kulturnem prazniku slovenskega naroda je izšla brošura z naslovom: Španski borci iz revirjev. Pripravila jo je Nevenka Troha, izdal in založil, Revirski muzej ljudske revolucije Trbovlje v nakladi 2.000 izvodov. Tiskala jo je tiskarna KTL — tozdi TIKa Trbovlje. Knjenezmu izidu so pripomogli nekateri delovni kolektivi in družbeno politične skupnosti.

Brošura obsega 46 strani in poleg pisnega dela vsebuje številne fotografije. Knjenezni pripravi in izidu je mnogo pripomogel Karel Forte — Marko. Že kar na prvih dveh straneh so objavljeni fotoposnetki odločitve predsednika SFRJ Josipa Broza Tita o podelitvi medalje narodnega heroja Združenju španskih borcev Jugoslavije in pa sklep revirskih občin Hrastnik, Trbovlje in Zagorje o podelitvi domicila bivšim španskim borcem iz Slovenije kot priznanje revirjev za junaški boj proti fašizmu. Domicil so vse tri občine podelile 31.5.1974 ob praznovanju 50-letnice zlooma Orjune.

Avtorica brošure je v začetku orisala stanje Španije pred začetkom državljanske vojne, vzroke državnega udara, usmerjenega proti Ljudski fronti, ki se je pričel 18. julija 1936, udeležbo nemških in italijanskih vojakov na strani bele falange in oblikovanje mednarodnih brigad na strani rdeče republikanske Ljudske fronte. V te brigade se je vključilo 35 000 prostovoljcev iz štiriinpetdesetih držav, ki so bili razporejeni v šestih brigadah. Ljudska fronta je doživela poraz in spričo tega se je precej članov mednarodnih brigad, pa tudi domačih borcev, umaknilo v sosednjo Francijo, kjer so bili zaprti v posebnih begunskih taboriščih. Opisan je tudi delež 31 udeležencev tega boja na strani mednarodnih brigad iz revirjev. V Španiji jih je padlo 14, večina ostalih pa je izgubila življenje v času NOB oziroma v času druge svetovne vojne. Prispevek revirjev v tem solidarnem boju je bil velik in časten. Knjižica pa vsebuje kratko napisane spomine udeležencev te vojne. Tako so objavljeni prispevki Nandeta Dornika, Staneta Bobnarja, Aleša Beblerja, Ivana Dolinška, objavljeni so podatki o španskem borcu Jožetu Kralju, na koncu pa je objavljen seznam revirskih španskih borcev s fotografijami le-teh ter njihovo kratko biografijo.

Knjižica je izšla ob 50-letnici začetka španske državljanske vojne in v spomin revirskih prostovoljcev v tem boju.

(tl)

ŠPORT, REKREACIJA

Poročilo o izbirni tekmi veleslaloma

V petek, 6.2.1987, so bile na Mareli izbirne tekme RRPS v veleslalomu. Prijavljeno je bilo osemindeset tekmovalcev, nastopilo pa jih je petinsedemdeset.

Tekmovalci so tekmovali po starostnih kategorijah. Rezultati veleslaloma so naslednji:

Skupni zmagovalac je bila ekipa Zagorja, ki je prejela prehodni pokal.

Prvi trije tekmovalci v svojih kategorijah so prejeli medalje in diplome, četrti in peti pa priznanje.

Po končanem tekmovalstvu je bila pripravljena skupna večerja za vse tekmovalce.

Prvi trije tekmovalci iz vsake skupine so se uvrstili v EGS. To tekmovalstvo je bilo 21.2.1987 v Trbovljah, vendar rezultati v času, ko to poročamo, še nimamo.

DO RRPS bodo zastopali naslednji: Stane Brlec, Slavko Planinc, Ivan Berger, Miro Golob, Anton Grabnar, Franc Belak, Nande Forte, Edi Jere, Matjaž Lanišnik, Jure Koritnik, Zvone Pograjc in Anton Kurež.

Boris Jerman

Skupina D — 1. mesto Stane Brlec, ESD Trbovlje

čas
37,41

Skupina B — 1. mesto Nande Forte, ESD Trbovlje
2. mesto Edi Jere, Zagorje
3. mesto Matjaž Lanišnik, Zagorje
4. mesto Radó Volaj, Separacija Trbovlje
5. mesto Stane Veternih, Zagorje

24,70
26,00
29,46
30,28
30,29

Skupina C — 1. mesto Miro Golob, RRPS Trbovlje
2. mesto Anton Grabnar, Zagorje
3. mesto Franc Belak, RRP Trbovlje
4. mesto Franc Mežnar, Zagorje

29,20
30,99
35,50
44,61

Skupina A — 1. mesto Jure Koritnik, ESD Trbovlje
2. mesto Zvone Pograjc, Zagorje
3. mesto Anton Kurež, Zagorje
4. mesto Mitja Hacin, Roman Borovšak

24,10
25,20
25,70
26,11

V Trbovljah so izbrali športnika leta

V petek, 6. februarja 1987, je Samouprava interesna telesnokulturna skupnost Trbovlje pripravila v kupoli hotela Rudar tudi letos tradicionalno razglasitev najboljših športnikov za področje Trbovelj v letu 1986.

Celoten program so izpeljali po zasnovi Janeza Kužnika ob spremni besedi Bogdana Baroviča in ansambla Jantar. Prireditelj je potekala sproščeno; med zabavnimi oziroma glasbenimi točkami so objavljali dosežene uspehe v preteklem letu, na koncu pa so objavili tudi najboljša športnika Trbovelj za leto 1986. Na podlagi zbranih podatkov in podanih predlogov je odbor za vrhunski šport pri SITKS Trbovlje izbral najboljša športnike in športno ekipo v preteklem letu. Že drugič zapored je bila proglašena za najboljšo športnico Barbara Kus, članica Plavalnega kluba Rudis—Rudar, Trbovlje, za najboljšega športnika pa Matevž Lenarčič, član alpinističnega odseka Planinskega društva Trbovlje. Za najboljšo športno ekipo v preteklem letu je proglašen Plavalni klub Rudis—Rudar.

V obrazložitvi so predstavniki SITKS navedli, da je Barbara Kus že tri leta članica jugoslovanske A reprezentance in da je doslej osvojila že trinajstkrat naslov državne prvakinja, še večkrat pa dosegala prva mesta v slovenskem plavalnem športu. Znani so njeni rezultati tudi na balkanskem in evropskem plavalnem tekmovalstvu. Matevž Lenarčič pa je lani dosegel

najpomembnejše dosežke z alpinističnimi uspehi v Patagoniji, t. j. na skrajnem jugu Južne Amerike, z novo smerjo v Fitz Royu poimenovano po Borisu Simončiču, pristopom na ta vrh in pa preplezano Maestrijevo smerjo v Cerro Torre. V okviru slovenske alpinistične odprave v Karakorum pa je 4.8.1986 stopil kot prvi Trboveljčan oziroma revirčan na Broad Peak, visok 8047 m. Sicer pa se je kot uspešen alpinist udeležil že šestih odprav v različna gorstva sveta, na Grenlandijo, Himalajo, Karakorum in Patagonijo ter povsod v teh odpravah dosegel dobre rezultate. Najboljša športna ekipa PK Rudis—Rudar, je lani v jugoslovanskem merilu zopet dosegla s svojimi plavalci in plavalkami izvrstne rezultate. Doslej največji uspeh je 7. mesto na ekipnem državnem prvenstvu, kljub zelo pomlajeni plavalni ekipi. Podoben rezultat je dosegel Kegljaški klub Rudar z osvojitvijo naslova državnega prvaka v borbenih igrah. Vsekakor je tudi ta ekipa zaslužila priznanje.

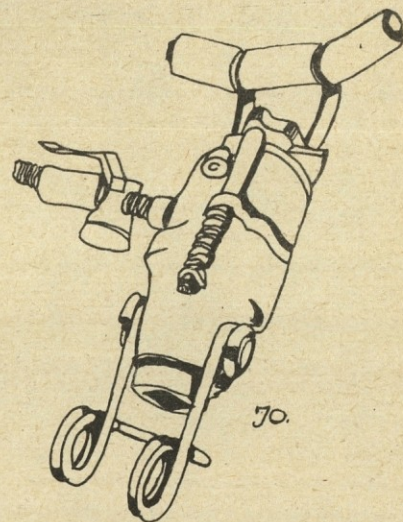
Na tem večeru pa so objavili rezultate in podelili priznanja za razne tekmovalne in rekreacijske športne zvrsti. Zlato priznanje SITKS je prejelo pet, srebrno 14 in bronasto 22 športnih in planinskih delavcev. Bloudkove značke pa so prejeli:

- a) zlate — Alojz Kos in Ivan Zalaznik,
- b) srebrne — Ivo Jekoš, Drago Nučič, Franjo Glavica,
- c) bronaste — Jože Knez, Leopold Odlažek, Štefan Možgon. Petnajst športnikov — rekreativcev pa je prejelo pla-

keto za dosežene rezultate v znani akciji Kampelj in mravljiča.

Kot po navadi se je po končanem "uradnem" delu večera srečanje nadaljevalo s plesom in dobro voljo.

T. L.

ZANIMIVOSTI

Izpósojeni trenutki resnice

Ženske solze so molčeči govorniki.

BEAUMONT — FLETCHER

Ženska vidi globoko, moški vidi daleč.
Moškemu je svet srce, ženski je srce svet.

GRABBE

Ustvarjalna žena je prišla na svet samo zaradi dveh stvari, ki moreta edini razviti njene resnične, velike in odlične vrednosti, to sta ljubezen in otrok.

MAUPASSANT

Življenje ženske je prazno, če ga ne polni ljubezen.

Irving STONE

Ne recite ženski, da je lepa. Povejte ji, da je drugačna kot druge in odprla vam bo vse dohode.

Jules RENARD

Ženska, ki se ne lepša, je bodisi genialna ali pa nemogoča. In ker je genialnih oziroma nemogočih žensk malo, se skoraj vse lepotičijo.

Vicki BAUM

Vsa dekleta so čudovita! Od kod, za vruga, se jemlje toliko nemogočih soprog? angleška modrost

Komur je dano, da lahko izbira med pametjo in lepoto, naj si za damo izbere lepo, a za soprogo pametno ženo.

CALDERON

Žena lahko postane moškemu prijatelj samo po tem vrstnem redu: najprej znanaka, potem ljubica, a šele nato prijatelj.

ČEHOV

Mož kraljuje, žena vlada.

Peire TERRAIL

Moški so ljubosumni na svoje predhodnike, ženske na svoje naslednice.

Marcel ASHAR

Mož brez žene — konj brez sedla.

vietnamski pregovor

Test o vzgojenosti moža in žene je njuno obnašanje med prepirom.

SHAW

S slabo ženo moški hitreje stari.

baškirski pregovor

Idealen mož je človek, o kakršnem vse ženske sanjajo, da ga imajo, v resnici pa ga nobena nima.

Ana MAGNANI

Na deset tisoče moških jih je sedem ali osem tisoč, ki ljubijo ženske, pet ali šest sto, ki ljubijo žensko, eden, ki ljubi eno samo žensko.

DUMAS, ml.

Vzrok, da moški pri ženski bolj cenijo lepoto kot inteligenco je, da je na svetu več neumnih kot slepih.

Luis de VILMORIN

Idealen mož je tisti, ki ne pije, ne kvarata, se ne ozira za drugimi ženskami, se ne prepira in — ga ni.

Marlene DIETRICH

Presojajoč ženske, nikdar ne pomislimo, kako težko je biti ženska.

GERALDY

Večina moških zahteva od svojih žena vrlino, ki se jih sami ne drže.

TOLSTOJ

Tilka Tomaž

Zimske počitnice 1987. Mali smučarji na smučarskem tečaju na Kalu.

Foto: B.Klančar

Zahvala

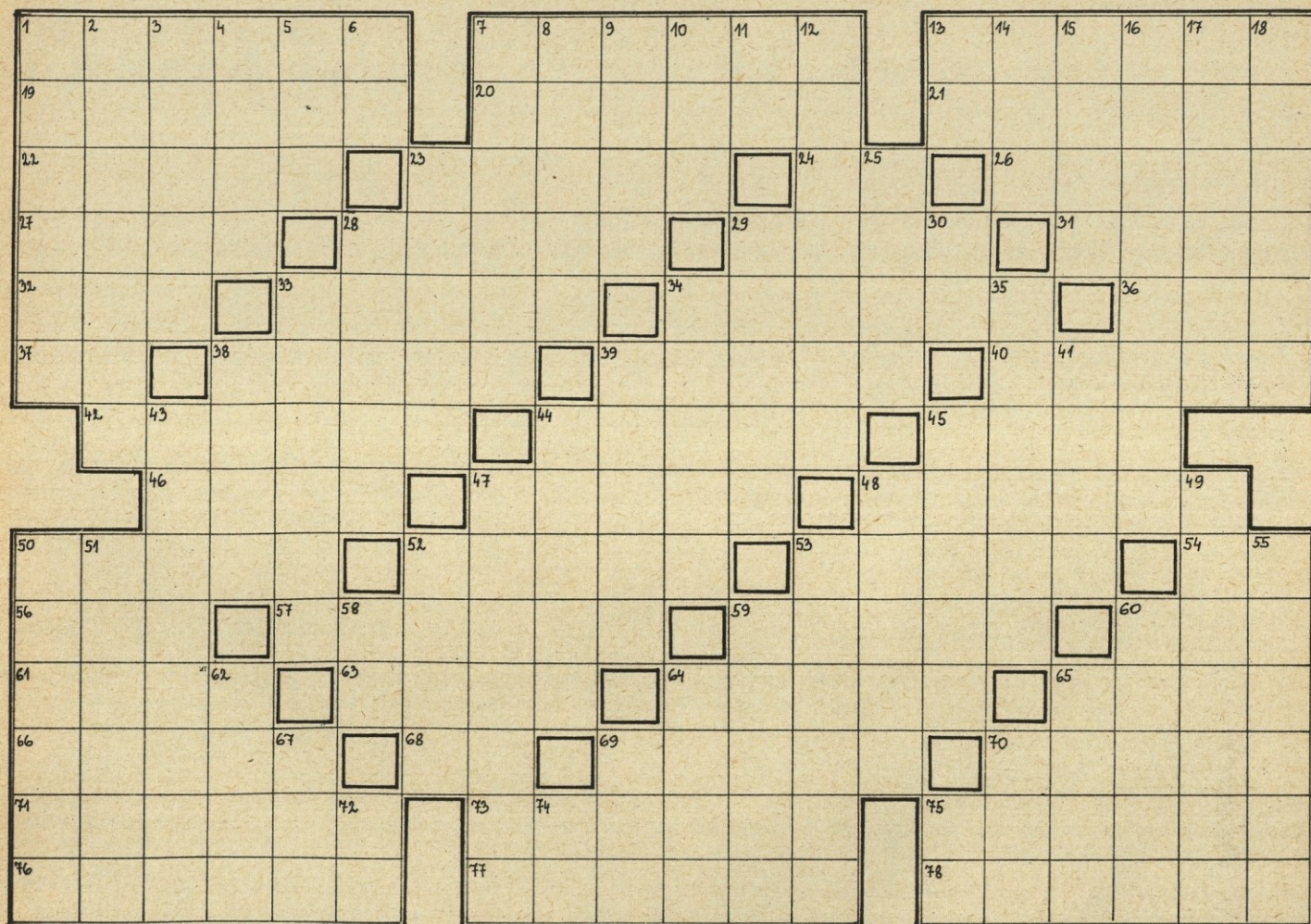
Vsem delavcem TOZD PEE—T, posebno iz enote TG, se najiskreneje zahvaljujem za izkazano pozornost ob odhodu v pokoj ter prejeto darilo.

Jože Vidmar

ZA KRATEK ČAS

KRIŽANKA

VODORAVNO:

1. zloglasni celjski zapor med NOB (Stari), 7. mestno naselje v podnožju Tabora (rojstni kraj Srečka Kosovela), 13. slovenski pesnik in prevajalec (Lojze, r. 1926), 19. plot, ograja, 20. čez tisoč km dolga reka na sovjetskem daljnem vzhodu, 21. japonsko vrhnje oblačilo s širokimi rokavi in pasom, 22. del prebavnega trakta, 23. škodoželjnost, 24. kratica za avtonomno pokrajino, 26. manjša tekoča voda, 27. plazilec iztegnjenega telesa brez okončin, 28. tvar, materija, 29. povezana žitna stebila, 31. naslov Ibsenove drame, 32. krilo rimske konjenice, 33. navdušenje, strast, 34. pripomoček za peko na prostem, 36. beograjsko sindikalno glasilo, 37. oznaka za jedrsko elektrarno, 38. poljsko orodje, 39. ime jugoslovanskega nogometaša Sušiča, 40. nauk o pravosti, 42. način priprave mesa, pomočenega v testu, 44. bramanski asket in čarovnik, 45. kožna bolezen, 46. oksid, 47. žveplu podoben kemijski element, katerega spojine so nevarni živčni strupi, 48. največji slovenski pripovednik in dramatik (Ivan), 50. hotelsko območje v zdravilišču Radenci, 52. največja nestrupena kača, udav, 53. gojenec častniške šole, 54. kratica za osnovno šolo, 56. delno plovna reka v Bosanski krajini, 57. mesto v Bački z ladjedelnico za rečne ladje, 59. perzijski vladar, ki ga je leta 333 p. n. š. v bitki pri Issu premagal Aleksander Ve-

liki, 60. sodobna švedska glasbena skupina, 61. пристаниšče v južni Italiji, kjer je bila leta 1943 baza NOV in POJ za oskrbo ranjencev, 63. stoti del avstrijskega šilinga, 64. kuhana mesna jed, narejena iz bočnika, plečke ali vratu, 65. ovalna posoda, 66. ime francoskega naturalističnega pisatelja Zolaja, 68. oznaka za kilovolt, 69. velika gorska planota v srednji Aziji, 70. prejemek za opravljeno delo, 71. starodavna širska prestolnica ob gornjem toku Tigrisa, 73. žensko ime, 75. telo, ki ga obdaja magnetno polje, 76. planšar, 77. pomol, 78. površinska rana na koži

NAVPIČNO:

1. že umrla slovenska gledališka in filmska igralka (Duša), 2. gledališki umetnik, 3. idealno počutje, 4. pijača iz mletih zrn rastline afriškega porekla, 5. ime TV napovedovalca Mohorka, 6. znak za kemijski element radij, 7. judovska princesa, Herodiadina hči (tudi opera R. Straussa), 8. osnovna mera, 9. brezrepa dvoživka v ribnikih in mlakah, 10. ime pesnice Škerlove, 11. kemijski simbol za nikelj, 12. poklicni urejevalec ali oblikovalec, 13. kratica za košarkarski klub, 14. ime detektiva Kirbyja, junaka risanih zgodb, 15. staroegiptovski bog plodnosti, kasneje bog sonca, 16. kraj v Medjimurju na desnem bregu Mure, 17. nepremočljiva športna vetrovka, 18. posebna poteza pri šahu, 23. neverednež, 25. pesnik, 28. pri nas zelo razširjena kamnina, kristalasti skrilavec, 29.

prozoren drag kamen, največkrat sinje barve, 30. kratica za pleno nomine, 33. s svetri izvrtana luknja v zemljo za iskanje premoga ali nafte, 34. psu podobna severnoameriška žival z dragocenim krznom, 35. ime glavnega junaka Cankarjeve povesti, 38. poraslost nad zgornjo ustnico, 39. bogato urejen prostor za sprejem gostov, 41. najmanjša metrično določena skupina v glasbeni skladbi, 43. pristojbina za porabo vode, 44. predmet nadnaravne moči pri primitivnih ljudstvih, 45. plod sadnega drevesa, 47. pokrivalo pripadnikov JLA, 48. gozdni ptič iz družine drozgov, dreskač, 49. slovenski gledališki igralec (Janez), 50. flamski baročni slikar iz 16.—17. stol. (Peter Paul), 51. prebivalec vietnamske pokrajine Anam, 52. urejeno travnato sprehajališče s klopni in drevjem, 53. jugoslovanski rokometaš (tudi državni reprezentant), ki igra v italijanski ligi, 55. predel in športna dvorana v Zagrebu, 58. začetnici imena in priimka priljubljenega francoskega igralca (1922–1959, Vrag v telesu, Parmska kartuzija), 59. naslovni junak Jurčičeve povesti, 60. predplačilo, 62. nekdanji jugoslovanski teniški reprezentant, 64. tretja črka grške abecede, 65. ime TV napovedovalke Remsove, 67. ime slovenske modne kreatorke (Paulin), 69. pregrinjalo, 70. dvojica, 72. kemijski simbol za erbij, 74. kemijski simbol za aluminij, 75. kratica ameriške vojaške policije.

ZA KRATEK ČAS

Humor in anekdote

Jabolko ne pade daleč od drevesa — toda skotali se lahko še daleč.

"Iščem parkirni prostor" pravi Francozinja avstrijskemu miličniku. — "In zato prihajate naravnost iz Francije k nam?"

"Ali veš, zakaj se želve med zimskim spanjem kdajpakdaj prebudijo?" — "Jasno, ker morajo videti, če so še žive!"

Nogometni trener pravi: "Moji mladeniči postajajo vedno bolj fer. Sedaj gredo svoje nasprotnike takoj po igri (tekmi) obiskat v bolnišnico."

"Imate pri požiranju tekočin težave?" — "Samo, če pijem vodo, gospod doktor!"

"Vam smem pomagati obleči plašč, mlada dama?" — "Da, prosim, toda upam, da ne boste imeli potem kakih neprijetnosti." "Čemu?" — "Ker krzneni plašč ni moj!"

Sabina (4) spoznava umetnost oblačenja: "Mami", vzklikne razočarana, "gumbi so vsi zunaj, jaz pa sem notri!"

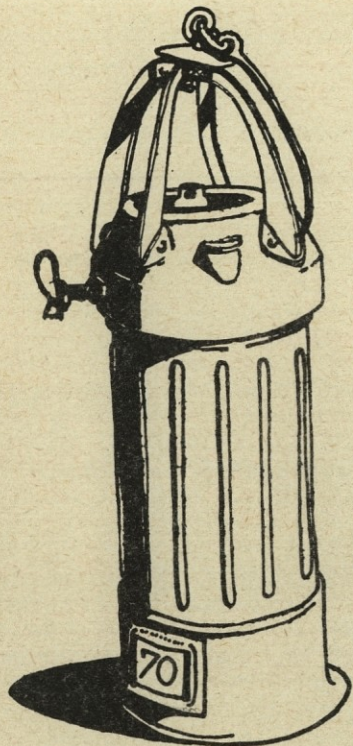
"Kako je s pacientom iz sobe 112?" "Mnogo bolje, sedaj že zopet govori." "In kaj pravi?" "Da mu je zelo zelo slabo."

"Njen mož ima vedno briljantne ideje." "Nič čudnega, saj je tudi draguljar!"

"Zaljubljen sem vate do ušes, Elvira." — "Tako pravi tudi Jože." — "Toda moja ušesa so vendar mnogo večja!"

"Tak reci že vendar, draga, kaj naj danes skuham?"

Tilka Tomaž

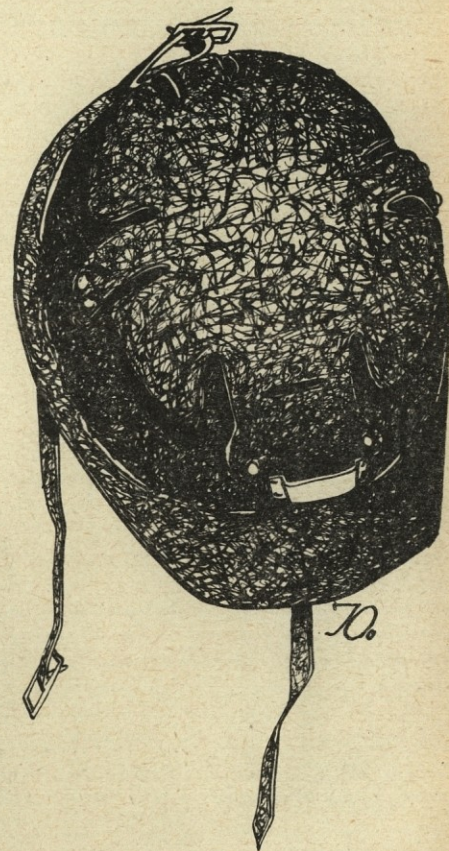
Glasilo Srečno izdaja sozd Rudarski elektroenergetski kombinat Edvarda Kardelja, Trg revolucije 12. Izhaja mesečno. Družbeni organ glasila je časopisni svet — predsednik Albin Hauptman.

Glasilo ureja uredniški odbor: Franci Žgalin (predsednik), Jože Kirič, Slavi Guna, Boris Jesenšek, Alojz Pavlič, Vladimir Breznik, Ivan Kenda, Dragica Bregant, Božo Marot (urednik), Pavel Kovač (odgovorni urednik).

Naklada 3.400 izvodov.

Tisk KTL — tozd TIKA Trbovlje. Za člane kolektiva sozd REK Edvarda Kardelja je časopis brezplačen. Rokopisov, fotografij, skic, risb, itd. ne vračamo.

Po mnenju Republiškega sekretariata za informacije, št. 421-1/74 z dne 9.1. 1984, spada glasilo Srečno med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljnega davka od prometa proizvodov.

Čelada V

Perorisba: J. Ovnik